

PERVADA

AJUNTAMENT D'ARBUCIES • TARDOR '94 • 2a ÈPOCA

SISTEMA DE LECTURA PÚBLICA
DE CATALUNYA

1351163420

Sumari

PERXADA - 2a Època

EDITORIAL

3

ACTIVITATS
MUNICIPALS

4

DES DE RÀDIO
ARBÚCIES

9

Tardor 1994.
Fes-la teva

ENSENYAMENT

12

L'oferta educativa a
Arbúcies

ESPORTS

16

Ja tenim nou camp de
futbol

L' ENTREVISTA

19

I ara què?
La polèmica després
del foc

TEMA

22

Les embotelladores

DOSSIER

26

Primera època
de PERXADA
Allò que tal vegada
s'esdevingué

30

ARTICLE

L'Eix

34

ENTITATS I PERSONES

38

SOCIETAT

Un crostó de la vellesa
del poble...

39

JOVENTUT

L'objecció
de consciència
10 anys d'una llei
incompleta

42

EL NOSTRE AHIR

Els retaules
de la parròquia
d'Arbúcies

46

CULTURA -
POESIA I LLIBERTAT

Memòria dels recitals
poètics a la Plaça de
la Vila d'Arbúcies amb
motiu de la Diada de
l'Onze de setembre

48

CULTURA - LLIBRES

50

EL VELL I EL BAR

Exemplar Gratuït

Periodicitat: Quadrimestral

A partir del 2n número podreu adquirir
PERXADA, o bé per subscripció al preu
de 250 PTA, o bé per compra en el
quiosc o en els estancs de la vila, al
preu de 300 PTA.

EDITA:

Ajuntament
d'Arbúcies
C/ Major, 2
17401 Arbúcies

CONSELL DE
REDACCIÓ:

Activitats
Municipals i
Coordinació:

J. Tura

Des de Ràdio
Arbúcies:

J. Soler

Esports:

R. Cortés

i M. Serras

Ensenyament:

J. Pujadas

Entrevista, Article i

Tema:

P. Garriga

Dossier:

C. Zamorano i G.

Carbonell

Entitats i Persones:

C. Torelló i N. Tort

Societat i Joventut:

T. Moré

El nostre ahir:

J. M. Rueda

Cultura:

J. Medalla i D.

Mari

Narració:

C. Blay

FOTOGRAFIA:

Secció Fotogràfica

Centre d'Arbúcies

COL·LABORADORS:

J. Guillamon,

C. Ferrer,

E. Riquelme,

E. Vilà,

N. Casanovas,

B. Chico,

E. Ribatallada,

C. Coll,

J. Carbó,

J. Botifoll,

M. Riquelme,

A. Illa,

C. Riera,

Monitors de Can Son,

J. Illa,

M. F. Aymerich,

J. M. Llorens,

T. Monturiol

DISSENY I

REALITZACIÓ:

Palahi, A.G.

(Girona)

DIP. LEG.:

Gi. 1.883 - 94

Editorial

Aquesta nova etapa de la revista PERXADA neix amb la voluntat d'ocupar un buit que es va produir a la societat arbucienca ara fa onze anys, quan el grup de gent que fins aleshores havia tirat endavant la revista, va haver de decidir posar fi (degut a greus i diversos condicionants) a un gran projecte que durant més de tres anys va omplir un segment prou important de la vida col·lectiva de la nostra Vila.

Onze anys després Arbúcies ha canviat, la nova etapa de PERXADA, pretén ésser un reflex d'aquesta nova societat. PERXADA sens dubte serà diferent del que vàrem conèixer ara fa una dècada, la tècnica i la mateixa evolució del pensament, en definitiva el temps i les noves circumstàncies que vivim, aconsellen nous models, però el que sí volem re-fermar són molts dels principis que varen moure el primer equip a sortir al carrer, d'entre tots ells, el primer, la voluntat de servei al poble, l'altre el respecte a les persones i a les seves idees. Com a homenatge al treball de les persones que durant més de tres anys

varen posar tot el seu esforç en PERXADA, i varen patir en més d'una ocasió la incomprensió d'alguns dels seus convilatans, com agraïment a tot el que va significar el seu treball, és voluntat del nou equip de redacció lluitar per convertir PERXADA en un mitjà d'informació i opinió que ens ajudi a aprofundir en el coneixement de la nostra societat i afavoreixi la convivència entre tots plegats.

Aquesta és sens dubte una aposta arriscada engegada per una decisió de l'Ajuntament d'Arbúcies, que va demanar l'elaboració del nou projecte i que es fa càrrec del seu finançament, donant plena llibertat a l'equip de redacció per desenvolupar el seu treball, aquesta confiança i el desig de servei ens esperona a treballar per tirar endavant aquest projecte i per

col·laborar a desenvolupar una societat una mica més oberta i participativa. Per acabar i recollint un concepte de l'editorial del primer número de PERXADA, de l'any 1979, recordar no més que PERXADA és de tots els arbucienca. En aquest sentit restem oberts als vostres suggeriments.

Activitats Municipals

PRINCIPALS OBRES D'INFRAESTRUCTURES I SERVEIS, EMPRESES A ARBÚCIES DURANT L'ANY 1994

L'any 1994 sens dubte ha estat pròdig en obres d'infraestructures i serveis a la nostra Vila, algunes d'aquestes obres han estat finalitzades, mentre que d'altres encara estan en fase de construcció o de projecte, la proximitat de les eleccions municipals, el maig de 1995, fa que la activitat municipal s'acceleri en resposta als compromisos adquirits amb els programes electorals ara fa més de tres anys. En aquest sentit Arbúcies no n'és una excepció i ben segur que en aquests propers mesos ens trobarem amb nombroses inauguracions com així ho semblen indicar el gran nombre d'obres que en aquests moments s'estan portant a terme.

OBRES FINALITZADES DURANT L'ANY 1994

- 1- Camp de Futbol
- 2- Millora enllumenat carrers: Camprodon, Ramon Pagès, Castell (primer tram) i Germana Assumpta
- 3- Construcció arcades Plaça de la Vila
- 4- Obres adequació Poliesportiu
- 5- Mur de defensa de la Riera d'Arbúcies
- 6- Obres de climatització de La Gabella
- 7- Construcció de dos pous de reforçament de les xarxes d'aigües de la Vila.
- 8- Millora de la xarxa d'abastament d'aigua potable

OBRES EN FASE D'EXECUCIÓ

- 1- Illa de vianants
- 2- Can Son
- 3- Rehabilitació façanes de la riera
- 4- Depuradora
- 5- Urbanització carrer Turó del Pi
- 6- Urbanització carrers Pau Casals-Horta de Ca l'Adjutori
- 7- Urbanització Polígon Industrial
- 8- Hidrants contraincendis carrer Camprodon
- 9- Obres millora enllumenat Carrer Sant Jaume
- 10- Magatzem Municipal
- 11- Finalització de les obres de rehabilitació i reforma de la Casa de la Vila

OBRES I SERVEIS EN FASE DE CONSTRUCCIÓ INICIAL, PROJECTE O ADJUDICACIÓ.

- 1- Can Cornet Centre cultural Polivalent.
- 2- TV per cable
- 3- Urbanització carrer de la Selva
- 4- Rotonda en el sector de la cruïlla de la variant
- 5- Deixalleria Municipal

CESSIONS DE TERRENYS PER A LA CONSTRUCCIÓ DE SERVEIS

- 1- Cessió de terrenys a la finca "Can Massaguer" per a la construcció de serveis educatius
- 2- Cessió del solar situat al carrer de L'Havana per a la construcció del nou CAP

Construcció del nou Camp de Futbol

Una de les inauguracions més esperades pels vilatans és sens dubte la del nou camp municipal d'esports, aquesta obra significa a

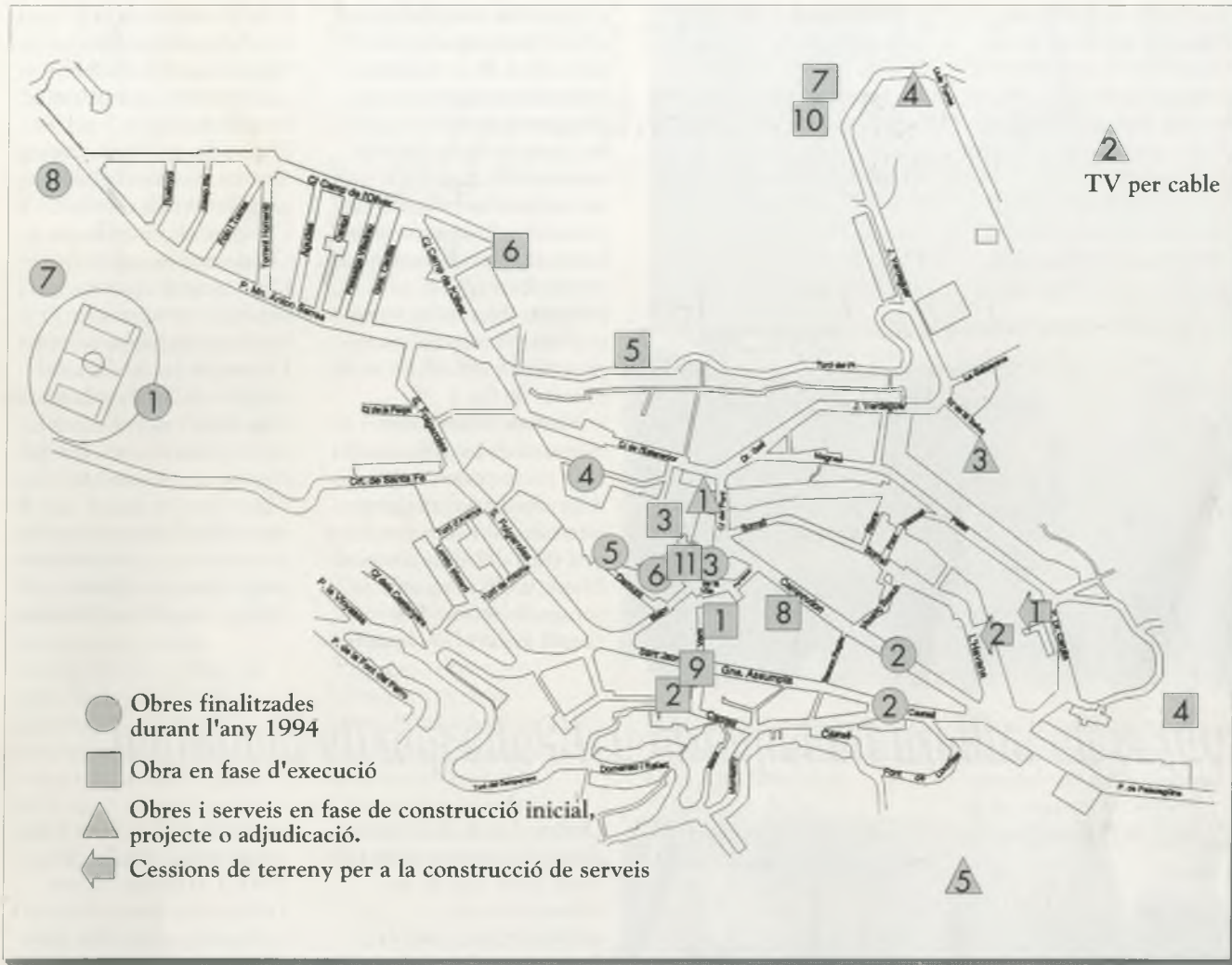
més de la consecució d'un vell somni de l'afició arbucienca una de les principals obres empreses a la nostra Vila. La

història de la seva construcció és llarga i en cap moment ha estat exempta de polèmica (com més extensament

podreu llegir a les pàgines dedicades a l'esport en aquest mateix número de la revista), només el temps podrà demostrar la conveniència de les decisions preses respecte a la seva ubicació o disseny. El fet però és que des d'aquest mes de desembre Arbúcies compta amb la primera gran obra de la futura zona esportiva.

Obres de construcció del nou camp de futbol.
Foto: arxiu Perxada

Obres de millora enllumenat públic

El desenvolupament de les obres destinades a la millora de l'enllumenat públic del sector que abasta els carrers Camprodon,

Ramon Pagès, Castell (primer tram), Germana Assumpta i Sant Jaume, finalitzada en bona part en la seva primera fase, ha

significat la instal·lació de 73 punts de llum, amb lluminàries de 250 W. de potència, al mateix temps la renovació de la xarxa

elèctrica ha permès la substitució de la xarxa aèria i lluminàries a les façanes, per una línia subterrània amb fanals instal·lats a les voreres. El finançament d'aquesta obra s'ha repartit entre l'Ajuntament 10.216.363.- PTA i la Generalitat de Catalunya a través del PUOIS 7.358.408. Coincidint amb les obres de millora de l'enllumenat s'han portat a terme les tasques d'instal·lació d'hidrants contraincendis al carrer Camprodon.

Millora de l'enllumenat públic i de carrers de la vila.
Foto: Arxiu Perxada

Obres de remodelació de la Plaça de la Vila

És sens dubte una de les obres que incidiran d'una manera més important en la imatge de la Vila, ja que abasta tot el nucli històric, els objectius de les diferents actuacions arquitectòniques que s'hi portaran a terme tenen l'objectiu de recuperar la qualitat artística de tota la

zona. En aquest sentit la remodelació de la Casa de la Vila que finalitzarà durant l'any 1995 i una àmplia actuació destinada a convertir en zona de vianants tot el sector comprès pels carrers Vern, Major Prat i Marcet i la Plaça de la Vila amb una actuació que abasta la

substitució dels paviments actuals per empedrat de qualitat, o de paviments històrics restaurats, juntament amb la recuperació de la placeta annexa a les arcades, mitjançant la creació d'un sector de joc de nens amb bancs i arbrat que serviran per facilitar aquest objectiu. Al mateix temps es preveu l'enjardinament generalitzat del sector amb plantes de flor i enfiladisses. En aquests moments la part finalitzada és la corresponent a les dues arcades i el magatzem soterrani adossat a l'església així com a l'escala d'accés. El que implica aquesta actuació: limitació de l'accés rodat i l'aparcament

al nucli, així com la necessitat de regular l'aparcament al carrer Camprodon ha motivat el fet que des de l'Ajuntament s'apliqués un sistema de zones blaves gratuïtes en els carrers Camprodon, Sant Jaume i Germana Assumpta. L'aplicació d'aquesta regulació comporta la limitació de l'aparcament a 1 hora (de les 8 a la 1 del migdia i de les 4 de la tarda a les 8 del vespre) en els sectors senyalitzats. Per fer efectiu aquest sistema vigent des del passat mes de novembre l'Ajuntament ha subministrat a tots els veïns propietaris de vehicles un rellotge regulador d'horaris.

Arcades de la Plaça de Vila
Foto: Arxiu Perxada

Obres de millora i adequació del Poliesportiu Municipal

Ampliació del Poliesportiu.
Sala de Judo
Foto: Arxiu Perxada

Dintre el món de l'esport durant la primera meitat de l'any 1994 una de les infraestructures emblemàtiques com és el Poliesportiu Municipal va ser sotmés a importants obres de condicionament i millora, que abastaren per un cantó la instal·lació de calefacció, el condicionament dels

exterior de la sala de Judo inaugurada l'octubre de 1993, i el pintat de tot l'edifici. Aquestes obres es realitzaren coincidint amb el 10è aniversari de la inauguració del Poliesportiu

Obres d'urbanització de carrers de la vila i del polígon industrial

Aquestes obres abasten els carrers Turó del Pi, Pau Casals-Horta de Ca l'Adjutori i el carrer de la Selva. Les obres del carrer Turó del Pi es varen adjudicar mitjançant concurs a l'empresa FORMIGONS SANT CELONI SA i es realitzaran en tres fases amb un cost global pressupostat de més de 42.000.000'- de PTA. Les obres dels carrers Horta

de Ca l'Adjutori-Pau Casals han estat adjudicades a l'empresa FORMIGONS SANT CELONI SA, per un import de 15.040.085'- de PTA. Finalment les obres del carrer de la Selva es realitzaran en dues fases per un import global de gairebé 29.000.000'- de PTA. Pel que fa al polígon industrial, les obres han estat adjudicades a l'empresa AGLOMERATS GIRONA.

Millores en la xarxa d'aigua potable

Han consistit en la construcció d'una nova xarxa d'aigües de 700 metres de longitud amb tub de 200 mm. que va des dels abeuradors fins a Can Sitra. Els objectius d'aquesta nova xarxa abasten la millora en el subministrament al Camp de l'Oliver, el subministrament d'aigua als hidrants contraincendis i el reforçament de la xarxa d'aigües existent a la Vila. El cost d'aquesta obra és de 10.000.000'-PTA finançades

a parts iguals entre l'Ajuntament i la Generalitat de Catalunya. Estretament relacionat amb la millora del subministrament de la xarxa d'aigües, ha estat la construcció de 2 nous pous finançats per la Junta d'Aigües, a Can Pons i la Corbadora. cadascun d'aquests pous té una profunditat de 125 metres i poden donar un cabal aproximat de 15.000 i 10.000 litres/h respectivament.

Actuacions en el sector de la riera

Estretament lligades a la millora de la imatge i la reordenació del nucli antic de la Vila han estat un conjunt d'obres que s'han portat a terme en el tram paral·lel a la riera d'Arbúcies en el sector que va des del pont de la carretera fins al parc del Damunt en la zona en que la riera discorre encaixada entre les edificacions de l'Ajuntament, el museu i l'església per la dreta i el poliesportiu per l'esquerra. Aquestes actuacions consisteixen en:

a) La construcció del mur de defensa.

Necessari per prevenir les edificacions d'aquest sector davant les possibles revingudes de la riera, les obres han consistit en la construcció d'un mur de formigó amb les parets vistes recobertes de pedra de la zona. Aquest mur la construcció del qual ha estat portada a terme per la

Junta d'Aigües, amb un 25% de finançament municipal, es va acabar de construir a finals de l'estiu d'enguany, té una alçada de 3'50 m i una amplada a la base d'1'5 m i 0'50m a la part alta. Per sobre d'aquest mur transcorrerà un tram del passeig del Montseny (ja construït en bona part) i que anirà des d'aprop del pont de la carretera fins al Parc del Sot del Palau.

b) Rehabilitació de les façanes dels edificis d'aquest sector

La reordenació de tot el sector preveu l'arranjament de les façanes dels edificis d'aquesta zona. En aquest sentit està pràcticament enllestida la primera fase d'aquestes obres que consisteixen en la rehabilitació de la façana posterior de l'església, la reforma del teulat de l'escorxador, la rampa d'accés als magatzems de La Gabella així com l'obertura

Mur de defensa de la riera d'Arbúcies

Obres de rehabilitació de les façanes del sector de la riera

dels accessos necessaris. Aquesta obra a càrrec de la Direcció General de l'Habitatge de la Generalitat de Catalunya, tindrà una segona fase en la

que es portarà a terme l'enjardinament i la remodelació de les façanes de les cases que donen a aquest sector de la Riera.

Deixalleria municipal

Està previst construir a la zona de l'antic abocador una deixalleria municipal destinada a recollir-hi tots els materials que es poden reciclar i que actualment per manca d'infraestructura la seva recollida i tria es

realitza d'una manera molt precària. Una vegada seleccionat el material serà traslladat al lloc adequat pel seu tractament. Aquesta obra està pressupostada en 12.000.000'-PTA

Televisió per cable

Sens dubte un dels serveis que amb més insistència ha reclamat el poble d'Arbúcies, ha estat el de la millora en la recepció de les imatges de TV i en l'increment dels canals que actualment es poden rebre des del municipi. Per aquesta finalitat a principis de 1995 s'iniciaran els

treballs d'instal·lació d'aquest nou servei que a més d'oferir la possibilitat de sintonitzar més de 30 canals de TV i oferir un servei de telealarma a les persones amb discapacitats físiques, permetrà en un futur proper la creació d'una Televisió municipal.

Construcció de la nova depuradora

Degut a que les instal·lacions de la depuradora anterior havien quedat obsoletes i en aquests moments ja no podien absorbir els cabals procedents dels diferents col·lectors de la Vila, ha estat necessària la construcció d'una nova planta depuradora. Aquesta obra en fase d'execució avançada ha estat finançada per la Junta de Sanejament de la Generalitat de

Catalunya que s'ha fet càrrec de la redacció del projecte i la seva construcció a través de les empreses ABT S.A. EMCOFA S.A. i SEGHERS ENGINEERING. Es tracta d'una planta de depuració biològica convencional i podrà absorbir un cabal de pre-tractament i tractament primari de 300 m³/hora. El pressupost total d'aquesta important infraestructura és de 178.232.115'-PTA

Construcció de la nova depuradora

Obres d'adequació de can Son
Foto: Arxiu Perxada

La rehabilitació de l'edifici de Can Son com a seu de l'esplai, ha estat una de les principals reivindicacions d'un important sector de la societat arbucienca i posaran a fi a la precarietat d'unes instal·lacions i a la provisionalitat que des de la seva creació ha rodejat aquest servei municipal. En aquests moments s'estan portant a terme les obres de finalització de l'edifici que han significat la rehabilitació de l'antiga

casa de Can Son i la construcció d'una nova ala, destinada a incrementar els reduïts espais amb que comptava l'edifici original. D'aquesta manera s'habilitaran tres plantes amb sales polivalents, i de reunió i magatzem.

Estretament relacionat amb el desenvolupament de l'esplai Can Son durant els mesos de setembre, octubre i novembre s'ha portat a terme Coorganitzat per

l'Escola d'Educadors en el Lleure de l'Ajuntament de Girona i l'Àrea de Joventut de l'Ajuntament d'Arbúcies un curs per a la obtenció del títol de monitors en el que han participat 21 joves. Aquestes titulacions permetran disposar d'un cos tècnic especialitzat en activitats de lleure i repercutiran positivament en el desenvolupament i l'expansió dels serveis destinats a la mainada i els joves.

Can Cornet serà la seu del nou centre cultural polivalent

Aquesta nova infraestructura estarà destinada a donar cabuda entre d'altres a un conjunt de serveis municipals que en aquests moments es troben dispersos i en condicions poc adients pel desenvolupament de les

seves activitats, com són: l'escola d'adults i l'escola de música. Així mateix es destinarà un espai a entitats de la Vila. El pressupost de les obres d'adequació de l'edifici de cara a acollir aquests serveis és de 25.798.189'-PTA. La

rehabilitació d'aquest edifici permetrà la recuperació d'interessants elements arquitectònics de l'església parroquial i contribuirà a millorar la imatge d'un sector prou important del nucli antic de la Vila.

Sens dubte la finalització de totes aquestes obres així com nombroses intervencions de menor envergadura, representaran per Arbúcies un canvi substancial en molts aspectes. Per una part la zona més afectada per les reformes és el nucli antic del poble, que expirementarà una gran remodelació del paisatge urbà que fins ara estavem acostumats a veure i contribuirà notablement a la millora de la imatge de la Vila. Per altre part un dels aspectes en el que s'està incidint d'una manera més accentuada és en la reubicació i millora de les infraestructures de diversos serveis. Potser l'obra més emblemàtica serà el nou camp de futbol i les expectatives de disposar en un futur no molt llunyà d'una zona esportiva ben equipada. Les altres gran

obres de serveis: La depuradora finançada per la Junta de Sanejament de la Generalitat de Catalunya, pel volum d'inversió l'obra més costosa desenvolupada actualment, representarà una millora important de la qualitat de les aigües de la riera, en tant que l'antiga havia quedat ja obsoleta. Dos grans obres però, en finalitzar-se ajudaran a millorar tres serveis que fins ara s'han distingit per la precarietat de les seves instal·lacions i per la més que bona voluntat dels seus usuaris: l'escola d'adults, l'escola de música i l'esplai. Can Cornet permetrà encabir les dues primeres l'any 1995, i Can Son properament, l'esplai. Juntament amb aquestes obres reivindicades llargament per la nostra societat un ampli ventall d'intervencions

destinades a millorar el teixit urbà com són l'adequació i millora en la xarxa d'aigua i enllumenat, i la urbanització de nous carrers. Ajudaran a canviar progressivament l'aspecte de la nostra Vila. Un obra també destacada serà la construcció de la nova deixalleria urbana, tant per l'obra en sí mateixa com per la mateixa filosofia que la impulsa i que pot contribuir a l'adopció d'hàbits més acords amb el respecte que el nostre paisatge i medi ambient es mereix. De totes maneres tot i els canvis que representaran aquestes obres i les millores que sens dubte comportaran, resten pendents problemes de difícil solució i que hauran d'ésser abordats pels ajuntaments del futur, per una part el gran cost que significa el manteniment i la millora continua d'aquestes

infraestructures i serveis, i per altre un conjunt de necessitats que la societat arbucienca reclama amb força, dintre els que podem destacar la problemàtica dels aparcaments, que sens dubte a més d'imaginació necessitarà d'una bona dosi de conscienciació ciutadana, la millora progressiva de les infraestructures i serveis bàsics (aigua, llum, telèfon) d'algunes zones de la Vila i de cases de pagès, i la necessitat de disposar d'espais de lleure centrals. Juntament amb aquests, destacar, els problemes socials nascuts de la marginació que encara pateixen alguns segments de la nostra societat i que dificulten extraordinàriament l'assoliment de l'objectiu de gaudir d'una societat justa.

Des de Ràdio Arbúcies

TARDOR 1994. FES-LA TEVA

La programació de tardor de 1994 de Ràdio Arbúcies ha estat la més completa en 10 anys. Aquesta afirmació no és gens gratuïta si es té en compte la quantitat de recursos humans i tècnics que hi han intervingut. Tal com diu la cançó, si no saps on l'has de posar, si mous el dial amunt i avall, és que no has trobat la millor opció. El 107.6, aquesta tardor, ha ofert més de 1700 hores d'emissió, on el 80% ha estat música variada sense interrupcions d'anuncis de publicitat (24 hores al dia, tots els dies de la setmana), i la resta ha estat de producció pròpia (informació del poble, d'esports, d'activitats, d'opinió, de tertúlia, d'entreteniment...). Vint-i-dos programes, tretze dels quals eren nous respecte programacions anteriors i tres d'aquests amb estreta col·laboració amb altres entitats (el Teatre

del Centre, l'Esplai Can Son i La Gabella) i una producció dels Gags a Sac.

La gent que fa la ràdio del poble fa temps que té clar què pot agradar d'escoltar, i en aquesta programació hi ha posat molt esforç en fer-la suficientment diversa i interessant per a tots els públics, no només jovent. El concurs, Fes-t'ho amb R.A. ha estat un bon termòmetre d'audiència ja que la participació telefònica de la gent era fonamental per a la seva realització. La qualitat dels programes, cada cop més, són limitació dels recursos tècnics més que la dels col·laboradors. En tota la programació hi ha participat de forma activa i habitual més de 50 persones. Davant de tot això només cal dir: Aquesta Tardor, gràcies per fer-t'ho amb R.A. Ara sí podem estar tranquils de tenir deu anys.

"Aquest any s'ha commemorat el cinquantenari de la col·locació de la primera pedra de la Capella de Pietat amb tot un seguit d'actes festius, culturals i religiosos. Dintre d'aquests cal destacar la celebració eucarística presidida pel bisbe de Girona, Jaume Camprodon."
"L'Ajuntament d'Arbúcies va aprovar el 26 de setembre en sessió plenària, les bases d'adjudicació d'una xarxa interactiva de TV per cable. Aquesta xarxa tindrà capacitat per emetre 25 canals, 2 de TV local i 1 de teletext. A més la xarxa oferirà uns serveis de teleassistència i telelarma al municipi."

"La inauguració del nou camp de futbol previst per l'1 de novembre s'ha ajornat fins el dia 8 de desembre a causa de certs retards en les torres d'enllumenat. El camp està ubicat a la zona de Can Pons i és la primera operació ambiciosa de la futura zona esportiva d'Arbúcies en uns terminis aproximats als 16 anys."

"Enguany s'ha celebrat la Tercera Mostra de Teatre d'Arbúcies. L'obra preparada pel Centre d'Arbúcies 'El cafè de la Marina' de Josep M. de Segarra, va tenir molt bona acollida esgotant totes les localitats en les sessions previstes. El desenvolupament de la Mostra per part dels grups gironins, durant els mesos d'octubre i novembre han determinat la seva consolidació."

L'ACTUALITAT DES DE L'EMISSORA:

Durant aquests darrers mesos l'emissora ha tingut un seguit de notícies que han format part dels titulars destacats en els serveis informatius. Aquest es el recull dels temes més destacats:

"El dimecres 10 d'agost es van declarar tres columnes de foc a les nostres contrades, una a Gualba-Campins, una altra a Tordera i la darrera a Santa Coloma de Farners. Un dels moments més crítics viscuts a la vila d'Arbúcies va ser el dijous 11 d'agost, quan el foc del sector de Sant Feliu Buixalleu estava incontro-

lat. Gràcies a la col·laboració dels voluntaris, bombers de la Generalitat, ADF Montseny -Guilleries, Protecció Civil, Ajuntaments i altres entitats, el foc va ser finalment extingit el divendres 12 d'agost."

"El projecte intergeneracional, iniciativa de l'associació de Jubilats i Pensionistes d'Arbúcies, ha arribat a la seva culminació aquests darrers mesos. El programa sobre 'El Joc tradicional d'Arbúcies 1900-1940' es va iniciar a finals de l'any passat. Després de tot un treball de recerca i investigació amb tertúlies i entrevistes s'han pogut recollir una sèrie de material que ha servit per a preparar una exposició. En aquesta exposició s'ha tingut ocasió de veure fotografies de nens de l'època jugant i joguines fetes pels propis avis."

EQUIP D'INFORMATIUS DE R.A.

La Música

"¿QUE PASSA POR LA CALLE? L'ESTAT DE LES COSES"

"Oye Paha: ¿Qué pasa por la calle?
¡Nada, no pasa ná!..

Quan algun iniciat sent aquesta frase l'associa ràpidament als Mano Negra, com el "Hey Ho, Let's Go" als Ramones o, mirant més enrere, el "Hey Hey Rock'n'Roll" a Chuck Berry. És una frase fora de context, extreta d'un dels Reggae (Guayaquil city) més tòrrids que s'hagin fet mai. Una oració extreta amb mala baba per poder demostrar que al carrer, el que se'n diu al carrer, no passa absolutament res de res. Escoltes i observes. Veus que el que s'escolta no s'ajusta amb el que realment es cou. Els Rolling Stones causen sensació amb la seva enèsima i mimètica entrega. Els Beatles es reediten en un gran xiclet que, de tant mastegar-lo, ha perdut tot el sabor. La música de l'anunci de cervesa és la que més es porta. Els vells èxits d'Amèrica o de Peter Dinklage són el que més es balla, bé sigui amb ritme Eurodance o Reggae. La versió de la versió és encara molt millor, més que res perquè les noves generacions mai no han escoltat l'original. Les babes cauen barbata avall mentre les grans multinacionals del disc s'embriegen de milions. Temps era temps, en què la música era música. La representació viva i rítmica dels sentiments dels pobles. En definitiva, cultura. No tan lluny però, encara, d'aquest món terrenal tan ingràt, es manté la flama viva. El crit dels que no veuen la música com un objecte purament de consum. D'aquells que aposten per la creació, la innovació i l'evolució. Dels que no creuen en els mitjans sinó en com utilitzar-los. Dels que no tenen fronteres perquè les trenquen per obrir-se encara més. Gent que no té temps per avorrir-se, més que res, perquè no ni queda per mirar la

televisió. Músics, en definitiva, que saben d'on venen, on són i on van. Aquests es guanyaran la terra promesa, perquè són conscients que el futur es troba en la diversió, però també en el mestissatge i en el compromís social. Si més no, en l'honestetat. Hi ha quatre vies possibles i no precisament estretes: la música de ball tecnificada, el rock més independent i alternatiu, els grans clàssics que trepitgen de peus a terra i, en l'escalafó més alt del podi, el que avui s'anomena Ritme Global. En definitiva, la música del món, d'aquí, d'allà, d'aquí i de més enllà. Per a ells serà l'Olimp i el temps, com sempre, farà justícia.

DISCOGRAFIA RECOMANADA:

- Negu Gorriak: Borrereak Baditu Milaka Aurpegi (Esan Ozenki)
- Wille Jiménez y Chanela: Por su sitio (Nuevos Medios)
- Khaled: N'ssi N'ssi (Virgin)
- Chaka Demus&Pliers: All She Wrote (Mango-Island-Del Sur Import)
- Angélique Kidjo: Ayé (Mango-Island-Del Sur Import)
- Mano Negra: Casa Babylon (Virgin).

QUIM BACALLÀ

portada CD d'Angélique Kidjo.

L'entrevista "EN SOM CONSCIENTS"

Amb CARLES APARICIO,
biòleg i professor de l'IES Montsoriu
d'Arbúcies.

Actualment considerem normal preveure el temps que ha de fer en una certa època. Però què passa quan en una època determinada notem el canvi de temperatura en relació a la mateixa estació d'altres anys? Què hem fet aquest estiu quan feia més calor de la normal, ens hem queixat? Ens hem aturat a pensar que potser nosaltres també som còmplices de provocar aquests canvis de clima? És per això que ens preguntem: En som conscients?

P- Què és el canvi climàtic?

R- És el canvi que sofreix el clima al llarg del temps a través d'uns trastorns que es van produint.

P- Quina causa provoca els canvis climàtics?

R- Una de les causes més evidents és l'increment de diòxid de carboni a l'atmosfera. Un diòxid de carboni que apareix en forma d'importantes emissions alhora de cremar material orgànic, com el carbó, el petroli i la llenya per exemple. Una altra causa és el sol, que provoca uns cicles de més o menys calor.

P- Els incendis d'aquest estiu passat, poden haver contribuït d'alguna manera a augmentar aquestes emissions de diòxid de carboni a l'atmosfera.

R- Evidentment, els boscos que s'han cremat aquest estiu han després una

gran quantitat de diòxid de carboni, incrementant les retencions que ja hi havien al voltant del planeta.

P- I Quan aquest diòxid s'acumula a l'atmosfera com provoca els anomenats canvis climàtics?

R- Bé, durant el dia la Terra rep l'energia que desprèn el Sol, d'aquesta manera la Terra es va escalfant, a la nit, aquesta, retorna l'escalfor a l'exterior i és aleshores quan les acumulacions de diòxid de carboni absorbeixen aquesta calor, fet que provoca l'escalfament de l'atmosfera; és en aquest moment que se li diu a la Terra que actua com efecte hivernacle. Això a la llarga provoca l'augment de la temperatura i la modificació del clima.

P- Quines conseqüències es poden originar amb els canvis climàtics?

R- Les conseqüències són difícils de preveure, s'està treballant a nivell de planeta amb simuladors fets per ordinador i s'intenta esbrinar com afectarien aquests canvis a la Terra. Una de les hipòtesis més coincidents és la que diu que la temperatura mitjana de la Terra podria augmentar un grau, mentre que el pas dels anys l'augment només ha estat d'una dècima de grau. Si això succeís es preveu que es poguessin desglaciar alguns dels casquets polars i aquests provocarien un augment de 5 a 7 metres, com a mínim, d'aigua al nivell del mar.

P- Aquest canvi de temperatura tan brusc podria suposar un problema per la flora i la fauna.?

R- Sí, la vegetació viu adaptada a un clima i si el clima varia la vegetació també ho haurà de fer, aleshores moltes espècies animals s'haurien d'adaptar a una nova vegetació i això podria suposar un canvi molt radical, fins el punt que moltes espècies podrien desaparèixer.

P- Què pot fer l'home per evitar que aquests canvis climàtics no avancin d'una forma tant accelerada.?

R- Bé, el diòxid de carboni surt de la indústria, principalment l'energètica, centrals tèrmiques, etc. Aquestes indústries desaprovechen molta energia, per les xemeneies, el transport i d'altres s'hauria d'intentar controlar d'alguna forma aquesta energia desaprovechada. Hem de sensibilitzar-nos davant la situació, opinar i pressionar si és possible, per tal que es prenguin decisions per afrontar el problema. Hem d'aprendre a consumir els recursos energètics dels que disposem, ja sigui no excedint-nos, encenent llums, a utilitzar el cotxe en ocasions que no ens és necessari.

P- Què passa si no fem res, si no ho aturem, com pot reaccionar el clima.?

R- El clima és una cosa molt gran i costa molt de desequilibrar, però si aconseguim descompensar-lo, no sabem com pot reaccionar i llavors serà molt difícil tornar-lo a equilibrar, potser fins i tot serà massa tard.

CARLES FERRER I
ESTHER RIQUELME.

L'oferta educativa a Arbúcies

Comencem la secció d'ensenyament d'aquesta renovada Perxada amb una síntesi de dades dels centres d'Arbúcies a fi donar una visió general de la situació actual de l'ensenyament oficial a Arbúcies. També comptem amb la participació de col.laboradors dels diversos centres que han aportat notícies o articles d'opinió. La secció d'ensenyament vol restar oberta a tots els sectors de la comunitat educativa de la Vila. Esperem retrobar-nos en els propers números i poder rebre amb interès els vostres suggeriments, col.laboracions i comentaris.

COL·LEGI VEDRUNA

El col·legi Vedruna té les seves arrels en una escola per a nenes creada l'any 1845 per la religiosa Joaquina de Vedruna. La fundació Mn. Torrent Fulgaroles i Mataró assumeix la titularitat del centre des de fa un parell d'anys. L'edifici principal, que està situat al Carrer de la Pietat, data del 1787 i ha estat remodelat durant el 1993. La plantilla de personal docent actualment està formada per 16 persones, 14 mestres i 2 auxiliars, i acull alumnat de 2 a 14-15 anys que rep Educació Infantil, Ensenyament Primari (implantat fins a 5è) i Ensenyament General Bàsic (a extingir). El total d'alumnes

matriculats per aquest curs és de 245, el passat era de 267. Col.labora amb el centre una Associació de Pares d'Alumnes i una associació d'Alumnes. El centre edita una revista escolar des del curs 85-86 la qual porta el nom de Vedruna.

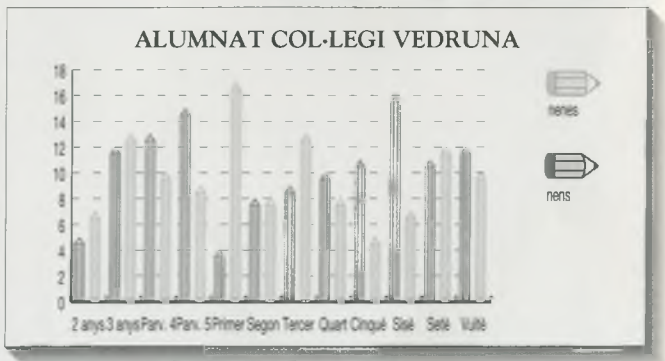
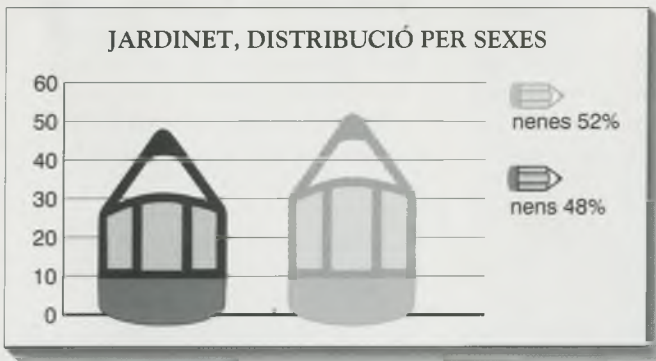

Col·legi Vedruna
Foto: J. Camps

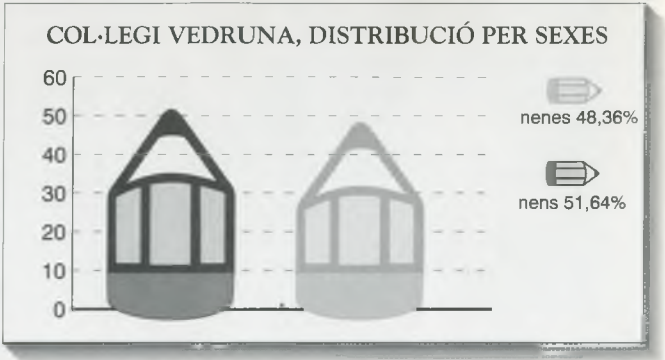
LLAR D'INFANTS EL JARDINET

La Llar d'Infants Municipal "El Jardinet" funciona des de l'any 1982 i té les seves aules dins l'edifici del C. P. Dr. Carulla, cedides en conveni amb el Departament d'Ensenyament. La responsabilitat del centre és a càrrec de l'Ajuntament amb participació dels pares i mares d'alumnes en règim

d'Assemblea. Actualment hi treballen dues persones, una mestra i una auxiliar, que tenen cura de l'educació infantil de mainada de dos anys. La matrícula del present curs és de 25 alumnes, mentre que el curs passat va ser de 23. La Llar edita una revista amb el mateix nom del centre.

Llar infantil municipal "El Jardinet"
Foto: J. Pujadas

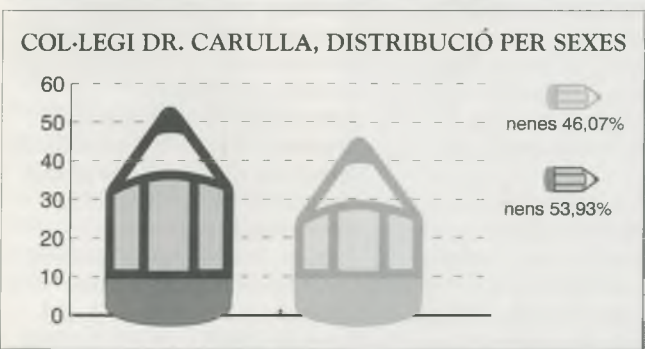
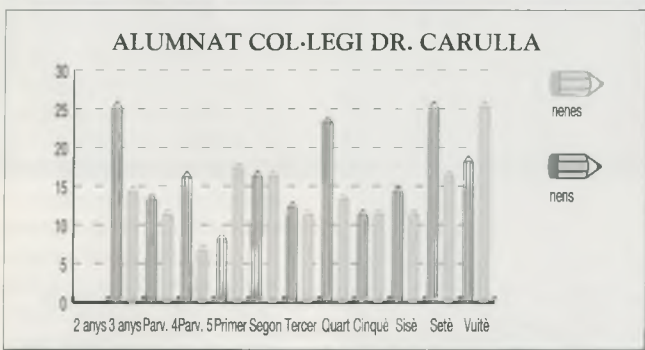
COL·LEGI PÚBLIC DR. CARULLA

Els orígens del Col·legi Públic Dr. Carulla els hem de buscar en les classes dels primers mestres de minyons, dels quals ens consta, documentalment que ja n'hi havia a la nostra vila l'any 1592. L'actual edifici va ser estrenat l'any 1977 i substituït els anteriors enderrocats durant els anys 50-60. El centre és de titularitat pública i porta el nom del Dr. Valentí Carulla, metge, rector de la Universitat de Barcelona i benefactor de l'ensenyament primari. La plantilla docent actual està constituïda per 20 mestres i un Educador Especialitzat. Assisteixen al centre 356 alumnes des de 3 anys fins 14-15 que

reben Educació Infantil, Ensenyament Primari (implantat fins a 5è) i Ensenyament General Bàsic (a extingir). El curs passat eren de 357 alumnes. Els pares d'alumnes estan organitzats en una Associació (APA) i col·laboren amb el centre en diversos àmbits. La Revista escolar El Xafarder, publica tres números cada curs des del 1985-86.

Col·legi Públic Dr. Carulla

Foto: J. Camps

FER DE MESTRE

Perdona'm que comenci demanant perdó, és una cosa que en algunes pel·lícules diuen que no s'ha de fer mai, i que a més comenci parlant de mi. Però m'ha semblat necessari fer-ho perquè després no puguis dir que et vull portar a l'hort. Veuràs, jo no sóc un escriptor professional, ni tant sols amateur, el que sí puc dir és que sóc un lector aficionat. Així doncs quant em van dir s'hi podia col·laborar en aquesta nova etapa de PERXADA vaig pensar que l'única cosa que podia fer era aprofitar la meua afeció i afegir la meua dèria "drapaire". M'explico. A més de llegir tinc la mania de guardar tots els papers, i altres coses, que m'agraden o interes-

sen. En conclusió, quasi tot el que llegeixis en aquesta secció és el que en argot en diem una AFUSELLADA, una còpia del que jo penso però que algú altre ha escrit amb paraules més clares i ben trobades. Perquè..., dic jo, perquè m'he d'escarrassar a redactar les meves opinions, idees o pensaments, quan altra gent, amb més ofici i benefici, ja ho ha fet. Solució copio i avall. Per descomptat no vull donar a ningú gat per llebre i en tot cas citaré la font dels meus plagis o adaptacions.

Fets aquests aclariments, començo avui copiant i comentant un text de Daniel Cassany, aparegut al Butlletí de Mestres, i titulat:

FER DE MESTRE

El millor mestre que he tingut mai deia: "L'alumne treballa amb els continguts, (llengua, matemàtiques, socials, química,...), el mestre treballa amb l'alumne".

En la concepció social més estesa de l'ensenyament, l'atribut essencial del mestre és la saviesa. La seva autoritat per ensenyar prové de "tenir" el que els alumnes han d'aconseguir. El mestre es prepara la lliçó, l'explica als alumnes, respon tots els seus dubtes i comprova que hagin après. L'aprenentatge es basa en aquesta transmissió verbal de coneixements de l'un a l'altre. Mestre i alumne són "dipòsits" de coneixements, i treballen només amb els continguts. (Crec que en Paulo Freire ha dit força coses al respecte, en el que ell anomena l'educació bancària).

Quan recorda la seva infància, la meua mare descriu una escola de poble ben humil, de parets despallades, i un únic llibre de text que incloïa doctrina, geografia, urbanitat, matemàtiques i cal·ligrafia. La monja ensenyava la lliçó cada dia: l'explicava o deia les pàgines del llibre que calia apren-

dre's; les alumnes escoltaven en silenci i estudiaven. L'endemà els preguntava la lliçó; si algú no la sabia, càstig. Aquest és el paisatge característic en que alumnes i mestres treballen amb els continguts. (Penso que aquests o semblants, són els records que els adults tenim de l'escola de la nostra infantesa, oi?).

Però l'escola actual s'allunya d'aquests records, per sort. L'aula s'ha omplert de mil i un recursos: llibres de consulta, biblioteques, cartells, jocs, vídeos, projectors, cassetts, ordinadors, etc. EL SABER JA NO PROVE EXCLUSIVAMENT DEL MESTRE, l'alumne aprèn de fonts diverses. Els objectius han canviat també: s'han d'exercitar destreses manuals, s'han de desenvolupar actituds constructives i formar punts de vista personals. L'alumne no pot estar-se quiet i en silenci a l'aula, cinc hores al dia. Ha de parlar amb els companys i companyes, dialogar amb els adults, moure's, sortir fora l'aula, observar, manipular, etc.

La mestra i el mestre s'han convertit en els gestors de tota aquesta activitat. Han de seleccionar els recursos apropiats per a cada grup d'alumnes, (inclús per a cada alumne/a), triar els llibres, planificar els exercicis, engregar els aparells tecnològics, animar el grup a actuar, conduir les interaccions entre els membres, dialogar amb cada subjecte, etc. Ha deixat de ser el dipositari exclusiu del saber, per passar a coordinar la relació entre tots aquests elements de l'aula. La seva nova funció requereix una formació especial. No n'hi ha prou amb els coneixements de la matèria, també cal saber psicologia, dinàmica de grups, recursos tecnològics, tècniques de comunicació, d'interacció, etcètera.

Al capdevall portar una aula és com treballar en una petita indústria d'aprenentatge, amb màquines (recursos), normativa legal (programes curriculars, lleis), sindicats (associacions de pares), i col·laboradors (psicòlegs, altres mestres). L'objectiu principal de la factoria és FORMAR PERSONES PER AL FUTUR. I la primera matèria és l'alumne, el projecte de persona. (Feina difícil però engrescadora, almenys per a mi).

(Fins aquí l'article afusellat, personalment matisaria algunes coses i n'afegiria d'altres, però ja tindriem temps de fer-ho en els propers números d'aquesta PERXADA que reneix i a la que desitjo llarga vida i per molts anys.

ARQUIMBAU

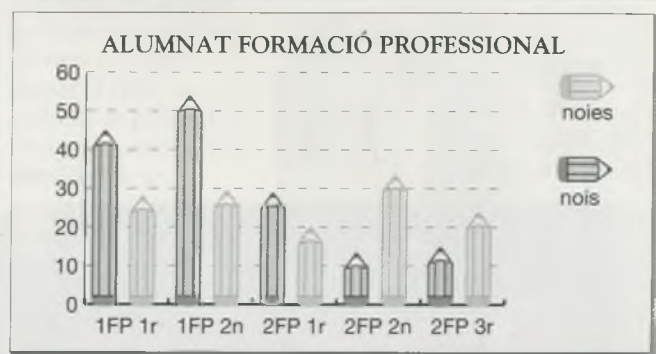
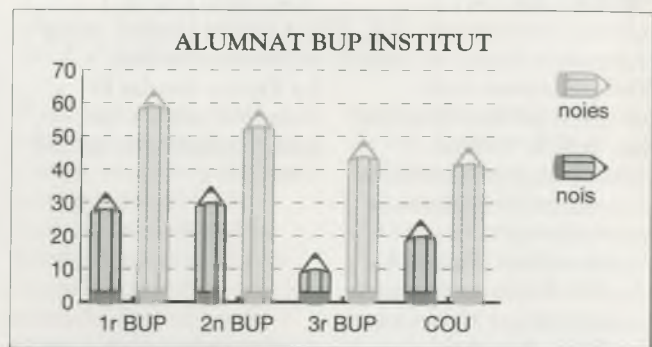
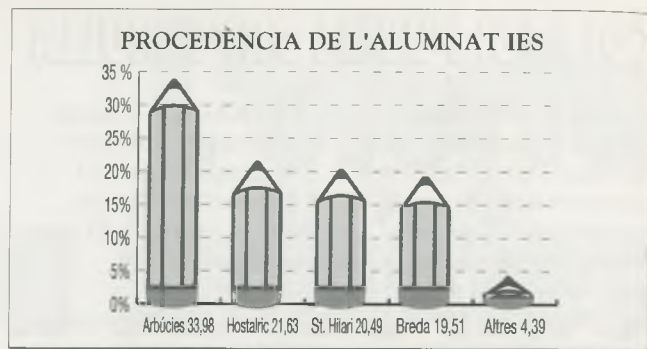
Mestre del Col·legi Dr. Carulla.

INSTITUT D'ENSENYAMENT SECUNDARI MONTSORIU

L'actual IES Montsoriu és un centre públic que va ser creat l'any 1993 amb la fusió de la Secció Delegada de Formació Professional (el qual depenia del centre de Blanes) i l'Institut de Batxillerat, nascut el 1980 hereu del "Colegio Libre Adoptado", anomenat "Colegio Homologado" a partir de l'any 1975. L'edifici actual s'estrenà el curs 71/72 no té prou capacitat per l'alumnat actual i el centre ha de disposar d'aules pre-fabricades.

L'equip de professorat està format per 50 persones: 36 llicenciats, 4 diplomats, 4

arquitectes o enginyers i 6 mestres de taller. Poden matricular-se en el centre nois i noies a partir dels 14 anys. Fins que no s'implanti la reforma, s'imparteixen estudis de Batxillerat (BUP), COU i Formació Professional de primer i segon grau en les branques d'Electromecànica i Administrativa. El nombre total d'alumnat és de 612, la majoria d'Arbúcies, però molts provenen d'Hostalric, St. Hilari i Breda. La matrícula del curs passat era de 640 persones. Hi ha organitzada una Associació de Pares d'Alumnes i una d'Alumnes.

Institut d'Ensenyament Secundari Montsoriu
Foto: J. Camps

ALUMNAT IES

			1r	2n	3r	COU	TOTAL	TOTAL IES
INS. BUP	NOIS		33	35	15	25	108	
	NOIES		63	56	48	45	212	
			1r grau			2n grau		
FP	NOIS	Electromecànica	34	44	15	12	9	114
	NOIES	Electromecànica	1	0	0	0	0	1
FP	NOIS	Administratiu	11	10	13	3	7	44
	NOIES	Administratiu	27	29	20	33	24	133
								612

ENSENYAMENT D'ADULTS

L'ensenyament d'adults té actualment dues ofertes gestionades per l'Ajuntament: L'Escola d'Adults i les Classes de Català. L'Escola imparteix classes en dues modalitats: els cursos i els cursets. Entre els primers destacarem el de Graduat Escolar-Prova de maduresa d'FP i el d'Alfabetització, també s'obre matrícula pels de Pintura i Tall i confecció. Entre els cursets s'ha obert matrícula com en cursos anteriors pels de Cuina, Informàtica, Anglès i Història de Catalunya. L'Escola d'Adults encara no disposa de local propi i

ha d'impartir classes en aules de l'Institut, en locals de la Rectoria i de la Torre del Vent. Està previst que en un curt termini de temps pugui ubicar-se en l'edifici de Can Cornet. L'edat mínima establerta a nivell legal per matricular-se és de 18 anys. L'equip docent de l'escola que s'encarrega d'impartir els cursos és de 4 persones. Per aquest curs s'han matriculat per a preparar-se per al Graduat Escolar i Proves Maduresa un total de 23 persones, de les quals 11 són dones i 12 homes.

Fins fa un parell d'anys l'Escola també assumia les classes de Català, però, amb la creació del Consorci per a la Normalització Lingüística, aquestes s'organitzen autònomament. Es demana, però, el compromís que les persones matriculades a alfabetització o graduat rebin l'ensenyament en català. Els cursos estan organitzats per nivells. Els més bàsics són els anomenats nivells llindar o nivells A adreçats a persones no-catalanoparlants. Segueixen els que s'ofereixen a catalanoparlants i es

classifiquen en: de coneixements elementals (B), mitjans (C) o superiors (D). A més hi ha d'altres modalitats més específiques i d'autoaprenentatge. A Arbúcies es poden impartir els cursos que tenen un mínim de persones matriculades. Els que tenen més continuïtat són: el de coneixements elementals, el curs passat amb una matrícula de 16 alumnes i el de coneixements mitjans amb 24 alumnes, ambdós d'una durada de 45 o 90 hores. Les classes són impartides per la responsable del Servei de Català

CLOENDA

Com podem veure l'oferta educativa a Arbúcies és bastant variada i complerta per una Vila de les seves característiques. Alguns professionals de l'àmbit creuen que seria millorable en alguns aspectes si hi hagués una demanda més àmplia, com per exemple en Educació Infantil per a mainada de menys de 2 anys o bé el cas d'adults quan alguns cursos no es poden tirar endavant si no hi ha un mínim de matrícula. És important, però, que la majoria d'estudiants no necessiti desplaçar-se fora del municipi per efectuar estudis bàsics i mitjans. Respecte a les dades d'alumnat veiem que hi ha una lleugera tendència a la baixa, però no tant com en altres municipis més afectats pel descens de població. Analitzant la matrícula d'estudiants per sexes observem un cert equilibri entre noies i nois amb tendència a favor dels nois en Educació Primària, tendència que es decanta considerablement cap a un major nombre de noies en l'Ensenyament Secundari. En les classes d'adults predomina la presència femenina, especialment a les classes que s'imparteixen durant les tardes. Segons les dades recollides, el total de personal docent que treballa a Arbúcies de manera habitual suma 94 persones, de les quals 89 ho fan als centres d'Infantil, Primària i Secundària. L'alumnat total en aquests centres és de 1.238 entre els quals n'hi ha 410 que procedeixen de municipis veïns (402 escolaritzats a l'Institut). En aquest treball hem volgut reflectir l'actualitat de l'Ensenyament a Arbúcies amb algunes dades. En propers números esperem poder aprofundir d'altres aspectes, i inevitablement sortirà un tema que conscientment hem deixat per més endavant: La Refoma.

JORDI PUJADAS I RIBALTA

Retrobar una revista com PERXADA després de quinze anys és motiu de satisfacció, perquè considero que va ser i serà un vehicle de comunicació molt positiu entre tots els arbuciençs. La meva enhorabona! Quant a l'apartat d'escoles se'm va proposar que fés un escrit sobre el començament del curs i he de dir que des del nostre col.legi el curs 94-95 té un caire especial, una celebració molt important, aquest 22 de juliol de 1995 el Col.legi Vedruna farà 150 anys!. I ens hem tornat tots molt investigadors, una mica historiadors, nostàlgics fins i tot...

buscant escrits antics, documents, objectes, fotografies...buscant de fet les nostres arrels! Agraeixo la possibilitat que tinc des d'aquestes ratlles de poder convidar a tothom qui tingui fotografies de cursos anteriors - quant més antigues millor!- ens les faci arribar a la porteria de l'escola. Agrairíem que s'hi poses el nom i es lliuressin abans del mes d'abril i nosaltres ens comprometem a retornar-les abans de la primera quinzena de juny. Pel maig, al voltant del dia 22 Festa de l'Escola, s'inaugurà una exposició de fotografies i tot un

seguit d'actes que restaran oberts a tothom, i que la revista de l'escola, en forma de dossier monogràfic, publicarà a finals de curs. Ben segur que si, amb tot, aconseguim que tots els nostres alumnes, educadors, pares i, si em permeteu, tots vosaltres ex-alumnes o persones que estimeu la nostra escola, ens hi sentim involucrats o si en el nostre interior hi sentim una petita fiblada, certament que aquesta commemoració serà un èxit.

CARME COLL I TALLEDA.
Mestra del Col.legi Vedruna.

IES MONTSORIU: L'EXCEPCIÓ DE LES FUSIONS IMPOSADES

Lluny de fer repàs històric i exhaustiu de tot el que ha suposat la fusió de l'IB Montsoriu i la Secció Delegada de FP d'Arbúcies, em limitaré a fer-ne una valoració personal, com a membre que sóc del claustre i del Consell Escolar de l'IES.

Si els professors d'FP anhelaven l'alleujament dels seus mals (bàsicament d'espai), els de BUP i COU temíem l'agreuament dels nostres (principalment d'espai, també). Els Serveis Territorials d'Ensenyament de Girona van imposar la fosa dels dos centres i l'inspector va nomenar la directora i el seu equip. Aquests s'han posat a treballar de valent fent-se seu el lema d'aquell: "No hi hem de perdre res!" (o era "No hem de perdre-hi res!"), que podria ser molt bé l'himne del nostre rutilant IES. Alhora han intentat que no s'acomplís, en canvi, l'amenaça dels SSTT: que en aquest primer any l'equip directiu s'ho passaria molt malament. Doncs em fa l'efecte que han reeixit a atènyer ambdós objectius quasi totalment. Em refereixo que s'hi ha perdut molt menys que no es presagiava i que no s'ho han passat tan malament com s'havia assegurat. I no només això: el conjunt humà que integra el centre ha brillat gairebé tant com el propi

edifici acabat d'adobar i pintar (gràcies, tot sigui dit, a la voluntarista dedicació del personal d'administració i serveis, de la brigada de l'Ajuntament, dels directius i d'altres professors en època de vacances). Hi ha hagut més correcció i bon ambient entre els components del nostre IES que no hi ha a altres centres convencionals, i infinitament més que als altres fusionats. De tal manera, que el primer any de l'IES d'Arbúcies constitueix una experiència escadussera, per poc problemàtica.

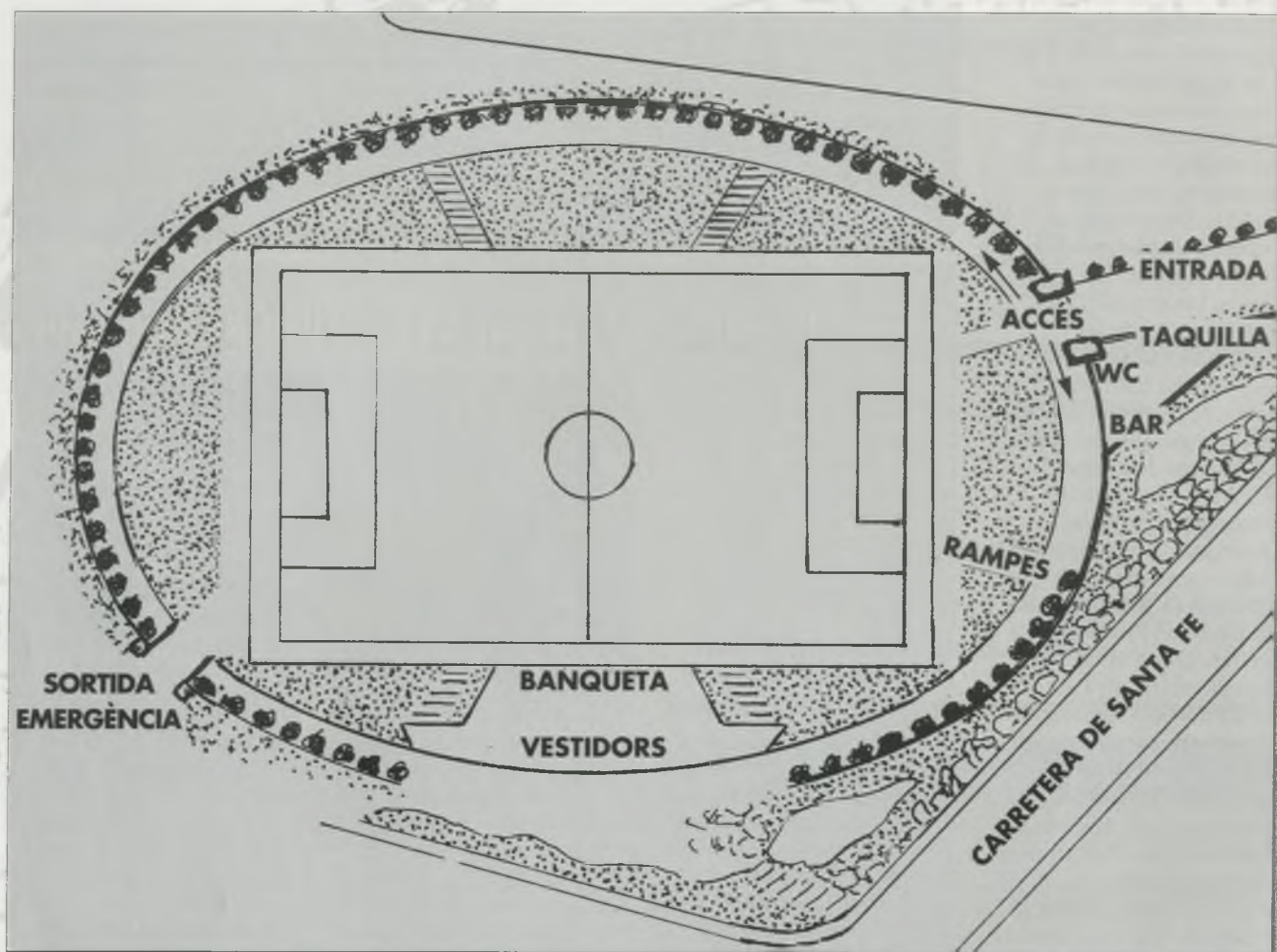
D'això a parer meu, en té la culpa, per damunt de tothom, l'equip directiu, que, tot i ser nomenat a dit, ha treballat intensament, desinteressada i esperançada. I jo hi afegeixo que amb èxit. Ha estat una "dedicació desmesurada", és cert, però qui sap si amb només una "gran dedicació" s'hauria pogut funcionar amb els mínims exigibles. De totes maneres, tant sols amb la tasca dels directius, no n'hi hauria pas hagut prou. Calia que la unió de les dues associacions de pares es portés a terme d'una manera modèlica com hi ha estat duta perquè els professors en prenguéssim nota per tal d'escapçar qualsevol brot de recel disgregador. En general s'ha fet així, encara que també s'ha

d'admetre que nous rebrots que s'havien mantingut latents han anat surant, tímidament però progressiva, a mesura que s'acostava el final del curs. Aquest seria l'únic tretret important que jo gosaria fer a l'equip directiu: no haver atès prou la diversitat dins del professorat; diversitat que podia interferir en la integració plena de tots els components de l'IES. Dels alumnes, només m'atreveixo a fer-ne que elogis, per tal com no han estat cap entrebanc per ells mateixos, sinó més aviat un element integrador més. En tot cas, si hi ha hagut excepcions o reticències per la seva banda, han estat propiciades per la pròpia desconfiança d'alguns professors no identificats plenament amb el tarannà de l'equip directiu. Per tot el que he exposat, i tocat per l'esperit nadalenc, vull acabar amb una felicitació i un desig. La primera va adreçada a tots els que han col.laborat a fer el primer curs de l'IES d'Arbúcies una excepció (l'única?) a la norma que les fusions d'aquest tipus comporten un alt grau de conflictivitat. I, considerant la positiva realitat recent, desitjo que el segon curs del nostre IES sigui encara millor. Jo bé hi confio.

JOSEP CARBÓ
(professor de l'IES Montsoriu)

JA TENIM NOU CAMP

Maqueta del nou
Camp de Futbol

L'Ajuntament ha assolit una obra de 85 milions de pessetes, que no acaba de satisfer al CE Arbúcies. Ha costat més de tres anys veure realitzada l'obra esportiva més ambiciosa que mai s'ha portat a terme a Arbúcies. La necessitat de canviar de camp de futbol no responia ja solament a una conveniència del Club Esportiu Arbúcies, sinó a una exigència que la Federació Catalana de Futbol tenia pendent des de feia molts anys. L'últimatum es va produir, quant després de diversos incidents la FCF va amenaçar amb un

tancament de camp definitiu si la situació no s'arreglava en tres anys. El termini va vèncer a l'inici d'aquesta temporada, i Club i Ajuntament varen haver de demostrar que les obres ja s'havien iniciat. Per fi aquest 8 de desembre el camp s'inaugurarà. El seu cost és de 85 milions de pessetes, però el CE Arbúcies considera que en molts aspectes se l'ha ignorat. Les anècdotes que quedaran enterrades en el camp de la Capella, encara aconsegueixen treure un somriure quant s'expliquen. Més d'un paraigües va

acabar trencat al cap d'algun despistat linier que pretenia fer la seva tasca el millor possible. I més d'una garrotada va anar a parar a l'esquena d'àrbitres heroics que no varen agradar al públic arbucienc. Però aquell somriure es va gelar als llavis de la directiva del club, quant la Federació els va anunciar que el camp no era reglamentari i que o el canviaven o no podrien continuar a les competicions oficials. Després varen començar les presses. I l'Ajuntament va prendre la decisió política d'assumir la construcció d'un nou camp de futbol.

El primer que s'havia de fer era buscar-li una ubicació, diu en Jaume Soler, el batlle. Això no va ser fàcil. En principi varem pensar en uns terrenys a la zona de Pujals. Però es necessitaven 10.000 metres quadrats de terreny i aconseguir els terrenys era difícil. La nostra segona opció va ser ja la zona de Can Pons. Allí aconseguir un pacte per la consecució dels terrenys era més senzill. Es tractava de terreny rústec: no s'hi podia edificar. Aviat vàrem aconseguir els terrenys. A canvi es va convertir una zona en edificable: s'hi poden fer 80 habitatges.

DE FUTBOL!

D'ON SURTEN ELS DINERS

La financiació del nou camp de futbol serà combinada: una part es pagarà amb subvencions de la Generalitat i l'altre l'assumirà directament l'Ajuntament d'Arbúcies. El cost que figura al projecte és de 112 milions de pessetes. Però en Jaume Soler creu que al final no costarà més de 85 o 90 milions.

La Generalitat de Catalunya aportarà una subvenció d'uns 25 milions de pessetes (un 35% del cost). Però la subvenció solament cobreix els vestidors, el terreny de joc i l'enllumenat. Tota la resta d'equipament és a càrrec estrictament municipal, diu Soler.

L'abaratiment dels costos es deu als treballs assumits per la brigada municipal i a la decisió final de no posar gespa al terreny de joc. Tot i així l'Ajuntament haurà finançat al voltant de 60 milions de pessetes. La major part, 54 milions, la paguem en 40 mesos. Ara ja tant sols ens en resten per pagar 28 milions. Els altres diners s'han pagat directament o a través de crèdits.

A l'agost de 1993 els terrenys ja eren de l'Ajuntament. Però les impugnacions de la propietat anterior varen retardar l'inici de les obres. D'immediat es va iniciar la preparació del projecte. Es volia fer un camp de gespa. Però si paral·lelament no es construïa també un camp d'entrenament, fer-lo de gespa era impossible. Reconeix Josep Faixedas, president del C.D. Arbúcies. És clar que ens hauria agradat, però amb la quantitat d'equips que l'utilitzarem mai l'hauríem tingut bé, afegeix. Faixedas creu que la ubicació del camp no és la millor. Nosaltres varem fer una proposta: sota la variant, tocant a Can Jocabi. És una zona més propera al poble i més càlida. A can Pons s'hi ha d'anar en cotxe i hi fa fred.

Però, el cert és que des que el projecte del camp de futbol es va aprovar han ignorat molt a l'usuari local. Soler ho nega i assegura que la major part de les propostes rebudes s'han estudiat. Solament la compra i preparació del terreny a la zona de la variant tenia un cost de 70 milions de pessetes, diu. I afegeix: I per altra banda, la nostra intenció ha estat sempre crear una gran zona esportiva, amb una pista d'atletisme, uns bons vestidors, un local social. I allí era difícil posar-hi aquest projecte global. L'Ajuntament va posar en mans del seu arquitecte municipal, Benet Cervera, tot el projecte. El cost inicial va tancar-se en 112 milions de pessetes. Però algunes petites modificacions i el treball de la brigada municipal

UN CLUB DE REGIONAL PREFERENT

El CD Arbúcies és un club de futbol que milita a la categoria de regional preferent. Pot semblar una categoria baixa però no ho és. I la prova la trobem en l'elevat pressupost d'11 milions de pessetes que han d'afrontar cada temporada. Fer un equip competitiu no és gens senzill, ens diu en Josep Faixedas, president del club. I si no ho aconseguïeu, cada cop ve menys gent al camp a veure els partits.

L'Arbúcies té ara entre 425 i 450 socis. I reuneix al camp de futbol entre 200 i 300 persones cada diumenge a l'hora dels partits. Crec que som l'entitat esportiva amb més socis. Però segur que som la que tenim més activitat: tenim 7 equips, més els pre-benjamins. Cada dia hi ha entrenaments i els caps de setmana solen fer partits tots els equips, diu Faixedas.

Ser soci del CD Arbúcies costa 6.000 pessetes per temporada. Però aquest carnet no dóna accés als partits. Per veure'ls s'ha de pagar 600 pessetes. Els no socis en paguen 1.000. Si algú vol, no obstant, pot accedir a una altra categoria de soci i pagant 19.500 pessetes -ser soci del Barça en val 15.700 per persona- tindrà l'entrada gratuïta per a ell i la família. Enguany hem establert també quotes de soci d'honor que oscilen entre les 25.000 i les 50.000 pessetes. Hi ha persones que s'hi han agafat, per col·laborar amb el club. Tot i així, hem d'idear moltes altres coses (La Quina, la festa del futbol, venda de loteria, una sala d'esports de local) per poder fer front a l'elevat pressupost anual.

rebaixaran els costos fins a uns 85 milions. La concepció global del camp ens agrada, reconeix Faixedas. S'integra a la zona i estarà envoltat de gespa formant una espècie de graderies. Però es nota que la persona que ha fet el projecte no és expert en matèria d'esport: s'ha fet un gran disseny, molt bonic, però poc operatiu. Amb la mateixa edificació dels vestidors, nosaltres varem fer una rectificació i ens sortien sis vestidors, més grans que els quatre actuals. Els trobem molt petits. Però la nostra iniciativa no va ser recollida. Per altra banda, haurem de trobar una solució de tancament del camp, perquè es veu perfectament des de la Carretera de Santa Fe. I trobem que hi manca una tribuna coberta, com tenen la major part dels camps dels pobles veïns: Santa Coloma

de Farners, Vilobí, Sant Hilari, Vidreres i Sant Celoni.

Quan el dia 8 de desembre s'inauguri el camp de futbol, l'obra està pràcticament acabada: un terreny de joc, l'enllumenat, els vestidors, la caseta del bar, taquilles i WC públic, tota la jardineria del voltant (tot i que s'haurà d'assentar). La gestió de la instal·lació es portarà a través d'un patronat format per representants de l'Ajuntament, del CD Arbúcies, del futbol d'empreses, i del futbol de base. L'obra s'emporta una quarta part del pressupost municipal d'aquest any, assegura Jaume Soler. Però és un esforç que hem volgut fer en reconeixement que el futbol és l'entitat esportiva amb més afiliats d'Arbúcies.

QUÈ PASSARÀ AMB EL CAMP DE FUTBOL DE LA CAPELLA?

El canvi d'ubicació del camp de futbol deixarà un espai gran i molt ben situat que caldrà remodelar. Però l'Ajuntament ja té pensat que farà amb el camp de la Capella. Allí es donava una situació veritablement estranya i jurídicament poc usual. El camp de futbol va ser cedit a l'escola

com a pati, explica Soler. Ara totes aquestes contradiccions s'acabaran. Tot el terreny es convertirà en una zona pública d'ús escolar. Cal fer un pla per reordenar la zona i fer-la polivalent, diu l'alcalde. Hem de pensar que allí s'hi agrupen dues escoles. Però també que

volem potenciar un carrer de 10 metres cap a Fogueres, que serà una altra bona sortida o entrada al poble. Els vestidors vells desapareixeran i tenim ja un acord amb la Direcció d'Instal·lacions escolars de la Generalitat, per tal de potenciar tota la zona.

Punt i apart . . . "ELS AMIGS EM DIUEN QUE SÓC BÈSTIA"

Aleidis Masnou i Julià diu que se sent molt segura perquè sap com defensar-se. Quant se la veu es té la impressió que respon a totes les coordenades normals d'una noia de 15 anys. És trempada, somrient, sol estar contenta i és pacífica. Se la veu segura de si mateixa. I tal vegada, aquesta és una virtut que ha anat adquirint a mesura que ha anat avançant en l'esport que practica. Aleidis Masnou i Julià és subcampiona d'Espanya cadet de Judo i ha guanyat els dos últims anys el Campionat de Catalunya.

A l'hora de defensar-se es val per si mateixa. Sí, explica, et sents més segura. Quant vaig de nit i sola no tinc por. El judo és una bona forma de defensa personal. Però no crec que em servís de res davant un home molt més fort que jo. Aleidis no ho ha provat. Tal com sol passar amb persones que practiquen les arts marcial, en prou feines s'ha barallat mai fora del tatami. Però té molt clar que tombaria sense massa dificultats a una persona de similars característiques a les seves. Però tot això sols li serveix per donar-li seguretat. A ella no la preocupa ser una

bona judoka, ni haver estat escollida enguany la millor esportista d'Arbúcies. El que vol és continuar essent tal com és, que la seva condició d'esportistes d'èlite no la canviï. Els amics em diuen que sóc bèstia, confessa amb un to divertit. Ho diuen perquè faig judo. Però ara aquest esport ja és més habitual entre les noies. Al principi jo era la única que el practicava a Arbúcies i no m'agradava. Però ara no canviaria el judo per cap altre esport. Aleidis ha superat ja 11 categories en la seva carrera esportiva. És cinturó marró. Sols li resta

assolir la condició de cinturó negre i, després, anar agafant dans per pujar de nivell. Crec que tinc un futur en el judo, però mai he pensat en dedicar-m'hi professionalment, diu. Mantenir el seu nivell actual de competició l'obliga a entrenar tres hores diàries a Arbúcies i dues més a la setmana a Girona. Això fa que potser m'oblidi una mica massa dels estudis. Però crec que el problema és que m'agrada poc estudiar. Aleidis repeteix enguany el primer de BUP. Les seves amigues i els seus amics se senten solidaris amb el que ella està fent. Sí, se'n preocupen. Em pregunten com m'han anat els campionats. La vida d'Aleidis prossegueix d'una forma ben natural: l'escola, els entrenaments, les competicions, els èxits esportius. Ella no vol canviar. Se sent bé així. I el futur li sembla que encara queda molt lluny.

Aleidis Masnou i Julià
Subcampiona d'Espanya
cadet de Judo
Foto: J. Camps

I ARA QUÈ?

L'Entrevista

LA POLEMICA DESPRÉS DEL FOC

Foto: J. Guiolà

Foto: J. Guiolà

Si el dimecres deu d'agost a les onze del matí algú ens diu que viurem un dels pitjors desastres que han afectat mai aquesta zona de ben segur que no ens l'haguessim cregut. Segons una valoració feta la setmana següent de l'incendi forestal, un informe posava de manifest que les flames havien arrasat gairebé el noranta per cent del terme municipal de Sant Feliu de Buixalleu, el vuitanta per cent del de Massanes, el setanta per cent del de Breda, una part semblant de Riells i el vuitanta cinc per cent de la massa boscosa de Riudarenes. A més també va afectar greument el terme municipal de Santa Coloma de Farners i Gualba. El foc va arribar fins la benzinera d'Hostalric i el pantà de Santa Fe, al Montseny. Miraculosament gairebé no va afectar res del terme municipal d'Arbúcies. Milers de voluntaris vinguts de llocs ben distants on hi havia el sinistre, molts d'ells gent que pràcticament no havia fet servir mai una eina de bosc, es sumaren als centenars de bosquerols, bombers, ajuntaments (bona

part de les tasques de coordinació i avituallament dels voluntaris foren portades des del comitè d'emergència organitzat per l'Ajuntament d'Arbúcies) i veïns dels municipis afectats, que al llarg de més de cinquanta hores varen treballar per evitar que continués avançant el foc. La rapidesa amb què anava l'incendi, iniciat a Gualba el dimecres al matí, va fer temer el pitjor durant els dos dies següents. "Si no s'atura a Segimon continuarà fins Susqueda", "Cal estar preparats pel més difícil perquè el vent no ens permet fer-hi gran cosa". Aquests eren alguns dels molts comentaris que es varen sentir aquells dies. Fins i tot el president del Consorci Forestal de Catalunya, Miquel Massaneda va comentar que ni un vaixell de guerra podia fer-hi res contra la rapidesa amb què anaven les flames. Un sentiment d'impotència, tant dels voluntaris com dels professionals, envoltava els treballs per l'extinció del foc. Rafegues de fins a setanta quilòmetres per hora feien desplaçar les flames amb una

rapidesa que sovint feia por. "Vigileu que ja el tenim a sobre", "Hem de marxar d'aquí que ens envoltarà i no podem sortir" eren algunes de les frases que s'escoltaven entre la fressa dels xerracs. Un vent que va fer jugar les flames al seu gust, fent caminar el foc endavant i endarrera, recorrent llocs on ja hi havia passat hores abans però per la rapidesa amb què anava només havia pres el sotabosc o la capçada, deixant encara molta cosa que es podia encendre. Tot plegat un desastre amb unes dimensions que ningú recordava, i que ningú vol que es torni a repetir mai més. La comarca de la Selva, especialment la zona interior està considerada d'un gran valor ecològic, tant per la diversitat de la massa forestal, vegetal i animal que s'hi pot trobar, com per la seva quantitat. Famílies que vivien del bosc, del conreu o de les granges de bestiar varen veure desaparèixer en poques hores allò que els va costar anys de crear. També les cases de les urbanitzacions, en la seva

majoria segona residència de gent de l'àrea metropolitana de Barcelona, es veieren greument afectades. A Breda, les flames senyorejaven pels carrers i patis de les cases, destruint fins i tot alguna casa. El perill d'explosió a la benzinera d'Hostalric, quan les flames s'hi acostaven i semblava que res les podia aturar, va ser un dels moments de més pànic generalitzat de les tres jornades de foc. Valorar el cost econòmic de les mils hectàrees cremades és del tot impossible. Valorar-ne la destrossa ecològica, paisatgística i sentimental també. PERXADA ha volgut demanar el parer de tres persones, de reconegut prestigi en els respectius camps, per saber què cal fer en aquests moments. En Joaquim Mataró és propietari forestal, en Miquel Massaguer treballa tot l'any al bosc, en diferents llocs i per gent diversa i en Martí Boada és una de les persones més qualificades que hi ha en aquests moments per parlar del Medi Ambient i la Natura.

LA FEINA DESPRÉS DEL FOC

MIQUEL MASSAGUER
Bosquerol

Com tots ben bé sabem, aquest any ha estat un dels pitjors pel que fa a la sequera i als incendis. I, malauradament, la nostra comarca, com moltes altres parts de Catalunya i de la resta de l'Estat Espanyol, s'ha vist greument afectada. Els bosquerols, que tot l'any treballem als boscos, som, juntament amb els propietaris, un dels col·lectius a qui ens ha tocat de més a prop.

Després d'una catàstrofe d'aquesta mena és cert que hem perdut una mica la il·lusió en el nostre ofici, perquè aquest bosc que estimem tant ja no el tornarem a veure tal com era. Però ara més que mai hem de mirar de cuidar-lo perquè torni a ser com abans el màxim aviat possible, tenint en compte que per això fan falta molts anys.

A curt termini, després d'un incendi hi ha molta feina per al bosquerol: cal tallar ràpidament molts dels arbres que s'han cremat perquè ja no brotaran mai més. El pi, per exemple, és una espècie que fa necessària la seva tala i conseqüent replantació. El suro, en canvi, sí que brota, i per tant, no cal tallar-lo. La feina del bosquerol a la zona cremada és una feina bruta i desagradable, a part de no ser gens gratificant: ara ens trobem treballant a les mateixes zones que fa pocs mesos havíem deixat per llestes, ja que havien quedat ben netes.

Creiem que seria bo que els propietaris ens fessin replantar el bosc perquè els que vinguin darrera puguin gaudir-ne tal com nosaltres hem fet i que també puguin fer el nostre ofici.

Després d'una experiència com aquesta hem de mirar d'evitar al màxim que es cremi el que queda i això fa necessari que les carreteres de bosc es mantinguin ben netes i que tots plegats siguem conscients del que és el bosc i que cal respectar-lo.

MIQUEL MASSAGUER

EL MÓN RURAL I ELS INCENDIS

Quan se'm va demanar aquest escrit celebràvem la Festa del Bosc a Santa Bàrbara. Era una trobada de solidaritat on vingueren els que sabem que vindrien i on no van venir els que també sabem que no vindrien, tot i que la majoria hauríem desitjat veure'ls, si més no, en aquells moments d'agraïment i companyia. Ja els coneixíem i ara han acabat de confirmar-nos l'opinió que en teníem.

He començat aquesta reflexió sobre el futur dels propietaris forestals i dels nostres boscos amb aquesta referència perquè, em sembla que deixa força clar què ens espera, què haurem de fer ja que el món rural, i potser hauríem de dir el món no metropolità, no és un dels centres d'interès dels dirigents polítics que dissenyen un país amb uns plantejaments clarament urbanites. La raó és, i, de fet, els que ens hem mogut una mica en defensa dels interessos de casa nostra ho hem sentit a dir amb tota claredat a les boques més il·lustres, la següent: el món rural representa, només, el 4% de l'electorat, i cal que arribi al 2%, i el seu pes específic en política és pràcticament nul. La conclusió és que ens van arraconant mentre maren la perdiu amb reduccions de taxes, ampliacions de crèdits, legalització d'activitats que redueixen els recursos

imprescindibles per continuar la nostra activitat econòmica, subvencions a canvi de deixar de fer el que sabem que hem de fer i de deixar de ser com som..., però sense aplicar mai una política clara en defensa o en contra del món rural.

Per tot això quan penso què hauré de fer em venen al cap les dues possibilitats següents.

La primera que sembla la més lògica i la que segurament crearia, a curt termini, menys problemes a l'estil de vida que s'està imposant i a aquells que el defensen consisteix en deixar estar els boscos com han quedat, mirant d'arreglar el màxim de subsidis possibles; és a dir, consisteix en què el nostre país, que casa meva, se'n vagi a fer punyetes, i que els meus hereus, que tindran el valor que jo no tinc, els vinguin a algun tocat de l'ala, a algun especulador, o a alguna institució que, després de col·locar-los de funcionaris o d'objectes de museu, hi faci un parc natural i els gestioni, com passa ara, no amb les mateixes interferències que fem nosaltres al procés natural però sí amb aquelles que defensin els interessos de la gent que concep la natura com una anècdota de cap de setmana.

La segona que sembla no tenir cap lògica i a curt termini resultarà molesta

JOAQUIM MATARÓ I PLADESALA
Propietari Forestal

consisteix en continuar fent el que hem fet sempre; seguir amb el compromís de deixar als que ens succeiran el que varem rebre dels nostres avantpassats, tot mirant de millorar-ho en el que puguem; és a dir, intentar que el nostre país, que casa meva, continui tenint sentit. És molt clar que per poder fer-ho ens haurem de reconvertir, (de fet la majoria ja ho hem fet; pràcticament no queda ningú que no es guanyi

les garrofes amb un restaurant, fent de paleta, donant classes, portant un camió o qualsevol altre muntatge que es pugui imaginar) i continuar descapitalitzant-nos invertint els guanys de les nostres activitats en mantenir aquesta estructura que ha vertebrat la societat catalana. Molt poca gent coneix la precarietat de l'economia de les cases particulars, molt poca gent s'ha adonat que la indústria catalana es fonamenta en les legítimes que cobraven els fadrísters quan deixaven casa seva, molt poca gent coneix i encara menys gent l'utilitza, el dret civil català, molts pocs, per no dir cap, dirigent polític s'ha aturat a

pensar que a mig termini Catalunya només té sentit si una part de la seva societat civil té cura de la pràctica totalitat del territori, no pel fet de cobrar, no pel fet de tenir un cert "status" social més o menys elevat (fa molt temps que varem assumir la nostra posició actual en l'estratificació social), no només perquè ho estima, sinó perquè defensa casa seva, defensa la seva història.

La veritat és que no sé què passarà ara amb tota aquesta gran quantitat de boscos destrossats, amb tota aquesta colla de gent que ens hem quedat a un pas de perdre les nostres senyes de referència, però és fàcil imaginar que la nostra

comarca perdi bona part del que li donava sentit. És fàcil imaginar que no seran gaires els que tinguin valor i capacitat per a intentar reconstruir casa seva, i és molt clar, tal i com van les coses, que si algú de nosaltres ho aconsegueix no serà gràcies a l'ajut institucional sinó a la solidaritat i al valor que caracteritza a la gent senzilla de casa nostra, al col·lectiu que representàvem els que l'altre dia ens vàrem trobar a Santa Bàrbara.

JOAQUIM MATARÓ I PLADESALA

DESPRÉS DEL FOC: EL SILENCI, DESPRÉS ELS AIGUATS. DESPRÉS ELS REBROTS I LES GERMINACIONS, DESPRÉS L'EROSIÓ. DESPRÉS...

A la natura no hi ha un després, tot és continu.

Després del foc, en els paisatges abassegats, no s'ha fet un silenci absolut. S'ha produït immediatament un silenci podríem dir-ne biològic, viu. Immediatament després de la contundent catàstrofe, els sistemes afectats que podien; posaven en marxa estratègies de superació del fort trauma.

Tanmateix, que quedi clar, que l'incendi dels dies 10 i 11 d'agost, va constituir, la pertorbació ambiental coneguda més notòria a la zona (memòria històrica i registre documental). La velocitat de devastació, va ser segons les nostres dades de 200 ha. de bosc cremat/hora. El nombre d'espècies de fauna vertebrada intensament afectada, en grau diferent però segons les classes i tàxons, va ser de més d'un centenar d'espècies. Els antròpodes incalculables i la flora -fanèrogame i criptògame- més d'un miler d'espècies.

El foc va passar, per l'única localitat mundial coneguda del coleòpter cavernícola *Speonomus canyellesii*, atès el caràcter hipogeu del seu hàbitat, se'n pot esperar que hagi pogut defensar-se.

Va afectar algunes localitats excepcionals -*Osmunda regalis*, *Blechnium spicant*, *Asplenium septentrionalis*, *Veratrum album* etc. En el treball de camp que realitzàrem

vàrem trobar cadàvers de senglars, guineus, toixons, fagines, esquirols, talpons, merles, cucuts, i d'altres.

Va desaparèixer una part molt important del món viu superficial dels nostres boscos. En va restar però també una part molt important, d'un món viu, poc visible que viu soterradament.

En els nostres boscos, sobretot pel que fa als arbres i arbustos que els formen, hi ha aproximadament un quaranta per cent de l'anomenada biomassa subterrània que en forma de soca, arrels, llavors i molts organismes i microorganismes associats, no veiem amb els nostres ulls perquè està enterrada.

Molts d'ells han resistit l'embat del foc, fins i tot el xoc tèrmic d'aquest ha posat en marxa mecanismes del seu funcionament de rebrot, de germinació, etc. per iniciar la recuperació de l'espècie en l'espai afectat. Aquestes estratègies no són homogènies ni de bon tros en totes les espècies. Algunes d'elles, les anomenades piròfits per les seves adaptacions al foc, en sortiran més exitoses en detriment d'altres menys evolucionades en aquest sentit, que en poden resultar definitivament perjudicades.

Encara que poc aparent, a mig termini l'aspecte més preocupant de la pertorbació es la pèrdua de sòls i l'inici de processos erosius, que en

MARTÍ BOADA I JUNCÀ.

Assessor del departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya.
Professor del Departament de Geografia de la UAB.

alguns punts de la zona ja s'ha produït com a conseqüència de les fortes precipitacions. En alguns dels punts més afectats pels focs -can Prat de Gualba, han arribat a caure més de 100 l/m², en una hora. Els sòls forestals són la base per a la recuperació dels boscos, l'esdevenidor d'aquests passa per la salvaguarda dels primers.

Finalment l'únic aspecte positiu que ens pot deixar l'herència dels focs d'aquest estiu, és la seva explotació tan àmplia com sigui possible, en l'aprenentatge i en la pedagogia activa que en puguem obtenir en totes les fases i dinàmiques associades de l'esdeveniment. A veure si ho sabrem fer.

MARTÍ BOADA I JUNCÀ.

L'AIGUA D'ARBÚCIES

UN PROBLEMA DE FUTUR

ESTER RIQUELME.
PERE GARRIGA

En aquests moments existeixen dos estudis de la conca de la riera d'Arbúcies. L'un posa de manifest l'existència d'aigua suficient en aquesta zona, el que permetria realitzar l'exploració de l'aquífer i mantenir els usos agrícoles i el subministrament pel consum domèstic. L'altre estudi afirma que el cabal hidrològic està en aquests moments en greu perill.

"L'aigua que hi ha a la conca de la riera d'Arbúcies és de primeríssima qualitat i gairebé inesgotable." Aquestes són dues de les afirmacions que es fan a l'estudi hídric realitzat per l'empresa Catalunya, Enginyeria i Serveis, CES, i que el van encarregar les diputacions de Girona i Barcelona i l'Ajuntament d'Arbúcies. També es diu que les reserves que es troben en aquesta zona són superiors als onze milions de metres cúbics, amb una mitjana de 250 litres per metre quadrat, agafant els primers quaranta metres del subsòl. L'àrea principal de l'estudi s'ha centrat en la part alta de la riera d'Arbúcies, des del nucli urbà fins a Les Agudes, en

una zona superior als 44 quilòmetres quadrats. L'estudi també diu que l'única entrada d'aigua a la conca és la que prové de la pluviometria i anualment hi plou una mitjana de 971 litres per metre quadrat. L'informe també assegura que durant un període relativament curt, especialment una o dues setmanes dels mesos d'estiu, els cabals poden tenir una disminució important. Per solucionar aquests problemes, la Junta d'Aigües de la Generalitat proposa la creació d'un o més embassaments, amb capacitat de cent mil metres cúbics, a la part alta de la conca. Aquesta mesura evitaria que durant les èpoques de sequera la riera

anés buida. Per mantenir el cabal ecològic cal que per aquesta zona baixin 90 litres per segon durant tot l'any, segons es desprèn de l'estudi.

Una part essencial d'aquesta riquesa aquífera té el seu cycle generador en la massa forestal del Montseny. El 85% de la superfície de l'àrea de la conca està ocupada per boscos i prats, amb vegetació principalment mediterrània, encara que amb espècies atlàntiques. La capacitat d'emmagatzematge del sòl és l'altre punt clau de la capacitat aquífera de la conca arbucienca. La geologia és granítica i el fons de la vall està reblert de residus acumulats. Aquesta morfologia no permet la creació de bosses d'aigua sinó que existeix una saturació del subsòl de manera permanent i a pocs metres de la superfície. L'estudi també posa de manifest que, contràriament al que es pensava fins ara, es gasta més aigua a les indústries de la part baixa de la conca de la riera d'Arbúcies, que a la zona mitjana i alta. D'altra banda un estudi fet pel professor Emili Custodio, de la Universitat Politècnica de Barcelona, demana la necessitat de controlar i regular l'ús que es deriva dels aprofitaments de l'aigua. Custodio contradiu l'estudi de Catalunya Enginyeria i Serveis, i assegura que la continuació de les extraccions pot trencar l'equilibri que existeix a la conca. Aquest informe també aconsella que s'aturi l'augment de les explotacions d'aigua per evitar que s'eixuguin les reserves. Emili Custodio

critica que l'estudi fet per la Junta d'Aigua divideixi la Conca de la Riera d'Arbúcies en dues parts, l'alta i la baixa. Per ell no es poden fer distincions d'aquesta mena ja que quan es parla d'aquest espai físic cal fer-ho de forma unitària.

L'AIGUA, UN PROBLEMA DE FUTUR.

En les Jornades "El Montseny i el Futur" Josep Maria Panareda planteja l'abús de la utilització de l'aigua com un greu problema de futur. Per Panareda, les precipitacions que hi ha en aquesta zona tot i no ser molt abundants són suficients per nodrir la població humana i les explotacions ramaderes i agrícoles que hi ha. A mida que els nuclis urbans creixen i augmenti la necessitat d'aigua pel propi consum de la població, els problemes sorgiran amb més força. Panareda afirma que serà en aquest moment quan més es notarà la influència de la implantació de les plantes envasadores d'aigua i de les indústries que s'han ubicat especialment a la plana de la depressió del Montseny. Aquest estudi reconeix que l'aigua embotellada és una part petita del total dels recursos hídrics, però que pot tenir conseqüències negatives per mantenir l'ecosistema. També es diu que la construcció d'embassaments a la capçalera de la conca pot comportar la transformació de zones més o menys grans de la riera, amb desaparició de boscos notables i de comunitats herbàcies de gran valor ecològic.

Una planta embotelladora d'Arbúcies.

Foto: J. Camps

OPINIÓ

El Montseny, muntanya emblemàtica, pulmó de Catalunya té unes quantes plantes envasadores d'aigua: Font de Les Agudes, Font del Regàs, Aigües de Viladrau; si parlem de Les Guilleries podem sumar-hi Fontdor, Fontvella, Font del Pic i Fontselva. Ens en volen posar dues més dins del terme municipal d'Arbúcies. Hi ha una sèrie d'arguments que s'han repetit al llarg d'aquests anys per justificar l'existència d'aquestes empreses. Els podem repassar molt ràpidament.

- L'estudi de la Junta d'Aigua donat com a correcte ha de servir de base per concedir els permisos a les envasadores. Aquest estudi no ha estat contrastat amb cap d'altre dels que existeixen actualment i bé que ho necessita ja que les dades recollides arriben als anys 83-84, ometent els anys que la sequera ha castigat més la nostra conca. Els mateixos autors reconeixen que tenien el temps massa just per a l'elaboració del treball: només dos mesos.

- Les envasadores són un servei i un benefici públic.

Un servei que ens beneficiï no és el que ens fa anar a comprar l'aigua a la botiga. Un servei públic correcte és aquells que ens permet obrir l'aixeta i beure un got d'aigua "bona". Aquest és l'argument que s'utilitza per justificar la distribució d'aigua envasada per a les ciutats. Recordem que l'aigua de l'aixeta de París està tractada de forma que resulta "bona" i "bevable".

- Les embotelladores aporten llocs de treball.

Sí que n'aporten, però pocs en comparació al perjudici que causen, tant en la minva de recursos hídrics com en els canvis ambientals que d'això se'n deriva. El diari El Punt del 27-3-93 manifestava: "Quant al futur del sector, l'administrador general de Vichy creu que s'ha d'aconseguir a través de la mecanització de les empreses i de la seva agrupació ja que segons la seva opinió els petits hauran de tancar".

- Creació de riquesa.

Riquesa relativa ja que com hem dit només els grans grups

poden sobreviure. En aquests grups, excepte Vichy Catalan el capital és estranger com per exemple la francesa Perrier que controla més de la meitat d'Eycam.

- Hi ha aigua de sobres.

Però, ens aconsellen que construïm embassaments per si ens en falta! L'embassament modifica la qualitat del medi que l'envolta i no deixa de ser extraordinari que hi hagi projectes que afecten el Montseny on se suposa que s'ha de conservar el bosc de forma que quedi garantida la seva màxima qualitat, que provoquin l'alteració del que justament s'ha de protegir. Tal com diu el Sr. Panareda, del Departament de Geografia, Física i Anàlisi Geogràfic Regional de la Universitat de Barcelona, l'aigua no s'ha d'exhaurir. En l'hipotètic cas que en sobrés s'hauria de reservar ja que és un bé exhaurible.

- Els regants malgasten molta aigua.

L'aigua dels regants, d'una forma o altra torna a la terra i es filtra en un

percentatge alt. Al contrari que l'aigua que s'emporten els camions que no torna.

- Les embotelladores tenen uns drets adquirits.

Cada cop que un regant no pot usar l'aigua per als seus productes o un usuari pateix restriccions s'està atemptant contra els seus drets adquirits des d'abans de cap indústria. Les envasadores no aturen ni aturaran els motors.

PILI PASCUAL,
Presidenta de l'Associació de
Naturalistes d'Arbúcies.

A QUI ES VEN L'AIGUA.

El sector de les aigües minerals es troba en aquests moments en fase de creixement, amb un volum de negoci que arribava l'any 1992 als 60.000 milions de pessetes i amb una producció superior als dos mil milions de litres. Les comarques gironines produeixen per si soles la tercera part d'aquesta aigua mineral envasada. L'any 1980 cada ciutadà consumia anualment gairebé 22 litres d'aigua embotellada, una xifra que el 1990 arribava als 50 litres. Depenent de la capacitat de cada planta el mercat de vendes és més o menys important. Les petites empreses destinen gairebé tota la seva producció a Catalunya. Quan més gran és la

producció l'expansió geogràfica dels mercats és més important. Així podem trobar algunes marques que surten d'Arbúcies a qualsevol país de la Comunitat Europea i Amèrica llatina.

El control de qualitat pren cada vegada més força en el procés de producció i moltes empreses a més del laboratori instal·lat a la planta fan analitzar l'aigua en laboratoris de reconegut prestigi. Fins fa ben poc la major part dels envasos eren de vidre però en els darrers temps només representen una quarta part del total. Les exigències dels consumidors i dels canals de distribució han provocat aquest canvi en la conducta de les embotelladores. L'any passat gairebé el 75 per cent dels envasos eren de plàstic

i poc més del 2 per cent de cartró.

Les exigències ecològiques comportaran en un futur proper que aquestes ampolles es puguin reciclar, reutilitzar o que siguin biodegradables.

PERXADA volia incorporar en aquest article l'opinió d'un empresari del sector de les embotelladores, tal i com s'ha fet amb l'Associació de Naturalistes d'Arbúcies. Vàrem demanar la realització d'aquest escrit als responsables de tres plantes, sense que cap d'ells hagi donat la seva opinió.

LES EMBOTELLADORES A

• El 47% dels enquestats està en contra de les embotelladores.

• La crisi econòmica principal factor que alimenta els dubtes

El 47 per cent dels arbuciençs estarien en contra de les plantes embotelladores, segons es desprèn d'una enquesta realitzada a cent cinquanta cinc persones veïnes d'Arbúcies, el que representa el cinc per cent de la població major de divuit anys. Un de cada tres enquestats s'ha mostrat a favor d'aquestes indústries i un tretze per cent hi estarien d'acord si es regulessin les extraccions d'aigua.

La Riera de les truites a la part alta del seu recorregut.

Foto J.Camps

Des de fa uns anys, existeix a Arbúcies, la polèmica sobre la necessitat d'instal·lar, o no, més plantes embotelladores en aquest terme municipal i si cal que es regulin les

extraccions de les que ja hi ha. Segons una enquesta realitzada aquests darrers dies, la major part dels ciutadans són contraris a aquestes indústries, tot i que no arriben a assolir la

majoria absoluta. Cal destacar que un de cada tres enquestats assegura estar-hi a favor, i que un 13 per cent posa condicions a la seva decisió.

Aquest sector considera que les plantes embotelladores poden ser un bé per al municipi, especialment perquè donen feina a un grup de persones, però que és necessari que es reguli el sector i evitari, per sistemes legals, que hi hagi un ús abusiu de les extraccions. Un 8 per cent de les persones a qui es va fer l'estudi no va voler posicionar-se, excusant-se darrera d'un desconeixement de la problemàtica. "Jo d'això no en sé res", "No, d'aquest tema més m'estimo no contestar" o bé "No hi entenc" eren les frases més usuals entre aquells que volien esquivar l'enquesta.

EL PARER D'ARBÚCIES.

La major part dels enquestats d'entre 18 i 30 anys, especialment del sector secundari i del bloc dels estudiants consideren que no s'haurien de posar més embotelladores i que cal una regularització de les existents. L'extracció de massa quantitat d'aigua i el fet que això pot comportar, en un curt període de temps, que s'assequi la riera són la causa principal pel que afirmen haver pres aquesta opció. La visió de la riera baixant aquest estiu gairebé seca ha provocat que la gent s'aturés a pensar en el futur d'aquest recurs. Aquest sector també reivindica en la seva majoria un "medi ambient sa" i que cal evitar una

desmillora del massís del Montseny.

El sector que es posiciona a favor de les plantes embotelladores en aquest mateix grup d'edat creu que la societat actual necessita oferir llocs de treball, i que aquestes indústries en donen.

El grup social arbucienç d'entre 31 i 45 anys està més dividit que l'anterior. Gairebé la meitat dels enquestats es mostren a favor de la implantació d'aquestes indústries, especialment els que pertanyen als sectors secundari, terciari i mestresses de casa. La resposta majoritària està encarada en la vessant econòmica i del treball; "si hi ha feina, hi ha diners" afirmen. D'altres també han tingut en compte la situació precària que es viu a les ciutats "aquí molts no entenen que a ciutat és impossible beure aigua i també en tenen dret no?".

"EN EL FUTUR L'OR NEGRE SERÀ L'AIGUA".

Aquesta frase, citada per una dona inclosa en l'interval d'entre els 31 i els 45 anys reflecteix majoritàriament el parer de les persones contràries a les embotelladores. Com a principals reivindicacions asseguren que "l'aigua és un recurs exhaustible" i que "no és seva". Amb aquestes afirmacions volen fer palesa la injustícia que ells creuen que hi ha permetent a unes empreses que agafin un be comú i el vinguin en benefici propi. A més, expressen la seva preocupació davant del perill

M.RIQUELME
J.BOTIFOLL

• Tothom considera necessària una regularització del sector

del possible exhauriment d'un element tan necessari i fonamental per a la nostre vida. En certa manera comparen l'aigua amb el que està passant amb el petroli i la dependència econòmica que se'n deriva d'aquest producte.

De la mateixa manera com passava en el període d'edat comprès entre els 18 i 30 anys, quan parlem amb les persones d'entre els 46 i els 60 anys la reivindicació majoritària és un no força contundent a les plantes embotelladores, especialment en els sectors secundari i terciari. La resposta per justificar aquesta afirmació és el gran nombre d'indústries d'aquesta mena, que diuen, ja hi ha en el terme municipal d'Arbúcies. Segons aquest sector permetre més plantes podria comportar uns resultats tràgics pel medi ambient de la zona.

Poc més d'una de cada quatre persones enquestades en aquesta edat assenyalen una postura favorable de les indústries embotelladores i majoritàriament es recolzen en l'economia.

Asseguren que aquest sector pot resultar una sortida als problemes de feina que hi ha al país. D'aquesta manera existiria una baixada de l'atur, el municipi s'enriquiria més i augmentaria el benestar dels ciutadans arbuciençs. A més remarquen el servei que es dona a les persones d'altres llocs que no disposen d'una aigua amb la qualitat de la que hi ha aquí i consideren que tothom té dret a gaudir-ne.

El percentatge d'enquestats majors de 61 anys, també es manifesten majoritàriament contraris a les plantes

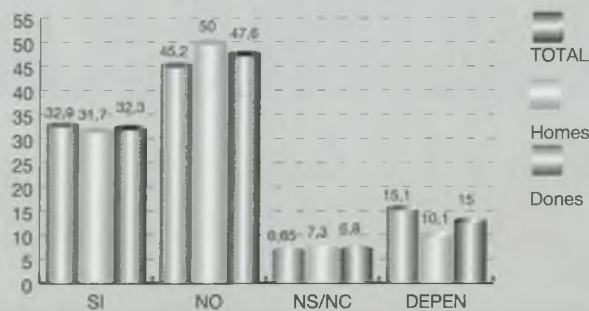
embotelladores. El 64 per cent diu que aquestes empreses no són cap bé pel municipi, especialment per les causes ja esmentades, com la possible manca d'aigua a la riera en un futur immediat i la sobre explotació dels aquífers. En aquest sector trobem una igualtat entre els que estant a favor d'aquestes indústries i les que hi estarien si existís una regulació. Malgrat tot, entre els dos grups d'opinió no arriben a una quarta part dels ciutadans enquestats en aquesta franja d'edat.

Un altre fet destacable, rau en el percentatge que afirma desconèixer el tema i la problemàtica que comporta. Gairebé un 8 per cent dels arbuciençs majors de 18 anys asseguren no saber-ne res o que els preocupa ben poc el problema que se'n deriva. "No tinc temps per aquestes coses" és una de les respostes majoritàries en aquest cas.

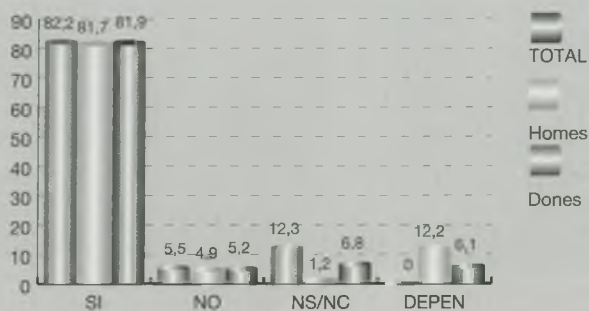
LA REGULARITZACIÓ.

Gairebé el 95 per cent dels enquestats demana que es faci urgentment una regulació de la indústria embotelladora. El 13 per cent de les persones a qui es va consultar afirmen que estarien a favor de la implantació d'aquestes empreses si existís una política de control molt exigent de l'aigua que s'envasa, no deixant en cap cas que hi hagi unes extraccions que per molts semblen il·limitades. Si existís una normativa forta en aquest sentit es donaria el cas que hi hauria tants arbuciençs a favor com en contra de les plantes envasadores.

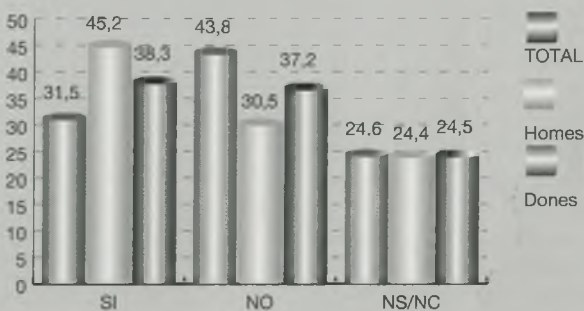
Està d'acord amb les embotelladores?

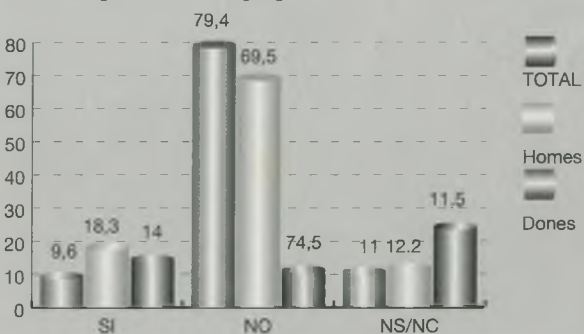
Cal una regularització del sector de l'aigua?

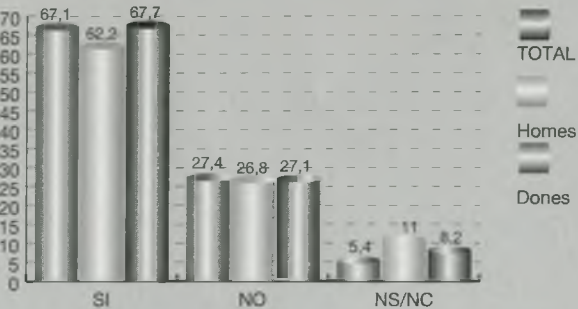
Creu que es posaran més embotelladores a Arbúcies?

Seria bo per al municipi que se n'instal·lessin més?

El nom d'Arbúcies a les etiquetes dona a conèixer el poble?

PRIMERA ÈPOCA DE

"ALLÒ QUE TAL VEGADA S'ESDEVIA"

Sempre són bons els moments per fer memòria d' **El nostre altre** tot repassant antics papers oblidats. Una època viscuda amb **FETS** concrets, sovint amb **Una mica d'humor** i, a vegades, amb polèmica inclosa. Una oportunitat de fer **cultura, cultura, cultura** que va durar quatre anys. Records que ens portaran quinze anys enrera **tot recordant amb...** Quico Batlle, Glòria Font, Àngela M. Miralpeix, Carme Tort i Núria Tort.

UNA RECEPTA PER A TOT L'ANY

Un exemplar de Perxada era una peça d'artesanà. Es feia a mà i es compaginava amb la màquina d'escriure; és a dir, s'entregava fet a l'impremta que només s'encarregava de fotocopiar-lo. Després venia la feina de plegar cada revista, cosir-la i distribuir-la. Els elements decoratius també es realitzaven a mà; els títols, per exemple s'encarregaven a algú que sabés dibuixar o s'elaboraven amb lletres prefabricades. Com que estampar fotografies resultava massa car, sovint es recorria a les il·lustracions que feien alguns col·laboradors. Fins i tot l'apartat destinat a publicitat, que era la principal font d'ingressos de PERXADA, es dissenyava artesanalment i al gust de cada anunciador. Tot aquest treball mecànic obligava a seguir un ritme frenètic. PERXADA es va convertir en la principal activitat del temps lliure dels seus creadors; era la feina del dia a dia. Calia perseguir col·laboradors i anunciadors perquè la publicació pogués sortir al carrer cada mes. Fer una revista no resultava tan fàcil com semblava i hi havia tasques, com la de l'administració, que resultaven força feixugues. Per això, ben aviat es va decidir distribuir la feina. Uns es van encarregar directament de la gestió econòmica, que comportava bastants maldecaps, i d'altres van passar a ocupar-se d'una secció concreta.

Perxada naixia el mes de novembre de 1979 sota un dels signes més rebels de l'horòscop, el d'escorpió. La nova publicació va sortir amb tanta fúria i energia que amb l'embranchida es va oblidar de posar la data al primer exemplar. A més a més, un error d'impremta va col·locar el número 1 al revés, qui sap si això ja marcava el seu destí.

La naixença de PERXADA

se situava en un moment d'efervescència política trepidant: feia set mesos de les eleccions municipals i a l'Ajuntament d'Arbúcies CUPA començava la seva tasca política. En plena transició, la paraula llibertat era la més corejada. Però a una societat veritablement plural li calia un mitjà de comunicació i les consignes de l'època ja cridaven: sense llibertat d'expressió no hi ha democràcia. El projecte de revista arbucienca s'havia estat gestant entre alguns sectors populars i la Conselleria de Cultura de l'Ajuntament d'Arbúcies. En aquest terreny van destacar la consellera de cultura d'aleshores, Dolors Horta, i el professor d'institut Agustí Casanova. La notícia es va anar estenent i ben aviat es va formar un primer equip de redacció. La revista va estar oberta a tots els arbucienques i arbucienques, però una part de la vila s'hi va posicionar en contra perquè la vinculaven directament amb l'Ajuntament. Tot i això, PERXADA va sortir al carrer i va instal·lar la seva seu al local de Cal Drapairet.

Portada del primer número de Perxada
Foto: J. Camps

PERXADA:

“INGUÉ”

ANNA ILLA I
CRISTINA ZAMORANO

Cal Drapairet en caricatura de Joan Illa

LA CASA QUE ENS HA VIST NEIXER

Cal Drapairet, avui desaparegut, estava situat entre el carrer Estret i el

carrer Sant Jaume. Era el local on es reunien la majoria d'entitats d'Arbúcies. Així, l'equip de PERXADA tenia per companys de casa conjunts musicals, equips

de bàsquet i de futbol, pianistes, intel·lectuals, a més dels ancestrals escarabats, formigues, ratolins... El mobiliari i els mitjans tècnics semblaven extrets d'un museu d'antiguitats. Els arxius estaven tan tronats que no suportaven la càrrega dels primers escrits, el sofà atrotinat ja no aguantava el pes de les reunions. Però la peça més apreciada era la “màquina d'escriure”, que va permetre que cada número de PERXADA fos únic i irrepetible.

ELS INGREDIENTS DEL PLAT

L'equip de PERXADA no es va plantejar uns grans objectius. En tot cas, pretenia contribuir a la catalanització de la societat. Sempre va voler ser una revista catalana i defensar els drets dels catalans. Els temes a tractar variaven molt, tothom podia dir-hi la

seva i parlar del que volgués perquè la redacció de PERXADA sempre va estar oberta. Tant podia parlar-se de temes locals com de temes nacionals o internacionals. Perxada era una revista amb esperit progressista i això ho reflectien les seves editorials. Sempre va defensar els mots Pau i Llibertat. En l'“Opinió Perxada” del mes de març de 1981, pocs dies després del cop d'estat de Tejero, s'hi troben aquestes paraules:

Volem refermar-nos aquí, ara i sempre en la necessitat imperiosa de viure en llibertat. No volem dir ni llibertinatge ni llibertat condicionada per qualsevol poder fàctic. Entenem que ser lliure implica tenir la capacitat i l'oportunitat de poder escollir a cada instant el que desitgem. En una paraula, ser el que vulguem ser. I només un límit ens autoimposem, com és ara el respecte a les llibertats de les altres persones.

PERXAIRE DEL 79

NÚRIA TORT
Membre de l'equip de Perxada de la primera època

Recordo que la Perxada del 79 va començar amb empena i il·lusió. Tots els que hi vam ser des del seu naixement, i tanta gent que s'hi va anar afegint; ara l'un ara l'altre, teníem ganes de fer una revista d'Arbúcies i per a Arbúcies. Els coneixements i els mitjans amb què comptàvem per fer-la eren minsos. Ja podeu pensar! Però un cop va ser al carrer, quina satisfacció per part de tots. Aquests darrers dies, l'he rellegida començant pel número 1, i tot fent memòria he pensat que hi havia coses per a criticar-la, oh i tant!, també n'hi havia per felicitar-la i escrits sense gran transcendència, i números que sortien rodons, alguna foto que no sortia prou contrastada i una portada divertida i l'altra que era prou bonica, tantes

col·laboracions per agrair, tant de temps ben esmerçat, temes que haurien d'haver-se publicat i que no podíem atrapar i bons amics i amigues trobats... Se'n podria dir l'alçada d'un campanar. Van ser quatre anys i 33 números publicats. Una etapa de la meua vida. No es va arribar a tothom, també és veritat. La divisió dels arbuciençs entre els meus i els que no en són -aleshores més accentuada-, va fer que un sector dels vilatans -tret de comptades excepcions-, mirés la revista amb mal ull; no tant pel que s'hi publicava com per la gent que l'endegava. Haguera estat possible que passés d'una altra manera? Jo no ho sé. Només sé que valia la pena.

PERXADA ENVERS L'AJUNTAMENT D'ARBÚCIES

El programa electoral de CUPA a les primeres eleccions democràtiques municipals de 1979, recollia bona part de les inquietuds i demandes que els diferents sectors socials de la vila havien anat plantejant en els moments difícils i alhora esperançats del final de franquisme i la transició.

Una de les reivindicacions més sentides dels àmbits culturals i juvenils arbucienques d'aquells moments era la de disposar d'un mitjà d'expressió obert a tothom.

No és d'estranyar doncs que set mesos després (novembre de 1979), amb la constitució del primer ajuntament democràtic, els arbucienques i arbucienques tinguéssim a les mans el número 1 de PERXADA.

Per a fer possible aquest miracle, fou necessari conjuminar la voluntat política de CUPA des de l'equip de govern de la casa de la vila, amb les aportacions

imprescindibles d'un ampli grup de persones (fins a vint-i-cinc) que formaven la redacció de la revista.

PERXADA nasqué des del primer moment amb una real vocació de pluralitat, que es traslladà fins i tot a l'elecció del nom de la revista escollit per votació entre les diferents alternatives presentades pel consell de redacció.

La relació entre PERXADA i l'ajuntament de la vila es basava en la cobertura legal que aquest li donava, assumint la titularitat de l'edició i en el respecte absolut de l'autonomia del consell de redacció tant en l'estructura com en els continguts de la revista. Crec que la millor manera de clarificar, quinze anys després, la voluntat i el posicionament de l'ajuntament amb PERXADA, és reproduint la carta publicada en el número 1, en la secció TOTS HI TENIM VEU i signada per l'Alcalde:

DOLORS HORTA I
GARRIGA
Ex-regidora de Cultura de
l'Ajuntament d'Arbúcies

Amics i amigues de Perxada:

Em plau felicitar-vos d'antuvi, en nom propi i de tot el Consistori, pel vostre esforç i el vostre entusiasme, els quals han fet possible que avui els arbucienques tinguem aquesta revista a les mans.

Considro endevades remarcar la importància d'un òrgan d'informació com Perxada que, des de l'àmbit local que li és propi, pot contribuir, ha de contribuir en gran manera a la tasca de normalització i de redreçament del país iniciada amb l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia.

Una altra tasca que crec teniu plantejada l'ampli equip responsable de Perxada és la d'ajudar a la consolidació i a l'aprofitament de la democràcia a la nostra vila, tot suscitant i/o facilitant des de les vostres pàgines l'esperit i l'habitut de diàleg respectuós entre els diferents sectors o grups socials i de crítica seriosa, sobre tots i cadascun dels temes que tenim plantejats els arbucienques quant a ciutadans d'una mateixa col·lectivitat.

En aquest aspecte em cal dir-vos que l'Ajuntament no sols accepta sinó que demana la crítica a l'actuació del Consistori de les pàgines de Perxada, car estem segurs que redundarà en el bé del poble, objectiu primer i últim de la nostra gestió de govern.

Permeteu-me finalment, reiterar-vos el suport total d'aquest Ajuntament, sense que això hagi de comprometre o condicionar en cap aspecte la vostra independència i la vostra llibertat d'actuació.

Rebeu cordials i encoratjadores salutacions del vostre batlle.

La secció "Opinió Perxada" era l'encarregada d'obrir cada número. Al llarg dels quatre anys de vida de la revista, van haver-hi unes seccions emblemàtiques. "El nostre ahir" tractava algun aspecte històric de la vila al mateix temps que presentava personatges que havien fet la història d'Arbúcies. Cada número comptava amb una entrevista a una persona que destaqués d'Arbúcies o a un personatge que hagués visitat el poble. Sota el títol de "Tot xerrant amb..." van passar per Perxada Miquel

Desclot, Maria Aurèlia Capmany, Martí Boada, i Aina Moll entre d'altres. "Cultura, Cultureta, Culturassa" posava al dia als arbucienques i arbucienques dels actes més destacats que el poble havia acollit; també incorporava una agenda de les activitats que es durien a terme les setmanes següents. "Fets" i "Esports" van ser dues de les seccions amb més llarga trajectòria. Però la secció que més polèmica va dur va ser "Tots hi tenim veu", les cartes al director de PERXADA.

LA SALSA DE PERXADA

L'equip de revista es queixava de no rebre prou cartes; hi havia certes reticències entre la gent d'Arbúcies a escriure sobre determinats temes, tot i que l'escrit podia sortir publicat amb pseudònim. Alguns membres de PERXADA van arribar a tenir problemes laborals per no voler desvetllar el nom d'alguna de les persones que havia escrit anònimament. Un sector de la població es va posicionar en contra de PERXADA des de bon principi perquè considerava

que l'equip de redacció estava massa lligat a la ideologia de CUPA. Però les persones que van estar fent la revista durant quatre anys asseguren que eren totalment independents i que sempre van tenir llibertat per escriure el que van voler. És més, sovint es van veure pressionats des del govern municipal. Potser és una paradoxa, però PERXADA va estar sempre molt sola, segons els seus redactors. Malgrat tot, Perxada va sortir amb la clara intenció de polemitzar sobre molts fets per tal d'esperonar l'ambient del poble i fer que

hi hagués més vida. Volia obrir un diàleg popular i pensava aprofitar-lo per omplir les seves pàgines. Però no va sortir com s'havia previst. Quan hi havia un tema especialment controvertit els exemplars s'esgotaven, però no s'aconseguia una rèplica pública, sinó que les crítiques anaven soterrades. PERXADA es va crear molts enemics i els amics van restar, potser, un xic indiferents.

decisions. Sense saber massa què va passar PERXADA es va aturar al número 33, quan potser ningú s'ho esperava, ni els mateixos

col·laboradors. Tal com els entrevistats diuen, "allò va ser un atac de cor". Malgrat l'agitada vida de Perxada, amb el pas dels anys la revista ha esdevingut un document històric indiscutible de la vila d'Arbúcies. Amb la seva interrupció es va crear un buit que cap altre document escrit ha pogut omplir. PERXADA ha estat testimoni d'una època crucial en la història de Catalunya, la transició a la democràcia. Però el més important és que ha relatat i ha deixat constància de quatre anys viscuts pels homes i les dones d'Arbúcies.

quatre anys de dedicació quasi exclusiva, de reunions diàries i de molta feina. A molts dels col·laboradors els sorgien altres obligacions que van provocar que la revista quedés relegada a un segon terme. Durant l'últim any de vida la periodicitat de la revista es va anar allargant i s'acumulava més d'un mes a cada número. L'equip de redacció no sabia si continuar endavant o deixar-ho córrer i hi va haver més dubtes que

L'ADÉU

Les crítiques van anar desmotivant els redactors de Perxada, que d'altra banda no veien que l'equip es renovés. Havien passat

EL PER QUÈ ES VA ACABAR LA REVISTA PERXADA

QUICO BATLLE
Membre de l'equip de Perxada de la primera època

Hi va haver més d'un motiu pels quals va plegar Perxada. Un d'ells va ser el cansament de la gent que formàvem l'equip de la revista. Estàvem cansats de tota la feina que comportava tirar-la endavant, comprant amb la freqüència amb què sortia al carrer -recollir material, compaginació, distribució, reunions...- Una altra de les causes tenia a veure amb l'aspecte econòmic. Per cada número que sortia al carrer, havíem de fer els mil i un revolts per poder cobrir les despeses. Un tercer motiu que explica la desaparició de PERXADA va ser provocat per les pressions que rebíem tots els redactors quan es publicava algun article, carta o qualsevol escrit que no era de l'agrat d'algun lector, o grup de lectors. "Au!, ja t'apreten un altre cop". Hi ha segurament altres causes que van acabar amb PERXADA, però crec que aquestes tres van tenir prou pes i, en certa manera, van ser decisives. Així la revista va plegar amb l'edició del número 33, el setembre de 1983, després de quatre anys de vida. La valoració que faig de PERXADA és totalment positiva. El contingut manifestava la defensa de la Democràcia, la Llibertat, la Solidaritat, la Cultura i, sobretot, la nostra Nació. Ja se sap que quan un col·lectiu de gent ha de fer un treball conjunt sempre hi ha petites picabaralles, malentesos i estires i arrosses, però vam aconseguir anar-los superant per anar tots a una. Va ser una temporada de convivència col·lectiva, jo crec, enriquidora i bonica. D'altra banda, em sento satisfet d'haver participat durant uns anys de la meua vida en la confecció d'una revista feta a Arbúcies i per la gent del poble. Ara em queda desitjar-vos molta sort i una bona entesa en l'edició d'aquesta nova etapa de PERXADA. Estic sempre al vostre servei.

PERXADA, UNA GALERIA DE PERSONATGES

"Truquem a la porta d'un veí del poble, que fou col·laborador de les revistes que Arbúcies ja havia tingut abans de la guerra, Rafael Vilà i Barnils, poeta..." Així començava la primera entrevista del TOT XERRANT AMB... l'any 1979. Ara, quinze anys després, (els he comptat amb els dits i tot, ja que em semblava que no podia ser tant) truquen a la porta de casa (bé, al telèfon) demanant cooperació coma col·laboradora de la PERXADA d'ara fa quatre dies. pel meu cap, van desfilant les diverses entrevistes que amb la Carme i la Maitre vam dur a terme. En Mon Milda, amb la Penya Lluscos; el polifacètic Manel Rutllat amb la seva feina de drapaire, la Genoveva, el teatre, els entrenaments de futbol i els Serafins...; en Miquel Desclot i la M. Aurèlia Campmany amb la seva qualitat literària; la Mercè Grau (Can Quadres) amb les seves receptes de confitures, aiguardents, olives i bolets casolans (en vam poder tastar mentre ens n'explicava els secrets); en Peret de Cal Matxo, amb la seva habilitat per a curar espatllats; en Xesco Boix, que engrescava la mainada amb les seves cançons; en Martí Boada que ens va fer veure amb uns altres ulls el Montseny; la mestra Carme, l'Antoni Casellas, en Quimet de Ca l'Esparter... (no em voldria deixar ningú, però tampoc es tracta de fer una enumeració de personatges). Tot i la feina, els nervis i els dubtes a l'hora de preparar les entrevistes, la veritat és que ens ho passàvem d'allò més bé amb els nostres personatges, i tots ells ens van enriquir amb el seu rarànà i la seva qualitat humana. des d'aquí vull desitjar coratge al nou equip de PERXADA i que s'ho passin bé amb la seva nova tasca.

GLÒRIA FONT
Membre de l'equip de Perxada de la primera època.

Quan el President de la Generalitat, Jordi Pujol, va anunciar el dilluns 17 de juliol de 1989 que s'havia escollit el traçat sud de l'Eix Transversal de Catalunya, en detriment de l'anomenada ruta dels pantans, poca gent d'aquí es va sorprendre. Aquesta opció representava que la nova carretera, que ha de vertebrar el territori facilitant les comunicacions entre Girona i Lleida, passaria prop de les poblacions de Santa Coloma, Sant Hilari, Arbúcies, Espinelves, Viladrau i Sant Julià de Vilatorrada. L'altre possible traçat fins arribar a Vic anava per Anglès, i passava paral·lelament als embassaments de Susqueda i Sau.

El Consell Executiu de la Generalitat va prendre aquest acord després d'estudiar l'informe presentat per l'aleshores Conseller de Política Territorial i Obres

Públiques, Joaquim Molins. Jordi Pujol va afirmar que l'opció sud tenia una sèrie d'avantatges que havien fet decantar la balança al seu favor, especialment perquè donava, segons va dir, "un major benefici social". La connexió de l'Eix amb la N-II i la construcció de la variant de Girona són uns altres factors que influïren en aquesta decisió, sobretot perquè era més fàcil desviar el traçat de la nova carretera cap al sud des de Santa Coloma que des d'Anglès. La possibilitat d'executar les obres per trams, tal i com s'està fent, també va tenir la seva part d'influència en aquesta decisió.

Les dues possibilitats representaven un cost força semblant, gairebé tretze mil cinc-cents milions de pessetes en el moment de la seva aprovació, una part considerable dels quals es destinen, a mesures correctores per evitar l'impacte ecològic, com ara

tunnels i viaductes, segons es desprèn de l'informe tècnic. La diferència de cota, dels 590 metres d'alçada màxima a l'opció nord s'ha passat als més de vuit-cents que hi ha a Coll de Ravell, amb el que això representa en el medi natural. Si les previsions no fallen d'aquí a poc passaran per aquest vial entre nou i quinze mil vehicles diàriament.

DE GIRONA A VIC EN TRES QUARTS.

Una vegada l'Eix Transversal de Catalunya entri en servei anar de Girona a Vic, 60 quilòmetres en total, serà qüestió de quaranta cinc minuts. Actualment aquest trajecte, que és d'uns 120 quilòmetres, es fa en dues hores. Des d'Arbúcies a qualsevol d'aquestes dues ciutats s'hi podrà anar en poc més de trenta minuts. La mitjana del cost de

cadascun dels 200 quilòmetres de la nova carretera és de 200 milions de pessetes, tot i que en alguns casos, especialment en els trams Santa Coloma-Tres Camins i des d'aquest punt fins a Espinelves, el pressupost gairebé es quadruplica. El conegut com a túnel de Joanet, amb més d'un quilòmetre de llargada és la part de l'obra amb un cost més important, superant, segons xifres oficials, els mil milions de pessetes. La velocitat de disseny de la carretera és de 100 quilòmetres/hora, tot i que inicialment la velocitat estarà limitada a 80 quilòmetres/hora ateses les dificultats orogràfiques del seu traçat. Els pendents màxims són del sis per cent, amb una mitjana del cinc per cent, amb vies lentes en aquells trams on es supera un desnivell del tres per cent. A cada 10 quilòmetres s'ha previst una àrea de descans i zones de

"L'Eix ha donat aquest nou aspecte a la Vall d'Arbúcies vista des de Santa Fe".
Foto J.Camps.

servei cada 20 quilòmetres. Es posarà una tanca als dos costats del vial al llarg de tot el recorregut. Cadascun dels dos carrils de circulació farà 3,5 metres d'amplada, amb una cuneta de dos metres i mig en forma de V. El ferm, segons les dades tècniques està preparat per suportar un trànsit mitjà d'entre 800 i 2.000 camions pesants diaris en cada sentit de la circulació. En el disseny de l'Eix també s'ha previst la possibilitat de desdoblir-lo fins a quatre carrils, una circumstància però, que no es creu necessària abans de l'any 2005, quan la carretera ja estigui a ple funcionament.

L'EIX DINS LA XARXA CATALANA.

En el Pla general de carreteres de la Generalitat aquest vial es un dels principals eixos en la millora de l'accessibilitat i descongestió del trànsit en les vies properes, possibilitant la vertebració de les ciutats de l'interior de Catalunya. A més d'absorbir la circulació entre les terres de ponent i les comarques gironines, s'ha previst com a nucli de trànsit dels vehicles que provenen de l'Aragó i el

centre i nord de la península cap a la frontera de La Jonquera. L'Eix també s'ha dissenyat per incrementar la seguretat dels seus usuaris. Aquest fet, juntament amb la disminució del temps i estalvi d'hores, carburant i manteniment de vehicles l'ha estimat la Direcció General de Carreteres en 8.800 milions de pessetes per any.

UN TREN A MÉS DE 300 KM/HORA.

L'any dos mil s'ha previst que el Tren de Gran Velocitat, TGV, connecti Barcelona i La Jonquera, amb una estació de vianants i una de mercaderies possiblement a la comarca de la Selva. El pressupost d'aquesta obra arriba als 170.000 milions de pessetes i haurà de passar entre les poblacions d'Hostalric i Sant Celoni per un costat i Massanes i Breda per l'altre. El recorregut serà de 145 quilòmetres i seguirà paral·lel a l'autopista A-7. Cinc anys després d'entrar en funcionament aquest traçat s'ha previst que el TGV català connecti amb la xarxa europea a través del vial que construirà França entre Montpeller i Perpinyà.

Connexió de l'Eix amb la carretera d'Arbúcies a Sant Hilari.
Foto J.Camps.

Viaducte de La Cantina, a Espinelves.
Foto J.Camps.

EL FUTUR DE LA XARXA VIÀRIA CATALANA

La transformació a curt termini de la xarxa viària catalana preveu, a més de l'Eix Transversal, un seguit d'obres que han de permetre un trànsit, tant de persones com de mercaderies, impensable tant sols fa uns anys. L'autopista del Maresme, el TGV, la via ràpida de la Costa Brava, les variants de la Nacional Dos, la xarxa asfàltica de doble via -també coneguda com autopistes i autovies-, l'eix Santa Coloma-Olot, l'eix Pirinenc i un seguit d'obres petites han de permetre alleugerir els grans vials de comunicació dels milers de cotxes i camions que actualment els saturen. Calcular el cost d'aquestes obres és impossible. Per parlar de dos exemples el traçat del TGV entre La Jonquera i Barcelona té un pressupost inicial de cent setanta mil milions de pessetes i la nova autopista del Maresme, que té un peatge anomenat "tou" ha costat gairebé vint-i-cinc mil milions.

La Generalitat ha previst destinar dotze mil milions de pessetes a la millora de la xarxa viària gironina. Els accessos a les poblacions de la Costa Brava són els principals beneficiaris d'aquestes inversions. Pel que fa a la Selva la partida més important es destina al reforçament del ferm de la carretera entre Massanes i Mallorquines, amb un pressupost de 171 milions. L'Estat preveu gastar-se, només al Maresme, tres mil cinc-cents milions per adequar la N-II a les seves necessitats actuals.

LA VIA RÀPIDA DE LA COSTA BRAVA SUD.

El Conseller de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat, Josep Maria Cullell, es va comprometre ara fa mig any a començar la Via Ràpida entre Palafròls i Lloret de Mar l'any vinent, tot i que encara no hi ha ni un traçat ni un pressupost definit. Aquesta carretera i el desdoblament de la N-II a Tordera, amb un cost de 1.500 milions han d'evitar el "coll d'ampolla" que s'ha creat en aquesta zona amb la construcció de l'autopista del Maresme. En un futur proper el Ministeri preveu connectar aquest vial amb una nova xarxa viària que arribi fins a la frontera. Això comportarà, o bé el desdoblament de la N-II almenys fins a Girona per convertir-la en una autovia, o bé construir una via ràpida que enllaci Palafròls i Maçanet per ajuntar l'A-7 amb l'autopista del Maresme. Actualment hi ha a Catalunya 11.000 quilòmetres d'autopistes i autovies, una xifra superior a la mitjana de la Comunitat Europea. L'any passat es va complir el vint-i-cinquè aniversari de la inauguració de la primera carretera de pagament, la que va des de Barcelona fins La Jonquera. L'estructura radial dels principals eixos de comunicació catalans provoca greus congestions a l'àrea metropolitana de Barcelona, lloc on van a parar gairebé totes aquestes carreteres. Amb la construcció de l'Eix Transversal es pretèn trencar, en part, amb aquesta dinàmica.

Estat actual de les obres de l'Eix a la zona de Coll de Ravell.
Foto J.Camps.

L'EIX TRANSVERSAL: UNA NOVA VIA INTEGRADA AL NOSTRE ENTORN

“A fi de protegir el medi ambient, els Estats hauran d'aplicar àmpliament el criteri de precaució amb llurs capacitats. Quan hi hagi perill de dany greu o irreversible, la manca de certesa científica absoluta no s'haurà d'utilitzar com a raó per a postergar l'adopció de mesures eficaces en funció dels costos per impedir la degradació del medi ambient” (Principi 15 de la Declaració de Rio per al medi ambient).

Recentment se'm va demanar que escrigués algunes ratlles parlant de la importància de la construcció de l'Eix Transversal i de la seva influència en la vostra població. Possiblement hi hagi algú que es pregunti el perquè de la introducció d'aquest escrit. Per què no parlo d'allò que se'm va demanar?. És senzill. No volia deixar passar l'ocasió sense palesar una vegada més el respecte que hem de tenir per la natura i el paisatge que ens envolta. També tenia interès en arribar a parlar de la fragilitat del paisatge, del vostre entorn i exposar-vos d'una manera més clara i directa l'interès que el Departament de Política Territorial i Obres Públiques i la Direcció General de Carreteres, que represento, tenim en la conservació dels espais naturals que us envolten, interès a protegir la qualitat de vida, sense deixar de banda, evidentment, les possibilitats de progrés que representa la construcció d'una

carretera tan important com és aquesta dins del conjunt de la xarxa de carreteres de Catalunya.

Què pot representar per a Arbúcies aquest nou Eix? A cap persona no se li pot escapar la idea de millora econòmica, la millora de l'accessibilitat que representa tant pel que fa a poblacions properes, com també a altres punts més llunyans del nostre territori: Vic i Girona, centres neuràlgics i propers a Arbúcies seran més a prop. Ja s'ha dit moltes vegades, però no perquè sigui reiteratiu serà menys cert: l'Eix Transversal, d'una manera induïda, reportarà beneficis considerables de tot tipus. Els números diuen que en els propers anys el trànsit serà realment important; possiblement puguin passar dintre de pocs anys 10.000 vehicles d'intensitat mitjana diària (IMD). Aclarirem que l'Eix Transversal no serà tan sols una ratlla més al mapa de carreteres de Catalunya; tenim previst que a més a més de donar

suport al trànsit de pas, sigui una ruta integradora que doni servei a totes les poblacions properes. Es tracta de trencar qualsevol tipus d'aïllament mitjançant la connexió de l'Eix amb les carreteres de la xarxa comarcal i local.

També hem de dir que abans que fos obligatòria la realització d'estudis d'impacte ambiental en els projectes d'obres - normativa europea d'aplicació a tots els projectes públics - a casa nostra ja feia temps que aplicàvem aquesta reglamentació. Del tram de carretera que us afecta més directament, de Vic a Girona, estem realitzant una inversió en mesures correctores de l'impacte ambiental que supera els 3.600 milions de pessetes. Però, quines són aquestes mesures? De manera resumida, consisteixen en la construcció de túnels i obres de fàbrica que disminueix l'alteració del paisatge i tractament de talussos, plantacions i passos per a la fauna. Mitjançant la

construcció de la xarxa bàsica les distàncies desapareixen. Cada dia tot és més a prop. Comarques i poblacions han aconseguit un dels seus principals desitjos; l'esperit de progrés i l'afany integrador de tota la població. Ser-hi, formar part d'aquest corrent és aconseguir donar un pas endavant i afavorir el progrés intentant respectar sempre els valors naturals i tenint en compte en tot moment la fragilitat del paisatge que ens envolta.

EDUARD ALABERN
Director general de Carreteres

Entitats i Persones

Fa alguns mesos es va publicar un article, signat per en Josep Manuel Rueda i Torres, Director del Museu Etnològic del Montseny, La Gabella d'Arbúcies i que portava per títol: "LA FESTA DEL FLABIOL, una reflexió sobre les avantguardes civils a Arbúcies".

Ara, quan justament ens disposem a reprendre la publicació de la revista PERXADA i en concret aquesta secció dedicada a les festes i a la vida cultural i associativa, he pensat en aquest article, que entre d'altres coses ens deia: "... que la riquesa i salut associativa de la nostra vila, és envejable. Hi ha associacions en tots els camps culturals, recreatives, esportives, socials, econòmiques... en total 56

censades, que òbviament no enumerarem. Aquesta varietat d'associacions, corporatives, lucratives i altruistes, són la base, l'escola de les avantguardes civils."

Després l'article continuava analitzant la festa del flabiol, que considerava ("...un bon exemple de les possibilitats del sector públic en el camp de la dinamització social...").

I per acabar esmentava un grup de gent que des de fa alguns anys organitza una sèrie de tertúlies de caire molt divers que tenen lloc de manera rotativa a les cases d'alguns ells. En aquestes tertúlies, hi ha una persona convidada, que és coneixedora d'algun tema i que després d'un breu enfocament convida a tothom a participar de la conversa d'una manera relaxada i amical. Amb tot això, volem palesar el fet d'aquesta riquesa cultural i que ben segur quedarà demostrada en aquesta secció on número darrera número intentarem copsar aquesta realitat. I sense més preàmbuls, esbocem algunes de les notícies que trobem com a mostra:

RIALLES

Parlem de teatre, aquesta vegada dedicat especialment als nois i noies de la població, encara que per la seva qualitat i diversitat, aptes per a tots els públics i molt recomanables.

El grup local de RIALLES, ens té acostumat a una programació de molt bona qualitat i que ha estat interpretada en les millors sales dedicades al teatre. Reiniciada la temporada, amb un espectacle de carrer, amb motiu de l'Aplec de la Capella, destina als mesos d'octubre i de novembre, les seves millors obres de teatre.

Enguany, hem pogut veure: "XARIVARI" del Teatre Mòbil i "EL PETIT PRÍncep" del grup Fil i canya.

Al desembre i per necessitats d'escenari, ens oferiran una pel·lícula, una de les últimes doblades en català: "LA PISTA DEL LLAC DE PLATA", que serà una delícia per grans i petits.

FESTA DEL FLABIOL

Enguany es celebra el 10è aniversari de la Festa del Flabiol, i coincidint amb aquest fet, s'ha canviat la data de celebració que sempre havia estat l'1 de Novembre i ha passat al 23 d'octubre.

Només volem destacar l'edició d'una cinta amb interpretacions a càrrec de diversos grups o persones dels que habitualment participen a la trobada i que són de diverses procedències amb acompanyaments musicals variats i de diferent formació. Aquesta cinta la podreu trobar a la botiga del Museu Etnològic del Montseny, La Gabella, i us puc avançar que si no la coneixeu tindreu una agradable sorpresa en escoltar-la.

Sobre aquesta festa en parlarem molt més àmpliament en un proper número de la nostra revista.

10è ANIVERSARI DE CAN SON

Les nostres vides s'han anat i es van configurant a través de les nostres vivències, experiències, aprenentatges, la família, l'escola, el nostre poble,... que han marcat la nostra història i, per què no?, a molts de nosaltres el temps lliure. Avui per avui, ens trobem amb una gran diversitat d'activitats per ocupar el nostre temps de lleure; a Arbúcies hi ha un marc a nivell cultural, educatiu, natural, etc. que ens ofereix un ventall de possibilitats n'hi ha una que ens ha "xuclat", motivat, enganxat i entusiasmat; que ens ha donat ganes de viure i de fer coses: L'ESPLAI! L'Esplai va néixer fa 10 anys perquè hi havia un buit en el món del lleure infantil dins la nostra Vila. Anys enrera Arbúcies ja havia tingut alguns moviments dins d'aquest vessant: escoltes, un grup excursionista,... que de mica en mica es van anar perdent. La mateixa gent que havia participat en aquestes sortides, un cop casats i amainadats, van adonar-se que hi havia aquest buit d'activitats per

als seus fills i va ser a rel d'això que van decidir estimular una colla de joves a organitzar un esplai. Aquests joves van parlar amb l'Ajuntament i aquest els va recolzar creant l'Esplai com un servei municipal.

No només es tractava d'omplir aquest buit i d'entretenir la mainada, sinó d'aprofitar aquest temps de lleure de la quitxalla per educar i fomentar uns valors i actituds que ajudessin els nens a créixer de forma integral. I calia fer-ho d'una manera lúdica, atractiva i divertida per a ells. La fórmula màgica era un CENTRE D'ESPLAI de dissabtes a la tarda. Un Centre d'Esplai no és res més que una institució educativa on es troben infants, adolescents i joves per viure l'experiència d'un temps lliure diferent, educar-se gràcies a una vida en grup i fer activitats que els proposa l'equip d'educadors.

El resultat va ser un Esplai on els nens anaven i van jugar, riure, còrrer

saltar, pintar, dibuixar, caminar, imaginar, crear, pedalar, inventar, criticar, estimar i sentir-se estimat, compartir, fer grup, moure's, cantar, empipar-se, fer amics, xerrar, remullar-se, esbatussar-se, plorar (d'alegria), aprendre, conviure, tenir paciència, ordenar, participar, reflexionar, embrutir-se, canviar, innovar, solidaritzar-se, ajudar, respectar, divertir-se, créixer, observar, mantenir les tradicions i costums, involucrar els pares, integrar, obrir-se al poble, descobrir, treballar, manipular coses i estris, viure aventures, fer festes, responsabilitzar-se, implicar-se relacionar-se i ... sobretot ... anar de colònies! Què? us sembla que tot això

no es pot fer amb unes quantes tardes de dissabte i uns quants dies de colònies? doncs ...sí! O, si més no, ho procurem amb totes les nostres forces! Tot això s'ha pogut dur a terme gràcies, abans que res, a tota la mainada que ha participat durant aquests 10 anys d'Esplai; als pares que quan ha calgut han aportat el seu ajut; a l'Ajuntament que ens ha ofert les instal·lacions, l'administració i el suport econòmic; al Montseny amb les seves exuberàncies, encants i primaveres; a totes les persones que desinteressadament han ajudat en algunes activitats i a tot l'equip de monitors que l'hem tirat endavant. I ho hem intentat malgrat molts inconvenients,

1991. La castanyada a l'esplai.
Foto: Arxiu Can Son

problemàtiques, infraestructures precàries, constipats, canvis d'instal·lacions constants i manca de material adequat. Així, doncs, hem pogut anar consolidant l'Esplai de Can Son que en aquest curs 94-95 celebra el seu 10è aniversari. Finalment, us convidem a tots a participar de l'Esplai i a assistir a tots els actes que es duran a terme amb motiu del 10è aniversari i, especialment a un que ens

fa molta il·lusió: la tant esperada inauguració de Can Son!
Ara només ens resta un petit detall: dir a tots els Cansonencs que han fet possible Can Son...

PER MOLTS ANYS!

ANNA ILLA I
CONCEPCIÓ RIERA

ENTREVISTA A UNA COLLA D'ARREPLEGATS

Fa ben poc ens vàrem trobar, per fer-la petar una estona, amb una colla d'arreplegats: L'Ariadna Aparicio, la Roser Arnau, en Marc Campillo, en Jaume Dordal, la Noemí Galceran, en Julià López, la Núria Pintu i la Rut Ribatallada. Una patoleia de joves que un bon dia, quan encara eren xinorris, van apuntar-se a l'esplai Can Son. I ... els va agradar tant que s'hi van tornar a apuntar l'any següent i l'altre i l'altre i l'altre i ... fins que va arribar un dia que eren massa ganganassos. Però els agradava tant que no podien passar sense esplai i

van decidir fer-se MONITORS !Visca !Als que llavors els havíem vist créixer ens va fer molta il·lusió; això significava que el nostre projecte educatiu arrelava, estirava i enganxava a uns quants joves d'Arbúcies. Ara, que els podem veure fer l'indi amb els nens i nenes de Can Son, també volem saber què en pensen ells d'aquest nostre esplai, com l'han viscut i com el viuen. Tot això (i algunes animalades que no podem escriure aquí) és el que ens van dir:
- Que ha suposat per a tu estar a l'esplai?
- Diversió, jocs,

coneixences, fer una colla d'amics, participar en més activitats de la vila, felicitat, convivència, disbauxa, un canvi radical en la pròpia manera de ser i de fer, ...
- Què és el que t'ha agradat més de l'esplai?
- Les colònies, les colònies, les colònies, ..., l'ambient, les sortides, donar de menjar a un monitor (farinetes), la gent i passar una tarda perduts al Montseny amb una colla impacient i morta de gana (amb por de no trobar el camí).
- Si t'has apuntat al curs de monitors ... per què ho has fet?

- Per conèixer més a fons el món del lleure, per poder obtenir un títol "legal", per poder continuar a l'esplai en bon estat, aprendre més, per adquirir més experiència, per fer coses diferents i per ser monitor!
- Quina és la cosa més divertida que t'ha dit mai un nen?
"Per què els monitors no teniu mai ganes de barallar-vos amb nosaltres?"
"Jo a tu no et tinc por"
"Eixuga'm el cul que no en sé"
"Jo vull ser el meu amic"
"Tu ets una nena o una mama?"

Entitats i Persones

"Mira quina cosa més estranya que em passa: tinc pèls a les cames!"

"No, si no estic cansat de caminar però em queixo perquè ... si almenys tingués un entrepà!"

- Quina és la bromada més grossa que t'han fet els monitors?

- Tirar-me a la piscina vestida. Embrutar-me amb xocolata desfeta. Regalar-me unes xanques.

Canviar-me de llit sense que jo em despertés.

Pintar-me la cara. Un cop em van amagar el sac dins d'un nínxol!. Una mala passada va ser el dia que ens van tirar galledes d'aigua freda mentres ens dutxàvem. Ens van pintar els cabells amb purpurina. Fer-nos caminar 3 hores i dormir en una pallissa. Potser el pitjor eren les classes matineres de gimnàs. També ens han fet fotos quan sortíem de la dutxa però, ben mirat les bromades no eren tan i tan grosses!!

- Quin és el problema actual que més et preocupa?

- Els prejudicis humans i els problemes que això comporta, la guerra, la insolidaritat, la influència televisiva, no tenir problemes, que no plou prou, començar l'escola i que s'acabin les vacances.

- Què vols ser quan siguis gran?

- Lliure. Persona. Moltes coses. No ho sé. Només sé el que no vull ser. Vull ser molt feliç. No vull ser gran, vull ser un nen!

També els vam preguntar quines eren les colònies que més els havien agradat i ... van guanyar per àmplia majoria les de St. Pau de Seguries (no sé, no sé què hi van trobar per allà a St. Pau!). També hi va haver alguns vots per a les colònies del Polell (3), per a les d' Arsèguel (1), les del Delta de l'Ebre(1), Platja d'Aro (1), Can Mundet (1), La Mena (1) i Beuda (1). Malgrat tot, ells coincideixen en què triar unes úniques colònies és difícil, que sempre són "superxaxipirulis" totes.

Pel que fa l'estació de l'any que més els agrada ... quasi tots prefereixen la primavera... potser per allò que diuen que la sang altera o ... vés a saber !. Tot i això, n'hi ha dos de més romàntics que prefereixen la tardor i dos que diuen que s'està millor a l'hivern, sobretot si neva!

Algunes dades estadístiques que us poden interessar sobre aquesta colla són les següents:

Tots i totes estan solters. Cinc d'ells tenen els ulls marró, dos de color blau-verd, una noia diu simplement blau i finalment... la Noemí diu que els té de color "oliva". Molts d'ells han nascut a Arbúcies però ... sorpresa! ... En tenim una que ha nascut a Esplugues de Llobregat, un altre que ha nascut a Mollet del Vallès, dos a Barcelona i ... l'Ariadna és nascuda a Galícia. Referent al número de peu que calcen, la mitja està en un 39 i hi ha una excepció destacable: un 45-46 d'en Jaume. Finalment us direm que els hi vam mesurar el nas (tothom que "passa" per l'esplai es fa mesurar el nas perquè estem fent recerca de la gent més nassuda del poble) i les seves mides estan entre 3 i 5 cm. El dels 5 cm. ja us podeu imaginar, per proporcions, qui és, no?

Va ser una llarga xerrada, alegre, distesa i sobretot encoratjadora: quin planter que puja! No sabem si estar contents o amagar-nos ... perquè sabem del cert que EN FARAN ALGUNA DE GROSSA!!

ELS MONITORS

CINQUANTENARI DE LA PIETAT

Aquest any la festa de l'Aplec de la Capella ha tingut un motiu rellevant en celebrar-se el cinquantenari de la col·locació de la primera pedra de l'actual Capella de la Pietat. Han passat cinquanta anys d'aquell vint d'agost (diumenge de Festa Major) que amb tota solemnitat s'iniciava la reconstrucció de la nova capella, en el mateix lloc on hi havia l'anterior, que en l'inici de la guerra civil fou cremada i enderrocada.

Són moltes les persones que encara en guarden un bon record. Com també durant els set anys que varen durar les obres de construcció, unànimement tots els arbuciençs, residents o no, hi varen col·laborar amb afecte i entusiasme.

Aquesta fe i devoció a la Verge de la Pietat, que hem heretat dels nostres avantpassats, fa que cada any en arribar la tardor, en el quart diumenge de setembre ens apleguem tots a redós de la Capella per celebrar l'entrançable Aplec.

Cal reconèixer que la capella és tot un emblema de la població arbucienca. Ha inspirat músics, poetes, pintors...

Per això, s'ha volgut incidir d'una manera especial en la festa de l'Aplec de la Capella. Per aquest motiu la comissió va organitzar tot un seguit d'actes festius, culturals i religiosos.

S'iniciaren els actes el 20 d'agost i es perllongaren fins el 25 de setembre. Com en totes les festes destacables es

1992. Colònia, la casa del
Pollerell
Foto: Arxiu Can Son

III MOSTRA DE TEATRE

Un altre any, el Teatre del Centre d'Arbúcies, ha organitzat una mostra de teatre que va tenir el seu inici, amb molt d'èxit, amb l'obra interpretada pel grup local, "El cafè de la marina", que estrenada per l'Aplec de la Capella, ha volgut retre homenatge a Josep M. de Sagarra, en aquest seu centenari.

Després i durant 4 dissabtes més, diferents grups de les comarques gironines han passat pel teatre del centre oferint els seus espectacles teatrals.

Val a dir, que aquesta mostra ja compta amb un grup de seguidors que valora molt positivament aquesta iniciativa i que fa que gaudeixi d'una curta però densa temporada teatral.

Foto: Ll. Cuminal

Imatge de la representació de l'obra "El Cafè de la Marina"

Foto: Ll. Cuminal

començà amb un pregó que fou a càrrec d'en Daniel Martí. Al llarg del pregó ens parlà així: "...pel seu origen legendari i miraculós, i per les moltes dificultats i entrebancs que ha hagut de superar el poble per poder mantenir aquest Santuari -a part dels beneficis i favors atorgats per la Mare de Déu als seus fidels devots- doncs, potser per tot això, el poble d'Arbúcies se l'estima tant, la seva Capella de la Pietat. I potser per això, també, els enemics del nostre poble, en diverses circumstàncies històriques, han tingut interès a destruir, a erradicar aquest símbol, aquest emblema de la devoció dels arbuciencs, sense aconseguir-ho mai. Perquè el poble d'Arbúcies, en justa correspondència, en cap d'aquestes ocasions no ha trigat gaire a demostrar el seu reconeixement a la Mare de Déu, i la seva estima a la Capella, reconstruint el temple i també, quant ha convingut, la imatge de la Mare de Déu de la Pietat"

Al mateix dia es van estrenar

ens Goigs nous a Lloança de la Verge de la Pietat, amb text de Mossèn Pere Ribot i musicats per Mossèn Frederic Pujol. També s'inaugurà als baixos de la Rectoria una exposició a base de documents, fotografies i objectes referents al culte. Entre ells cal destacar l'acta de la consagració de la Parròquia, butlles papals, les fotografies del retaule gòtic del segle XV, unes sacres de plata del segle XVII, un calze procedent de Sant Pere Desplà, etc.

El 2 de setembre a La Gabella, es feu la presentació dels llibres "Arbúcies Cristiana" de Josep M. Marquès i "Reflexionant la fe" de Francesc Planella. Durant aquest acte es va passar un audiovisual sobre la història de la Parròquia. El 10 de setembre, a les dotze del migdia, a la Capella, el senyor Bisbe va presidir la celebració eucarística amb la participació de diversos mossens que havien estat a la parròquia d'Arbúcies i els de les parròquies veïnes. Acabada la celebració la

coral Amethysta va oferir un concert. El mateix vespre dins els actes de la Diada Nacional de Catalunya, a la Plaça de la Vila es va dur a terme una lectura escenificada sobre la llegenda de la Pietat.

El dia 16 de setembre, Mn. Enric Sala va fer una conferència sobre el Concili provincial Tarraconense. Durant la setmana de la Pietat la funció religiosa de cada vespre va ser retransmesa per Ràdio Arbúcies.

El dia de l'Aplec es realitzaren diversos actes, entre ells cal destacar: el grup de teatre del Centre Parroquial amb motiu del primer centenari del naixement de Josep M. de Sagarra va posar en escena l'obra "El cafè de la Marina", la tercera trobada de gegants, una arrossada popular, i l'estrena de la sardana que porta per títol "Verge de la Pietat" del mestre Joaquim Soms.

Amb la celebració de l'Aplec de la Capella es van acabar els actes del cinquantenari de

la primera pedra. Pels arbuciencs ha estat un motiu de retrobada i de donar sentit a la vida cristiana.

JOAN ILLA

1994. Aplec del cinquantenari

Foto: Ll. Cuminal

UN CROSTÓ DE LA VELLESA DEL POBLE...

L'estudi fou promogut per la Regidoria de Serveis Socials de l'Ajuntament, després d'haver estat detectant, a través de la UBASP (Unitat Bàsica d'Atenció Social Primària, per entendre'ns) i l'estructura on treballa la Treballadora o Assistent Social) i d'un petit estudi efectuat uns quatre anys enrera, que hi havia una part important dels vells d'Arbúcies que vivien sols i que per això mateix podien no tenir resoltes les seves necessitats més immediates ("vells en risc social").

Les dades, a voltes sorprenents pels buits existents, i a voltes superant, tros enllà, les necessitats físiques bàsiques, ens han permès acostar-nos als vells i velles del poble que tenen 65 anys o més (dades fins el febrer d'enguany) i que vivien sols o soles.

La idea era treure'n unes dades objectives de la seva situació (a partir de cinc grans variables: les relacions familiars, les dades econòmiques, la salut, l'habitatge i la xarxa social) per, d'aquesta manera, intervenir individualment quan calgués i proposar actuacions de grups o comunitàries si es veia adient.

El treball es va fer durant una mica més de 6 mesos (de juliol a febrer del 93-94). Vam començar per fer un buidatge del padró municipal per a saber la quantitat de persones que formaven part del nostre univers. El total va ser de 90 persones, de les quals se'n van entrevistar 66 (alguna va morir-se durant el procés de recerca, les altres havien format parella, força no van poder-se trobar i algunes havien passat a viure a l'hospital de la vila). Cal remarcar que el 90% són dones. Seguidament es va elaborar el qüestionari base per les entrevistades, i immediatament vam passar a realitzar les visites domiciliàries per tal d'explicar el projecte i, si s'hi avenien, tenir un petit o llarg intercanvi.

Potser cal dir que Arbúcies és un poble on el gran envelliment és molt elevat: el 18%. El de Catalunya és del 12% i les mitjanes europees també són més baixes. Per tant, ja en la realitat, podem afirmar que els vells del poble tenen, o podrien tenir, una força i participació comunitària valuosa i considerable. I seguint aquestes dades, les de l'índex d'envelliment i les de l'índex de dependència es pot suggerir que la població d'Arbúcies és, ja, una població vella, havent-nos de qüestionar fins quan, com o si es podrà seguir "mantenint" els vells per part de la població adulta treballadora o caldrà que anem cercant nous camins per tal de revisar les jubilacions, el treball com a càrrega, l'organització comunitària, el valor de ser vell en contraposició al valor de ser jove, etc.

De les dades pròpiament dites penso que, breument, caldria destacar la quantitat de persones vídues que hi ha a la població en aquesta edat (i potser podrem sondejar quin recolzament tenen quan es mor la parella...), les seves arrels arbu-

ciences (la gran majoria nascuts a la vila), les diferències d'oficis per sexe (mestressa de casa i bosquerol), la importància del veïnatge com a lligam constant i recurs per a cobrir necessitats (i no de totes les viles, sense parlar de les unitats, se'n podria extreure aquesta conclusió), i l'expectativa de la família perquè respongui si n'hi ha la necessitat.

Per sorpresa pròpia vam trobar cases on no hi havia ni dutxa, ni banyera, ni lavabo i que no hi havia aigua calenta ni maneres d'escalfar la casa, i inclús una on no hi havia aigua corrent (...). Totes les persones entrevistades cobraven pensió i bona part d'ells havien pogut ("sort" - deien) fer un racó. Cal remarcar que tenen bona imatge de la seva salut i que la mitjana és que vagin al metge cada dos o tres mesos, i que els problemes més usuals estan relacionats amb els ossos, seguit de les descompensacions arterials.

Quant a la xarxa social podem dir que els vells tenen una ocupació generalitzada: "anar a caminar". Són poques les persones que participen activament en un grup amb objectius marcats (en lloc d'anar a la Llar de Jubilats, es reuneixen a cases particulars a fer una "timba"; en lloc de participar en activitats autoorganitzades per un grup nombrós, es relacionen amb tres o quatre amigues o amics íntims). Ens podem inquirir si dintre d'uns anys aquesta poca aportació comunitària directa o aquesta baixa participació organitzativa formal s'intensificarà o donarà un tomb. Seria necessari? Per què caldria començar? Podem aprendre-ho els joves? Quins en són els models?...

Amb totes aquestes dades potser cal qüestionar-nos si el famós poder gris* que està arribant al nostre país, i també a la nostra vila, ens portarà a demandes creixents i cada vegada més ben estructurades per part dels vells. Qui respondrà? Els veïns adults i joves? L'Ajuntament? La Generalitat? L'Estat?

La UE? Els néts? Les escoles? La Llar de Jubilats? S'anomenarà "de Jubilats"? Potser al darrera de tantes preguntes i possibles respostes hi ha una idea essencial, un somni fonamental i vital: prendre consciència del valor que és ésser vell o vella.

Calen campanyes de sensibilització o cadascú es farà la seva? Cal donar una forta embranzida a que la gent participi i s'acosti als altres, no només perquè d'altres pateixen i no pas gaudeixen la soledat, sinó també perquè millors nivells de benestar de vegades s'aconsegueixen enmig de molts? Caldrà que siguem vells i velles per adonar-nos que a dins s'hi continua portant la joventut, l'adult i la vida...!

M. FARNERS AYMERICH

* el poder gris és el nom que se li dona al moviment que gira a l'entorn de la idea de recuperar el respecte a l'experiència assolida durant la vida.

L'OBJECCIÓ DE CONSCIENCIA

10 ANYS D'UNA LLEI INCOMPLETA.

L'objecció de consciència al servei militar és l'exercici d'un dret que es posseeix, i no comporta cap discriminació ni marginació de les persones que en fan l'ús, ni cap persecució o empresonament. És un dret reconegut a la Constitució espanyola (art.30.2) i desenvolupat per llei i reglament, així com està plenament normalitzat des del punt de vista social i normatiu a la quasi totalitat dels països de la Unió Europea.

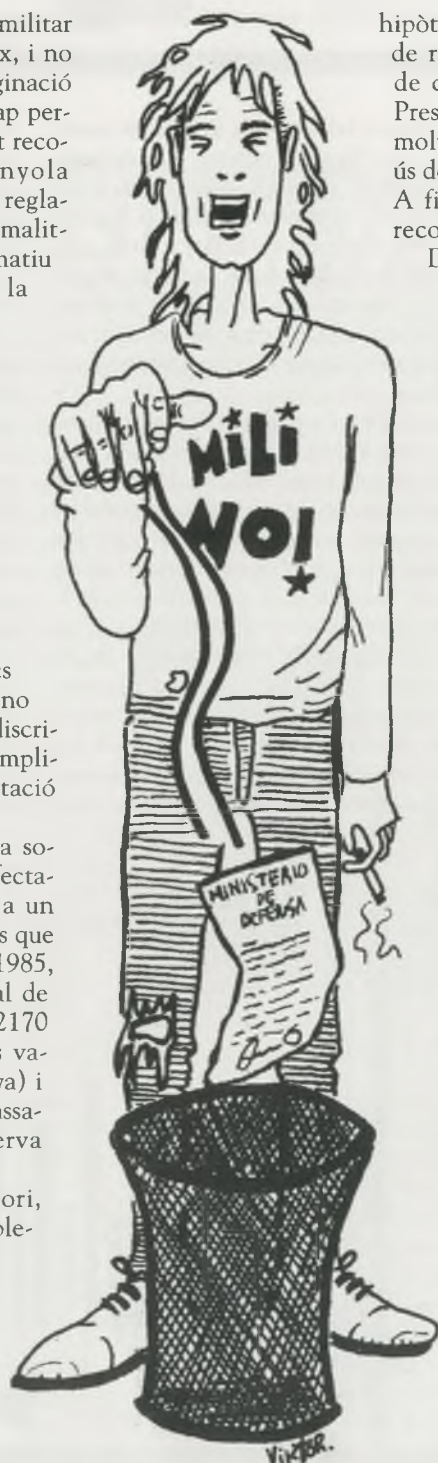
Un dret incomplet que per exercir-lo ha estat, i està encara, mediatitzat per molts d'obstacles de tipus administratiu i socials.

Els únics efectes que comporta fer-se objector, segons llei, són l'exempció del servei militar i, encara, l'obligació de realitzar, en el seu lloc, una prestació social substitutòria.

Aquesta llei, la 48/1984 (de 26 de desembre), que celebrarà d'aquí pocs dies els 10 anys, afirma també que no podrà prevaldre entre els ciutadans discriminació de cap tipus basada en el compliment del servei militar o de la Prestació Social Substitutòria.

Sobre aquests principis establerts, la societat i, en particular, la joventut afectada, va començar a trobar respostes a un problema que molts reivindicaven des que es tornà a viure en democràcia. El 1985, l'acabat d'estrenar, Consejo Nacional de Objeción de Conciencia, va rebre 12170 sol·licituds d'objecció. D'aquestes es varen acceptar 10213 (1736 a Catalunya) i 535 varen ser, a més d'acceptades, passades directament a situació de Reserva (principalment per edat avançada).

Pels següents anys semblava, a priori, que s'havia trobat solució a un problema. Si bé s'havia fet la hipòtesi que qui s'acolliria a la llei seria un grup minoritari, això semblava confirmar-se. L'any 1986, 1987 i 1988 es varen reconèixer les sol·licituds d'objecció a 4995, 6832 i 6552 joves respectivament. Però aquesta

hipòtesi era totalment errada. El sistema seguit de reconeixement d'objecció (per un tribunal de consciències) i la no estructuració d'una Prestació Social Substitutòria (PSS) feien que molts joves preferissin ajornar els tràmits fent ús de les pròrrogues militars.

A finals de 1988 varen ser cridats els primers reconeguts a fer el servei (152 a Catalunya).

Davant l'absència d'organització de la Oficina para la Prestación Social de los Objetores de Conciencia (OPSOC), varen ser passats a la reserva la majoria d'objectors reconeguts (3400 a Catalunya). És l'anomenada Amnistia. En aquell any es va canviar el sistema de reconeixement de l'objecció. Aquesta només es basava en la instància presentada i els motius al·legats. Això va ser contrarestat amb l'aparició de les denegacions per defectes de forma a les instàncies.

El 1989 es varen disparar el nombre de sol·licituds (13130) i també els reconeixements (12140, 2064 a Catalunya). Els anys següents la tendència no semblava aturar-se sinó clarament el contrari. Els motius els hem de buscar en l'augment de la confiança en l'aplicació de la llei i la incidència de diferents conflictes internacionals (la major intervenció de l'Estat espanyol dins l'OTAN o la Guerra del Golf, per exemple). L'augment arriba fins a 46084 reconeixements d'objecció l'any 1993 (9100 a Catalunya).

Pel que fa a l'oferta de places per fer la PSS s'ha incrementat a mesura que la societat s'ha anat conscienciant en el tema. Per enguany hi ha una oferta d'uns 6000 llocs on fer la PSS a Catalunya (el 44% a l'administració pública -ajuntaments, consells comarcals i departaments de la Generalitat- i la resta en entitats privades o organitzacions no governamentals). Malgrat això únicament s'ocupa el 71% de les places. La raó d'aquesta ineficiència és que aquests llocs venen gestionats tots per l'OPSOC qui centralitza la distribució

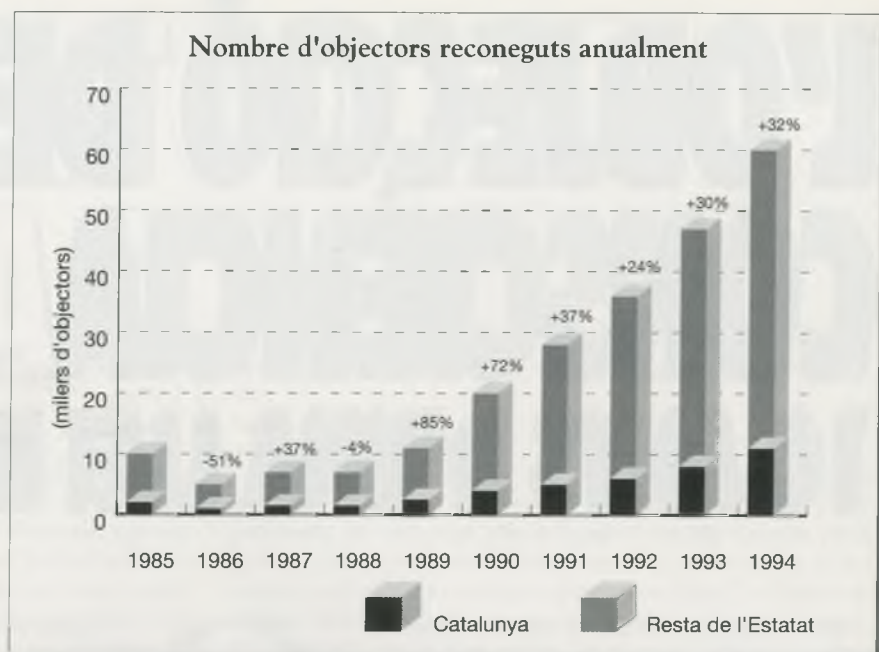
JOVENTUT

des de Madrid i perquè cada entitat té uns mesos d'incorporació diferents que no satisfan a la totalitat d'objectors en règim d'útil per realitzar la PSS.

Els moviments d'objectors han basat la seva estratègia, des de sempre, en què el creixement del moviment d'objecció sempre superarà al de creació de places per realitzar el servei. D'aquesta manera es tendeix cap a un bloqueig que obligarà als responsables del tema a reconsiderar les mancances i greuges que la llei actual té com a exempció del Servei Militar Obligatori. Serà després, potser, que la llei únicament reconeixerà l'objecció com un dret fonamental i no com un càstig per intentar reduir el seu nombre.

Malgrat això les places van augmentant atès que s'amplien els sectors d'activitat. De bon principi es parlava de protecció civil, conservació del medi ambient, serveis socials, serveis sanitaris i cooperació internacional, però des de fa poc es permeten àmbits de millora del medi rural i d'educació i cultura. Aquestes activitats cada cop són més criticades pels sindicats de treballadors per la invasió que suposa la PSS al mercat laboral.

Existeix també molt jovent que no ha acceptat mai les condicions de la llei. La Prestació Social Substitutòria ha estat i és un servei que s'imposa sota

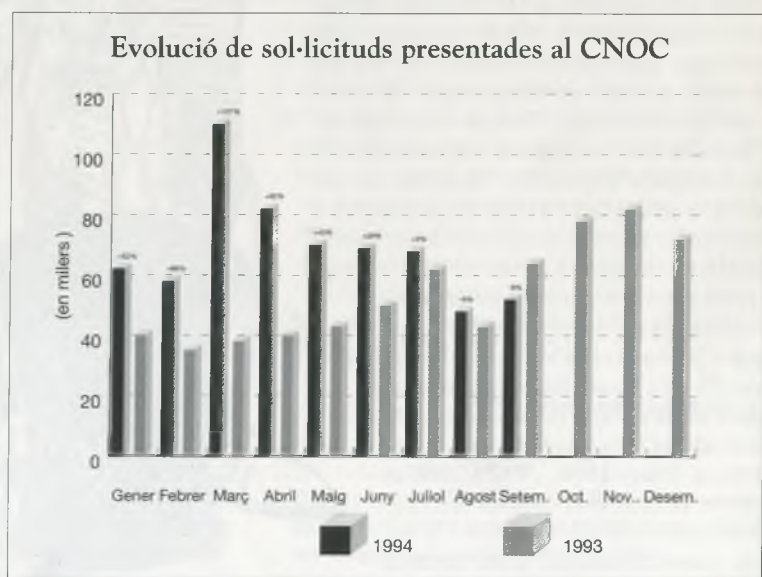
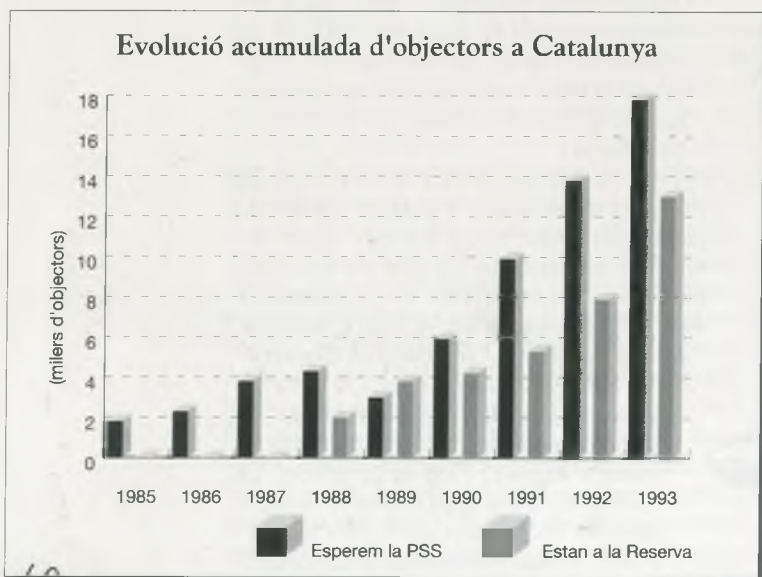

un règim civil (en lloc de militar) però amb una filosofia militar. Actualment entre el 10 i el 15% dels cridats a fer la PSS no es presenten (fan la plantada, deserten o es declaren pròfugs). Existeix en la nostra societat molta gent que no ha entès els motius d'aquests objectors que es declaren in-submisos (que no accepten sotmetres a la llei).

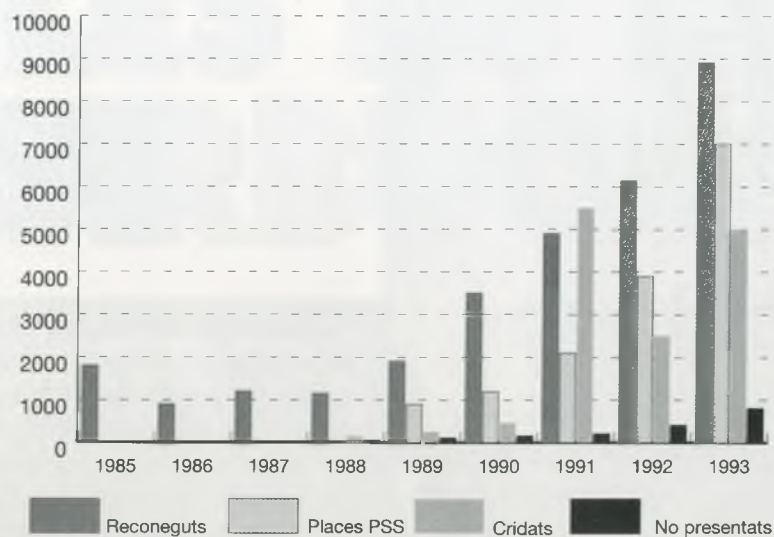
Els in-submisos exposen les seves raons de consciència, i consideren que amb això és suficient. No s'ha de permetre que s'organitzi una estructura paral·lela a la militar que cau en els mateixos errors. Els seus objectius són en aquest sentit més utòpics: conscients que la militarització del món constitueix un dels elements de manteniment de situacions d'injustícia política i econòmica, consideren la desmilitarització a tots nivells com un camí de futur per al desenvolupament humà del planeta; per aquesta raó, adopten una actitud

ferma i no violenta de conseqüència personal que els porta a la desobediència civil i al desafiament col·lectiu que obligui al govern al diàleg i a prendre decisions polítiques desmilitaritzadores. En aquests moments hi ha 180 in-submisos empresonats, 700 de jutjats i més de 9000 pendents de judici o de ser denunciats per l'Administració. Aquest moviment pren dia a dia més suport social perquè apareixen sentències de judici absolutòries a in-submisos.

És ara quan, qui havia fet la hipòtesi que el fenomen seria minoritari s'excusa dient que no hi ha autèntica objecció, sinó comoditat del jovent. Però com es pot dir això quan s'ha reduït el temps del servei militar a períodes impensables fa vint anys, quan es comença a reconèixer drets del soldat (dret a pernoctar, un major respecte a la persona, etc.) i es promou la incorporació com a professionals a esco-

Evolució d'objectors reconeguts i cridats a fer la PSS a Catalunya

TOMÀS MORÉ

PROLÍFIC FINAL 94

Quan la immensa majoria de les formacions que fan rock, en català o no, consagrats o no, viuen en un panorama que els infon certa crisi, alguns han trobat a Arbúcies, aquest final d'any, un lloc paradisiac. I és que si bé existeixen sempre moltes dificultats per organitzar festivals en pobles com el nostre, s'ha demostrat que som prou atrevits en fer-ho en les pitjors condicions. Els agents artístics, conscienciats de la diferent situació respecte tres anys enrere, han vist, també, la necessitat de flexibilitzar els contractes.

L'ànim ha contagiats, "sense motius massa evidents", a la dinamització, des de diverses entitats, del jovent del poble. Així es va poder seguir un circuit d'actuacions d'intèrprets de l'ACIC (Enric Hernàez, Pau Riba, Maria Cinta i Soviets) per mediació de diferents regidories de l'Ajuntament d'Arbúcies. Algunes d'elles molt descontextualitzades i d'altres més interessants i engrescadores. També el Club Deportivo Arbúcies va sorprendre amb la seva arriscadíssima proposta que no va ser malauradament executada. I és que els Sopa de Cabra, fins el concert del passat octubre a Girona no varen sublimar la crisi, ja que encara llavors ningú apreciava el seu darrer treball Al-lusinosi.

El que sí voldria subratllar i treure'n com a més positiu del cas que tracto, és l'activació de grups de jovent al poble. Speakeasy i els seus amics varen demostrar valentia i imaginació en una vetllada de country que

es recordarà temps. Els Mule River (combinat escocès-belga-anglès-americà) varen atreure uns quatre-cents joves avançats a Can Cassó. El banjo i l'armònica d'en Gregory, la veu i guitarra d'en Frank, la Mandolina d'en Kevin i el contrabaix d'en René varen traslladar-nos per moments als "tavern-road" dels EUA.

Concert de Mule River. (Foto J. Camps)

Els Maulets, sense renúncies ni claudicacions, varen obsequiar-nos amb una nit jove i compromesa. Els Brams, segona assemblea, amb les influències dels col·legues bascos Negu Gorriak, varen portar-nos a Arbúcies un bolo on a més de música varen transmetre somnis de colors per canviar, com diuen ells, el gris mediocre d'aquesta societat buida i banal.

L'espectacular Francesc Ribera ("Titot"), els lemes en record del castellonenc assassinat, Guillem Agulló, la notícia de l'alliberament de Núria Cadenas i l'esperada cançó Sant Hilari varen fer vibrar la nombrosa penya jove independentista de les rodalies.

La presentació de Màgia Blanca i el concert de Pink Cats són concerts que també mereixen ser recordats en aquest prolífic final de 1994.

TOMÀS MORÉ

Concert dels Brams al Camp Municipal d'Esports. (Foto T. Moré)

El Nostre Ahir

ELS PARROQS

En aquest espai hem volgut recuperar una secció de particular interès per la vila, que és l'anecdolari històric, sota l'enunciat, ja emprat

en l'antiga PERXADA de "El nostre ahir". Per al primer número hem escollit el tema dels retaules de la nostra parròquia, a causa de l'actualitat de la publicació del llibre "Arbúcies Cristiana" i pel fet que els arbuciençs ens hem assabentat recentment de l'existència en el Museu Nacional d'Art de Catalunya, de l'antic retaule gòtic de l'església de Sant Quirze i Santa Julita d'Arbúcies, arran de les indagacions realitzades pel Museu Etnològic del Montseny, La Gabella. Per donar a conèixer aquesta troballa i donar-li la magnitud que requereix, hem encarregat tres ressenyes centrades en aquesta obra: una fa referència a la seva qualitat artística (a càrrec d' A. MONTURIOL, especialista en art medieval) i les altres dues (a càrrec de dos estudiosos de la contrada Josep Maria LLORENS i Joan ILLA) ens aporten informació documental dels retaules de la nostra parròquia, a partir dels centres que ambdós investigadors tenen al seu l'abast. El primer d'ells, des d'arxius i biblioteques de Girona i el segon des de l'arxiu parroquial. No cal remarcar que ambdós treballs són complementaris, però les premures de temps i les disponibilitats personals, han dificultat el treball conjunt, per la qual cosa ens ha semblat d'interès reproduir els dos articles alhora, malgrat els obvius punts de coincidència, ja que tots dos aporten novetats.

RETAULES DE LA PARRÒQUIA D'ARBUCIES

La parròquia d'Arbúcies des de molt antic fins als nostres dies ha disposat de diversos retaules. Entre ells, alguns de notable valor, però malauradament per les guerres o altres causes han desaparegut.

El primer retaule que coneixem és del segle XV, d'autor desconegut. En una visita pastoral de l'any 1420, s'esmenta que ornava l'altar major un bell retaule que tenia en la predel·la o part inferior el sagrari.

Suposem que quan va ser construït l'actual temple, S. XVI-XVII, va ser substituït per un altre de dimensions

superiors i es col·locà aquest o part d'aquest a la Capella dedicada a Sant Climent.

Víctor Balaguer en el Llibre *Al pie de la Encina* 1893, esmenta que a la Capella de Sant Climent, que està al costat de la trona, hi ha un notable altar que té vertader caràcter i el retaule està perfectament conservat, i és una joia d'art.

En el 1898 Lluís Genové, que era el rector de la parròquia, a fi de finançar les obres de construcció de la capella del Santíssim, venqué a un comprador impacat "un altar corcat", pel qual es van cobrar 150 duros.

Es tracta doncs d'aquest retaule gòtic del segle XV, conservat actualment en el

Museu Nacional d'Art de Catalunya?

D'aquest retaule se n'ha perdut la part central.

Segimon Roquer i Regàs, titulat senyor d'Arbúcies, feu testament en poder del Rnd. Rector d'Arbúcies, el 20 de maig de 1605. En ell fa diversos llegats piosos, entre ells: cent vint lliures per fer el retaule de l'altar major de l'església d'Arbúcies, més quaranta lliures per cada retaule dels altres altars de la mateixa església. (en aquesta data hi havia tan sols la Capella de la Mare de Déu de Gràcia i la del Roser, i estaven en fase de construcció quatre capelles més).

Durant la guerra dels Segadors 1640-1652, la Vila va patir els seus efectes de

saqueig i moltes cases foren cremades. Suposem que l'església també en fou víctima. El 18 de maig de 1681 dins l'església d'Arbúcies, convocat i congregat el consell ordinari de la Vila, unànim i conforme deliberaren de fer dotar el retaule major de l'església parroquial, per dit efecte s'elegiren unes persones a les quals sel's donar ple poder de concertar i ajustar el preu, tant de desar dit retaule com de fer-lo adovar per raó del que fóra el mestre escultor o fuster, prometent que per a pagar dit preu foren del que sobrint de caritats voluntàries, s'hagi de pagar amb talles de comú. Això ho firmen.

Per haver-se perdut el llibre de l'obra no en sabem res més.

Tant en la guerra de Successió com de la Independència, l'església fou saquejada i malmesa, i durant la guerra Carlista, concretament des del 31 d'agost de 1872 al 30 de juny de 1873 fou ocupada com a caserna, i s'hi causaren molts desperfectes.

En la Guerra Civil del 1936 foren destrossats i cremats entre altres el retaule neogòtic de l'altar major, amb imatges dels sants patrons.

D'aquest només en tenim documentació fotogràfica.

Després de la guerra s'instal·là el darrer, obra de l'arquitecte Isidre Bosch, d'escàs valor. Constituïa la part inferior de tretze plafons: Jesús i els dotze apòstols, i en la superior en una fornícula les imatges dels patrons, obra de l'escultor Josep Espelta, i a cada banda les de Sant Josep i Sant Joan Baptista. L'any 1972 seguint les normes del Concili Vaticà II es demuntà.

RETAULES DE LA UIA D'ARBÚCIES

Actualment resta només el de la Puríssima. És d'alabastre, construït l'any 1948 d'acord amb el projecte de Bartomeu Llongueras.

Pel que fa a la Capella de la Pietat, en la visita pastoral de l'any 1580 el Bisbe feu constar en l'Acta que hi havia un retaule bellíssim. La Capella igual que l'església parroquial patí les destrosses de les passades guerres. En temps del rector Pere Nogareda, 1845-1858 es va jaspejar i daurar l'altar major de la Verge de la Pietat pel preu de 970 lliures, que foren recollides de donatius

dels devots. En la Guerra Civil del 1936 fou totalment destruït. L'actual altar i frontal del cambril, de l'any 1956, són obra de l'arquitecte Bartomeu Llongueras. Del retaule són notables uns relleus en alabastre que representen moments del culte eucarístic, de l'escultor Alabert.

En l'oratori del mas Regàs de Lliors s'hi conserva un bonic retaule barroc daurat, dedicat a la Verge del Roser. En el retaule hi ha esculpida la data de l'any 1789, i l'escut heràldic dels Regàs.

JOAN ILLA

UN RETAULE PER ESTUDIAR

Aquest retaule dedicat a Sant Quirze i a Santa Julita, prové de l'església de Sant Quirze d'Arbúcies (la Selva) segons consta en la fitxa documental del MNAC (Museu Nacional d'Art de Catalunya).

Està compost de tres carrers: un de central amb dos compartiments, dos carrers laterals amb dos compartiments cadascun, predel·la amb cinc compartiments i guardapols que emmarca i protegeix el retaule.

Al carrer del mig hi trobem un calvari, com era costum en la majoria de retaules del període gòtic, que el corona. Sota d'aquest, la taula central desapareguda que, cal suposar, era dedicada als sants titulars.

Als carrers laterals es desenvolupa en quatre escenes la llegenda de Santa Julita i del seu fill Sant Quirze. A la part esquerra superior hi ha la flagel·lació de Santa Julita, sota d'aquesta el martiri de Sant Quirze i de Santa Julita

en una bóta de claus. A la banda dreta del retaule a la seva part superior hi ha el martiri de Santa Julita amb una serra i al desota la decapitació de Sant Quirze i Santa Julita que tanca la narració. La predel·la té cinc compartiments. D'esquerra a dreta hi trobem: a) Sant Bartomeu; b) Sant Jaume el Major; c) actualment perdut (1); d) Sant Andreu; i e) Sant Cosme i Sant Damià. Tots els Sants són representats de mig cos. Normalment en fer les representacions del retaules els artistes s'inspiraven en llibres que narraven la història dels sants. El més conegut i usat era La Llegenda Daurada de Jacopo da Voragine. Però l'autor d'aquest retaule no va seguir aquest llibre per a compondre'l i, probablement, va fer servir alguna altre font.

Les mides d'aquest retaule són 369 x 297 cm. Actualment es troba al MNAC i té el núm. d'inventari 15785. Degut a les reformes del mueu, es troba desmuntat. Però fins al tancament d'aquest estava exposat en el seu conjunt. Tot i aquest fet aquest retaule ha passat força desapercbut per la majoria d'autors que no ens en donen cap referència excepte Post (1938) (2) i J. Gudiol i S. Alcolea (1987). Aquests darrers, en fan una petita descripció en el seu llibre. Aquesta referència apareix en un apartat en el que situen una sèrie d'obres que no han pogut encabir en cap dels esquemes en que estructuraren el seu llibre. El situen a finals del segle XV, i creuen que es tracta d'un autor, imita la tasca desenvolupada per altres autors més destacats. Això em sembla un cert contrasentit ja que si aquest fos el cas, se'l podria relacio-

Retaule del S. XV
conservat al MNAC
Foto MNAC

Retaule del S. XV conservat al MNAC
Foto MNAC

nar amb algun autor identificat o amb alguna escola com a seguidor, encara que fos d'una forma vaga. La manca d'estudis aprofundits d'aquesta peça els obliga a posar-lo en aquesta mena de calaix de sastre on el trobem referenciat. També afirmen del retaule, que pictòricament parlant, no és de primera línia. Aquest retaule s'ha d'emmarcar dintre el que en pintura gòtica es coneix com a gòtic internacional i que compleix algunes de les característiques que el defineixen: importància del colorit, dibuix delicat i expressiu, un gust especial per allò truculent i cruel. S'intenta modificar el caràcter superficial de la imatge pictòrica. Es cerca una espacialitat i, visió corpòria dels personatges, i una captació de l'ambient i de les qualitats tàctils. Hi ha poques esglésies sota l'advocació d'aquests Sants, i això implica que ja en el

seu origen no fos abundant la seva representació (en el gòtic solen abundar retaules dedicats a la verge o a d'altres sants), el pas del temps ha fet que pràcticament no n'hagin arribat fins a nosaltres i això complica encara més intentar buscar paral·lelismes, encara que siguin només a nivell iconogràfic. Es tenen tres referències de tres retaules probablement dedicats a aquests sants: la primera, és de Joan Mates que va contractar el 1411 un re-

taule per Sant Quirze de Muntanyola, però fou cancel·lat el 1413 (N. Dalmases i A. José Pitarch 1984) (3); la segona és d'un retaule de Sant Quirze en parador ignorat i la donen J. Gudiol i S. Alcolea (1987) (4) i la tercera ens la dona Pere Freixas (1983) (5) referent a un contracte de Ramon Sola I, per al retaule de Sant Quirze per l'església de Sant Julià de Verges (1460, Baix Empordà). Només se'n conserva un procedent de Sant

Quirze del Vallès (Vallès Occidental) actualment conservat al Museu Diocesà de Barcelona. Aquest es data a l'entorn de 1456/1462, per tant anterior al que tractem, i s'atribueix al pintor aragonès Pere Garcia que va treballar durant un temps en el taller de Bernat Martorell a la mort d'aquest. Les escenes representades al retaule de Sant Quirze del Vallès són diferents a nivell de narració. També trobem moltes diferències a nivell composi-

tiu, en la construcció espacial i la distribució dels personatges. Aquest retaule desenvolupa la història en sis escenes i, per bé que en modifica algun aspecte, segueix d'una manera fidel el relat d'aquests sants segons el conte La Llegendada Daurada. Conserva la taula central amb els sants titulars, el calvari que el corona és més simplificat a nivell compostiu, amb menys personatges. Només hi trobem el Crist a la creu flanquejat per la

ELS RETAULES DE L'ESGLÉSIA PARROQUIAL D'ARBÚCIES

El treball del Dr. Josep M. Marquès Arbúcies *Cristiana*, publicat recentment, ens aporta, a més de la importantíssima acta de consagració del 923, diverses dades sobre les successives ampliacions de l'església parroquial de Sant Quirze i sobre els retaules que n'ornaren l'altar major i els de les capelles laterals. Mitjançant la documentació facilitada gentilmente pel Sr. Narcís Puigdevall i la provinent del Llibre d'actes del Comú, podem començar a completar aquestes referències puntuals.

En aquestes línies ens limitarem a presentar una ressenya cronològica de les dades que disposem fins ara i a esbossar els punts foscos que plantegen. La publicació dels documents justificatius que encara romanen inèdits i una argumentació més detallada exigeixen molt més espai del disponible. En altres números de la revista podrem detallar i matisar la breu ressenya que avui us presentem.

Josep Gudiol i Santiago Alcolea daten a finals del segle XV un retaule existent en el Museu Nacional d'Art de Catalunya, que prové de l'església parroquial d'Arbúcies.(1)

El 1605, mitjançant testament, Segimon Roquer i Regàs llega 120 lliures per fer el retaule de l'altar major de la parròquia i 40 lliures per cadascun dels retaules dels altres altars.(2)

El 24 de maig de 1654, Francesc Torrent i Joan Montplet, obrers de la parròquia, contracten amb Feliu Vidal, escultor de Vic, l'obra del retaule de l'altar major i sagrari de la dita església per un preu de 500 lliures "y lo altar que avui y es". Aquest contracte fou publicat l'any 1900 per Narcís Puigdevall, que ens ha cedit la resta de la documentació que va aplegar.(3)

El 18 de maig de 1681, el Comú d'Arbúcies acorda fer daurar el retaule de l'altar major. L'import del daurat es farà efectiu mitjançant talles establertes pel mateix Comú(4). L'any 1690 encara s'havia de completar el pagament per tal com Josep Roquer no volia pagar les deu dobles que prometé. El Comú pren mesures per obligar-lo a pagar(5).

El 22 de juny de 1687, es procedeix a la visura del daurat de dit retaule, efectuada per Salvador Colobran, daurador de Centelles.(6)

El primer de març de 1734 s'estableix capitulació i concòrdia per daurar el retaule de la capella de Sant Sebastià entre Antoni Horta i Joan Pujol, pares d'Arbúcies i administradors de la dita capella, d'una part, i Francesc Basil pare i Francesc Basil fill, pintors de Vic, de l'altra, per un preu de 300 lliures, més manutenció i allotjament.(7)

L'any 1898, per tal de recaptar fons per a les obres de restauració del temple, es ven un "altar corcat" per 150 duros.(8)

L'any 1910, Francesc Monsalvatje ressenya l'església parroquial d'Arbúcies i diu: "Conserva un buen retablo, procedente del antiguo altar de San Clemente, del siglo XV y de muy buena factura, que merece conservarse"(9). Al cap d'un any(1911), Joaquim Botet i Sisó comenta que l'església parroquial "conserva un retaule del segle XV"(10). Cap dels dos autors no fa esment dels retaules més moderns. Sabem que el de l'altar major datava de 1654 i que almenys n'hi havia un altre del segle XVIII a la capella de Sant Sebastià.

Quin fou l'altar corcat (retaule) venut el 1898? ¿Com i quant arribà al Museu Nacional d'Art de Catalunya el retaule que conserva, provinent d'Arbúcies? Si el contracte de 1654 establia que l'altar major inexistient era part del pagament del nou retaule, ¿quin fou el retaule del segle XV que van veure Monsalvatje i Botet a començament de segle? Confiem que més endavant podrem donar resposta a algun d'aquests interrogants.

JOSEP M. LLORENS

Notes:

1) Gudiol-Alcolea (1987) *Pintura Gòtica Catalana*. Barcelona. Polígrafa. pàg.197.

2) Josep M. Marquès (1994) *Arbúcies Cristiana* Col.lecció Sant Feliu 17. Girona. L'eix Editorial. pàg.38.

3) Narcís Puigdevall (1990): "El retaule major d'Arbúcies" (segle XVII). *L'Autonomista*. Suplement Literari. Girona. Diputació de Girona, Ajuntament de Girona, Generalitat de Catalunya. pàg. 20.

4) Llibre d'actes del Comú d'Arbúcies. Transcripció facilitada per J. M. Rueda.

5) Llibre d'actes del Comú d'Arbúcies.

6) Arxiu Històric de Girona. Protocols Notarials. Arbúcies. Notari Joan Pau Bayer, núm 15, f.142 v.-144r.

7) Arxiu Històric de Girona. Protocols. Notarials. Arbúcies. Vol. 28. 1733. Notari Francesc Milans i Bayer, f.75 v.-76 r.

8) Josep M. Marquès op. cit. pàg.33.

9) F. Monsalvatje (1910) *Nomenclator histórico de las iglesias parroquiales y rurales, santuarios y capillas de la provincia y diócesis de Gerona*. *Noticias históricas*, XVII. Olot, Imprenta y librería de J. Bonet. pàg. 6.

10) J. Botet i Sisó (s.d) /1911/: *Provincia de Gerona. Geografía General de Catalunya*. Barcelona, Albert Martín. pàg. 947.

Retaule del S. XV conservat al MNAC
Foto MNAC

Al retaule d'Arbúcies, que segons diu Josep M. Marquès (1994) (6) fou venut el 1898, li convé una restauració a fons per tornar-li l'esplendor del color. Tot i que és difícil de determinar sense anàlisis químiques, semblaria que utilitza una tècnica mixta de tremp i oli. Més quan és en aquesta època que s'incorpora d'una manera progressiva l'oli en la pintura.

Hi ha una tímida recerca de la tercera dimensió en els espais interiors que componen les escenes de la història amb l'aparició d'una tímida perspectiva. Hi ha una diferenciació en les fesomies dels personatges així com un interès manifest en l'anatomia dels cossos semi-nus de Sant Quirze i Santa Julita i de Crist.

Només l'escena del calvari, transcorre a l'exterior. El passatge que trobem en aquesta escena està compost en plans sobreposats, presenta un fons daurat a l'igual que les imatges de la predel·la. La resta d'escenes presenten interiors amb arquitectures amb un intent de crear profunditat. Hi ha uns quants elements que denoten anecdotisme, com la presència d'un gos que observa el martiri dels sants amb la serra.

La gamma cromàtica és

pàl·lida i es contraposa amb colors més vius, sobretot vermell, en algunes vestimentes que serveixen a l'autor per equilibrar i donar vida a les escenes. Les figures tenen poc moviment i són molt estàtiques però aquest equilibri aparent es trenca amb el joc de mirades que s'estableix entre els diferents personatges.

En aquests moments es descobreix l'autoria d'aquest retaule però tenint en compte, com diu en el seu llibre, Pere Freixas, a Girona es desenvolupa una escola important dintre el període gòtic internacional, amb la família Borrassà primer, i Joan Antígó i la família Solà més tard, seria necessari aprofundir sobre una possible connexió d'aquest retaule amb el centre gironí.

Els historiadors de l'art sovint analitzen dels retaules les escenes pintades, oblidant-se una mica de la resta -fusteria, daurats,- sense tenir en compte que un retaule és una obra on s'hi ha de treballar amb diferents procediments tècnics. Aquest retaule presenta una obra de fusteria de bona qualitat i potser per aquesta via es podria esbrinar quelcom més.

Crec que cal resseguir amb molta més profunditat tot un seguit de camins que

1 - ARBUCIES. Altar de Ntra. Sra. de la Pietat

Foto: Arxiu Històric Municipal d'Arbúcies

probablement ens donarien més pistes d'aquest retaule. Cal fer un estudi exhaustiu sobre l'obra i a partir d'aquí intentar establir paral·lelismes, connexions etc. Cal que algú afronti aquesta tasca amb més profunditat.

TONI MONTURIOL

Notes:

- 1) Segons refereix Josep M. Marquès (1994) al llibre *Arbúcies Cristiana* pàgs. 33 i 54 aquest espai servia de sagrari.
- 2) Ch. R. Post (1938) *A History of Spanish painting* Vol VII pàgs. 347-350.
- 3) Núria Dalmases i Antoni José Pitarch (1984) *L'art gòtic s. XIV-XV. Història de l'Art Català Volum III* Barcelona, pàg. 216.
- 4) Josep Gudiol i Santiago Alcolea i Blanch (1987) *Pintura gòtica Catalana* pàg. 140 situen aquest retaule en un apartat d'obres anònimes del s. XV de l'òrbita de Bernat Martorell.
- 5) Pere Freixas (1983) *L'art gòtic a Girona segles XIII-XV*. Col·lecció de Monografies de l'Institut d'Estudis Gironins núm. 9 Girona pàg.184.
- 6) Josep M. Marquès op. cit. pàg.33.

Retaule del S. XV conservat al MNAC
Foto MNAC

© de les fotografies dels retaules: Museu Nacional d'Art de Catalunya (Barcelona)

Cultura

POESIA I LLIBERTAT ... (II)

Memòria dels recitals poètics a la Plaça de la Vila d'Arbúcies amb motiu de la Diada de l'Onze de Setembre.

Després de la mort del dictador, quan el poble prengué consciència de la seva sobirania, començà a moure's i a participar en les activitats que organitzaven pels carrers i places de tot el país, amb ganes d'omplir els espais que fins aleshores havia tingut vedats a les seves pròpies manifestacions.

Ja l'any 1976 es pogué commemorar la Diada, amb més o menys recel per part del poble i més o menys tolerància per part de "la autoridad competente". A Sant Boi de Llobregat s'organitzà una gran concentració de caràcter nacional amb la participació dels polítics més significatius del moment. A Arbúcies l'Assemblea Democràtica organitzà un acte semi-clandestí al pati de l'Institut. S'hi feren diversos parlaments i s'hi llegí el mateix text que Jordi Carbonell unes hores abans havia llegit en l'acte de Sant Boi, gràcies a uns arbucians que hi havien assistit i li demanaren expressament.

L'any 1977 fou el de la magna manifestació de Barcelona, un milió i mig de catalans exigint "llibertat, amnistia i estatut d'autonomia". Hi va haver moltes més manifestacions a tota la geografia catalana. A Arbúcies s'avançà la commemoració a la vigília per permetre l'assistència a la gran concentració de l'endemà a Barcelona on s'havia de donar el "do de pit". I a fe que es va donar! Aquesta data de 1977 és l'inici de la tradicional commemoració de l'Onze de Setembre que encara fem a Arbúcies a la Plaça de la Vila. Consistia en un recital de poesia patriòtica, uns parlaments per part dels organitzadors -primer l'Assemblea Democràtica d'Arbúcies i, després de les eleccions municipals, el mateix Ajuntament- glossant la Diada i el seu significat; i s'acabava amb alguna activitat artística o lúdica.

11 de setembre 1980.

Foto: Arxiu Històric Municipal d'Arbúcies

La persona que es responsabilitzà d'aquests recitals poètics fou en Rafael Vilà i Barnils. Ells escollia les poesies, triava els lectors i lectores, els assajava i escrivia les presentacions. El dia del recital se l'escoltava des del balcó de casa seva. Havent acabat l'acte, els que havíem recitat pujàvem al seu pis i acabàvem de celebrar la Festa amb pastes i xampany, convidats per l'Ajuntament.

El 1984 fou l'últim any que en Rafel

intervengué directament en aquests recitals, ja era molt gran i malaltejava. Encara vàrem poder anar uns pocs anys a acabar la Festa al menjador de casa seva, però dissortadament el juny de 1988 en Rafel ens deixà per sempre. El recital poètic de la Diada d'aquest any el dedicàrem exclusivament a la seva memòria i a la seva poesia. En el transcurs d'aquests 18 anys aquestes vetllades han anat evolucionant. sense abandonar el

11 de setembre 1981.

Foto: Arxiu Històric Municipal d'Arbúcies

Foto: Arxiu Històric Municipal d'Arbúcies

recital poètic tradicional, a partir de cert moment -l'any 1984- hi varem incorporar unes narracions escenificades, destinades a divulgar fets històrics adients a la festa o bé esdevinguts en el nostre entorn, i també llegendes i tradicions de la nostra contrada. Per la seva banda el recital poètic s'ha anat decantant darrerament cap a una visió més de conjunt de la poesia catalana, en part per un afany didàctic de mostrar-la en la seva globalitat i també per una necessitat imperiosa de renovar el bagatge poètic, que darrerament ja ens obligava a repetir-nos força. No obstant, no oblidem que l'Onze de Setembre és una data reivindicativa i sempre hi hem inclòs alguna de les poesies tradicionals més representatives d'aquest gènere. Ja són moltes les poesies que han ressonat per les voltes de la plaça en tots aquests anys, poemes escollits de diversos estils i diversos autors. A vegades algun company m'ha preguntat: "Però, realment, li

interessa a algú tot això que fem?. Jo els responc que mentre vegem la plaça plena de gent que segueix amb interès el que nosaltres els oferim, mentre els responsables de l'Ajuntament ens facin confiança i ens encarreguin cada any aquesta trobada, no podem pas afluixar. Penso que és un motiu d'orgull i de satisfacció haver tingut ocasió de fer arribar al nostre poble, a la gent que ens va escoltar, les clares paraules que els poetes d'aquest país han deixat escrites per alimentar i enfortir el nostre esperit, i també perquè ens ajudin a no defallir en la consecució d'una Pàtria més ampla, més neta i

més lliure.

Com a recordatori de tots aquests anys, us adjuntem un quadre on consten els autors seleccionats, les poesies recitades de cada un d'ells i les presones que han col·laborat en aquests recitals de poesia. En un pròxim número, com a continuació d'aquest article, us farem la ressenya de les narracions representades i de les persones que hi han intervingut.

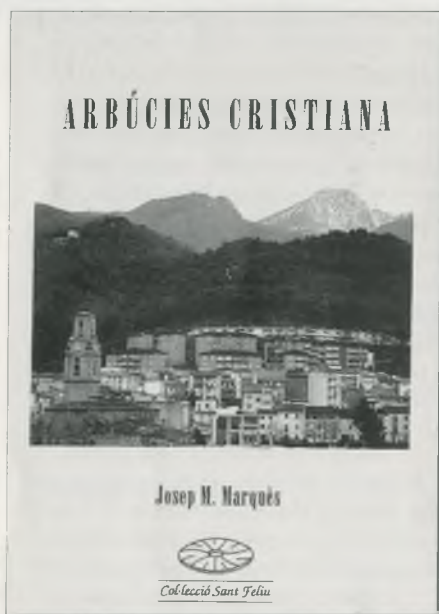
DANIEL MARTÍ

POETES I POEMES (Per ordre alfabètic)

- 1.- B.C. Aribau: "La Pàtria"
 - 2.- E. Bassegoda: "Catalunya endavant"
 - 3.- J. Carner: "Déu nos do ser catalans"
 - 4.- J. Collell: "Sagramental"
 - 5.- Costa i Llobera: "El pi de Formentor"
 - 6.- S. Espriu: "Assaig de càntic al temple"
 - 7.- V. Gassol: "Les tombes flamejants", "l'Oració per l'Onze de Setembre"
 - 8.- E. Guanyabents: "Els segadors", "L'arbre sagrat"
 - 9.- A. Guimerà: "En la mort de Joan II d'Aragó", "Himne a Catalunya", "Lo cap d'en Josep Moragues"
 - 10.- J. Llongueres: "Muntanya de Montserrat"
 - 11.- T. Llorents: "Vora el barranc dels algadins"
 - 12.- Raimon Llull: "Cant de Ramon"
 - 13.- J. Maragall: "Cant espiritual", "La nostra bandera"
 - 14.- M. Martí i Pol: "Les quatre banderes", "De ponent ni vent ni gent" Del llibre "L'àmbit de tots els àmbits" (20 poemes).
 - 15.- F. Matheu: "Pàtria", "Pobra pàtria", "A Felip V"
 - 16.- A. Mestres: "Fraternitat", "La meua llengua"
 - 17.- Mn. A. Navarro: "La vostra llança", "Sonata d'abril"
 - 18.- M. de Palol: "Salve"
 - 19.- R. Pelejero: "Jo vinc d'un silenci"
 - 20.- J. M. de Sagarra: "Catalunya", "El dia de la llibertat", "La campana de St. Honorat", "La cançó dels catalans", "L'Onze de Setembre", "Terra serena", "Vinyes verdes", "Entre les barques...", "Balada de Luard", "Novembre", "L'Hereu Riera"
 - 21.- J. Salvat Papasseit: "El somni", "Dona'm la mà", "Poema sense acabar", "Tot l'enyor de demà"
 - 22.- J. de Sant Jordi: "Deser d'amics, de bens i de senyor"
 - 23.- F. Soler (Pitarra): "El fossar de les Moreres"
 - 24.- Ll. Torres i Pla: "Quatre poemes de 1976", "Som com som"
 - 25.- J. Verdager: "Don Jaume a Sant Jeroni", "Les barres de sang", "El Canigó" (fragments)
 - 26.- F. Vicens Garcia: "Sonet"
 - 27.- R. Vilà i Barnils: "El cavall de St. Jordi", "L'arbre nostre", "Montseny", "Tot clavant la bandera", "Oda a Catalunya", "Pau Casals i Defilló", "Vent de l'Ebre", "Solitud", "Pols", "Mar a Roses", "Empordà", "El mirall".
- Han recitat: Mercè Iglesias, Albert Mañé, Daniel Martí, Marta Martí, Jordi Planas, Xavier Puigdevall i Carme Viñas.
 - Han presentat: Ramon Cortès, Gemma Martí, Àngela M. Miralpeix.
 - Han coordinat: Rafael Vilà i Barnils i Daniel Martí

LIBRES *Cultura*

ARBÚCIES CRISTIANA

MARQUÈS, Josep

Eix Editorial.

Girona. Juliol. 1994.

76 pàgs. 1.200.-PTA

L'autor del llibre és en Josep M. Marquès, director del Centre d'Estudis Diocesà i responsable de la Col·lecció Sant Feliu, que edita obres que faciliten el coneixement i comprensió de diferents esglésies i entorns del Bisbat de Girona. Però un grup de col·laboradors de la vila, són els que han aportat, en bona part, els estudis, materials i documents que han fet possible el volum i caldria donar més relleu al treball de recerca que han realitzat.

El llibre, com ens diu molt bé el rector de la Parròquia d'Arbúcies, en Francesc Planella, en la seva presentació, vol que "ens ajudi a apreciar una mica més la història cristiana d'Arbúcies", no en va durant segles població i religió han anat de costat. Però és una llàstima, que el títol: "Arbúcies Cristiana" no mostri el seu contingut real, molt més obert a l'estudi de la societat arbucienca.

És una iniciativa que surt en celebrar-se el cinquantenari de la col·locació de la primera pedra de l'actual Capella de la Mare de Déu de la Pietat.

D'una manera ben estructurada se'ns presenta la història de la Parròquia, dels seus responsables, dels feligresos, dels edificis, dels sants i devocions, de les diferents entitats i associacions al voltant de la fe i l'ajuda als altres, fins arribar a l'actualitat.

Al final del llibre hi podem trobar la transcripció llatina de l'acte de Consagració de la Parròquia de Sant Quirze i de Santa Julita d'Arbúcies, document molt interessant, que ofereix dades importantíssimes sobre el poblament de la zona i per a la història local i del qual molt poques poblacions del país poden disposar.

Obra ben documentada, amb una part gràfica acurada, és de lectura amena i agradable, aportant molt al coneixement dels orígens històrics de la vila.

J.M.

MONOGRAFIES DEL MONTSENY

DIVERSOS AUTORS

Amics del Montseny. Edicions Cedel.

Viladrau. 1994.

248 pàgs. 2.000.- PTA

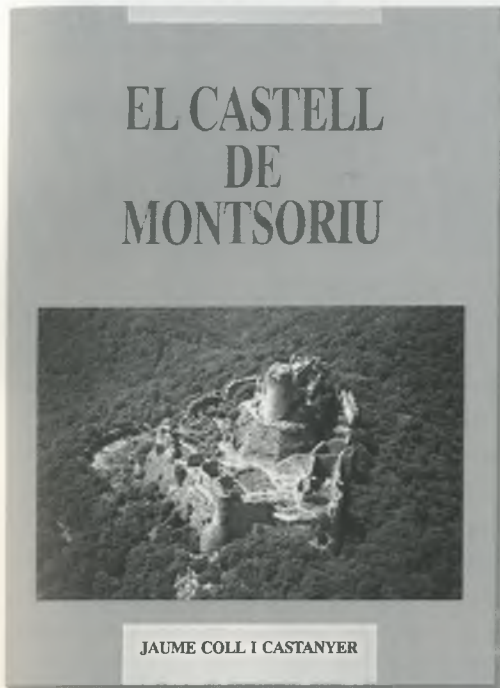
Novè volum de les Monografies del Montseny, col·lecció ben consolidada que apareix anualment en arribar l'estiu. Segueix la mateixa pauta de les anteriors, aplegant una quantitat considerable d'articles de les matèries més diverses, però sempre centrades en el Montseny. L'Antoni Pladevall, director de la col·lecció, en fa la nota introductòria.

Fent una repassada a l'índex i trobarem: "Jaume Bofill i Ferró: Retrat d'un crític humanista", d'Albert Manent i Segimon; "Un llibre escrit a Viladrau", de Joan Sunyol i Genís; "La Rectoria de Sant Pere de Vilamajor esdevé un centre d'Art", de Josep Poch i Ruestes; "Evolució dels oficis, mobilitat nupcial i immigracions. La Conca del Tordera (1900-1930)", de Martí Boada i Juncà; "Records dels Vimeners", de Joan Rovira i Rosés i Joan López i Cortijo; "Recerca etnobotànica al Montseny: Primers resultats, de M. Àngels Bonet i Galobart; "Una conspiració contra el domini francès a mitjans del s. XVII", de Santiago París i Vidal-Ribas; "La Batllia d'Orri i Arbúcies", d' Antoni Pladevall i Font; "Els molins fariners de Viladrau", de Jaume Enric Zamora i Escala; "Les fargues del Montseny", per Joaquim Mateu i Subira; "Breu història sobre els forns de pega", de Judith Raurell i Salvador; "Ermittans a Sant Elies", de Joan Portals i Martí; "Estructura i estatigrafia del Massís del Montseny", per Jordi Bertran i Duarte i Mercè Tarragó i Vidal.

Articles de qualitat, útils i llegidors que no pretenen ser d'alta investigació, sinó d'alta divulgació, en paraules del director. Són un instrument molt important per conèixer i estudiar molts dels aspectes desconeguts del massís del Montseny, però sempre d'una manera entenedora.

J.M.

EL CASTELL DE MONTSORIU

COLL I CASTANYER, Jaume

Parròquia de Santa Maria de Breda.
Palahí, A.G. Girona. 1994.
116 pàgs. - 1.500 PTA

Aquest llibre és fruit de la mà i l'interès per la història del seu poble i entorns, del bredenc, Jaume Coll i Castanyera.

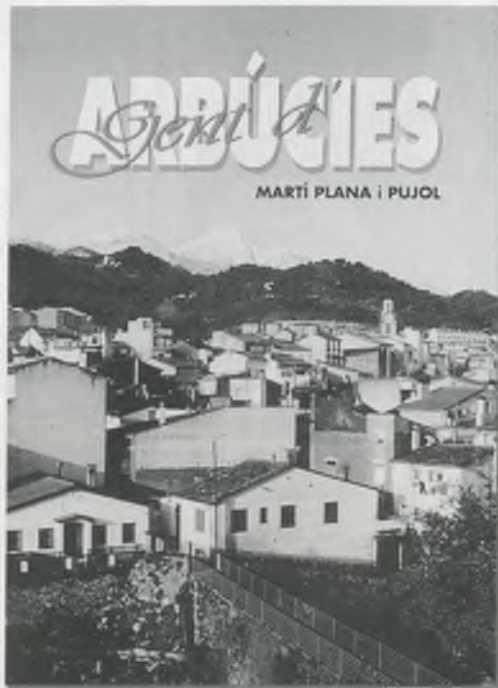
Família, amics, coneguts i la Parròquia de Breda, han volgut que la seva obra inèdita sobre el castell de Montsoriu fos publicada.

En ser pòstuma, ha estat revisada i retocada per l'Antoni Pladevall, afegint-hi algunes consideracions sobre les darreres investigacions i situació actual de la temàtica entorn del monument.

L'obra, amb una estructura complexa: justificacions, pròleg, ..., ens parla del castell de Montsoriu, de les torres i cases fortes de la rodalia i de les seves llegendes. Hi trobem gran quantitat de documentació: fotografies, esquemes, plànols, apèndixs amb transcripcions de documents, moltes notes, (de les quals caldria tenir-ne més cura, ja que presenten un salt numèric que no sé sap a que obeeix) i bibliografia, que interessarà a un públic estudiós i erudit, però també a un públic més ampli que vol conèixer els seus orígens, l'entorn on viu o senzillament mostra interès en tots els temes que tinguin el Montseny com a rerefons.

És un llibre que apropa al coneixement d'un dels castells medievals més importants i desconegut de Catalunya.

GENT D'ARBÚCIES

PLANA I PUJOL, Martí

Edició de l'autor. Palahí A.G. Girona. 1994.
141 pàgs. 2.300.- PTA

En Martí Plana, arbucienc i col.laborador fotogràfic de diversos diaris i publicacions, ens presenta el seu primer llibre, sota el títol: "Gent d'Arbúcies", que fa referència a la dita popular: "Gent d'Arbúcies, gent d'astúcies, mata valons".

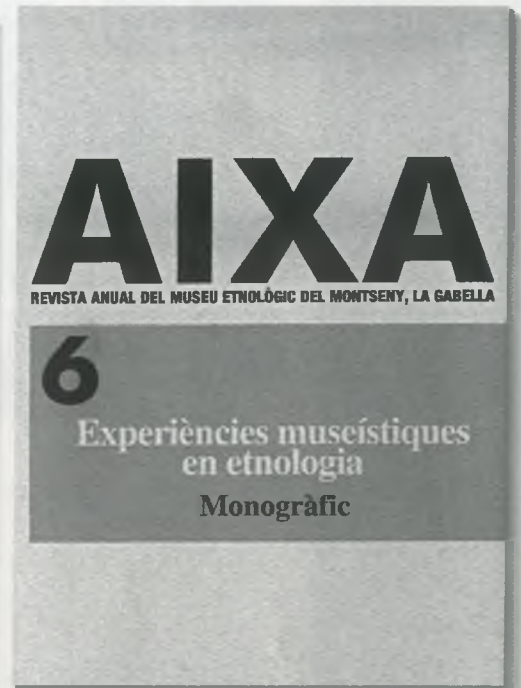
És producte de l'exposició de fotografies presentada a les sales d'exposicions temporals de La Gabella, Museu Etnològic del Montseny, durant 1992.

Consta de 65 fotografies, en blanc i negre, de persones nascudes o establertes a la vila, acompanyades d'un text, més llarg o més curt, de la trajectòria vivencial o laboral del personatge. És una tria molt personal, basada en el respecte, la coneixença o l'amistat, més que no pas en altres tipus de criteris.

Agradarà als interessats, a les seves famílies i coneguts, que s'hi veuran reflectits en petits detalls familiars i anècdotes i també, a un públic més ampli, que vulgui conèixer les formes de vida tradicionals d'aquesta zona, que ja no hi són, o estan en vies de desaparició.

Les fotografies reflecteixen un passat molt recent, en canvi i constant evolució, essent document gràfic i testimoni d'un temps que perdem.

AIXA Núm 6

"Experiències museístiques en etnologia"

Revista Anual del Museu Etnològic del Montseny. La Gabella.

Arbúcies. 1994.

102 pàgs. 1.100.- PTA

El sisè exemplar d'AIXA, està dedicat enguany a les "Experiències museístiques en etnologia". La revista alterna monogràficament temes que fan referència al Montseny i d'altres d'àmbit més general, però relacionats amb l'activitat museogràfica.

En són coordinadors, la Dolors Llopart (directora del Museu d'Art i tradicions Populares de Barcelona) i en Josep Manuel Rueda, (director del Museu Etnològic del Montseny, "La Gabella" d'Arbúcies i de la revista).

Amb una mirada a l'índex hi trobarem els següents articles: "Patrimoni etnològic versus museus etnològics", de Dolors Llopart; "La museografia etnològica a Catalunya", de Lluís Calvo i Calvó; "El Museu a l'Aire Lliure del Paísos Baixos: com un antic museu a l'aire lliure es manté al dia", d'Adriaan A.M. de Jong; "El Parc Cultural del Maestrat de Terol", de Fco. Javier Díaz Soro i Mateo Andrés Huesa; "La investigació de camp contemporània en els museus d'història cultural suecs", d'Eva Silvén Garnert i "Reflexions sobre els Museus d'Antropologia, Patrimonis i multiculturalisme. El cas del Canadà i del Quebec", de Montserrat Iniesta.

Interessarà i aportarà motius de reflexió als especialistes però també a totes les persones sensibilitzades pel seu entorn i per la comunitat de la que formen part.

En aquests moments en que s'esta parlant d'un futur Museu Nacional d'Etnologia, és important que el Museu Etnològic del Montseny, La Gabella, proposi aquest tema, que pot ser útil per a la creació d'una realitat museística en el terreny etnològic a Catalunya.

EL VELL I EL BAR

Un dia, envoltat per l'aire tebi i boirós que s'estanca en els cafès, avançava lentament un obrer vell, amb els cabells exactament iguals de blancs com l'atmosfera, de manera que quasi semblava que es diluïssin dintre d'ella.

El seu pas era ferm, però, i més que un caminar pesat era un moure's majestuós. -Una màquina, un dia, i en un moment li va arrencar dos dits d'una mà i mig de l'altra.

Arribava a la taula de marbre, s'asseia parsimoniosament i demanava el cafè, la copa i el raig, i un puret d'aquests minis que sembla ser que ara tornen a estar de moda.

La seva cultura provenia d'uns estudis primaris de quan era xic, i d'una admirable capacitat d'escoltar.

De vegades aquest esport li proporcionava certs problemes perquè era tanta la seva fal.lera per aprendre, que aprenia avui allò que ahir es rebel.lava a admetre.

No hi havia gaires homes que trobessin interessant, o simplement distret, seure's a la mateixa taula que ell. Només en Boujan i en Manolo, que el coneixien des de feia deu o quinze anys, s'hi acostaven i ademés gustosament.

El pobre obrer de cabells tebis i boirosos, de fet, això d'anar sempre escoltant començava a empenyar-lo i, últimament ja no tenia molta necessitat de conversadors.

I així ho pensava al mateix temps que els seus dos companys s'hi acostaven, el saludaven, i se li asseien al costat.

Ho pensava i ho anava repetint mentalment, fins que ho va mormolar amb una veu una mica més alta que el silenci de la seva forçada mirada:

"...Conversadors..." -Només això se li va sentir d'entre mig d'aquell alè

disgustat, fet de paraules inintel.ligibles.

En Boujan, una mica intrigat li demanà.

-Conservadors ?...

-Sí, -va mentir- I aprofitant la confusió, va continuar dient: Estava pensant... Que el nostre món no ens permetrà mai un avenç que no sigui cíclic... M'enteneu? En el fons tot acaba on precisament ha començat.

-Vaja, ara em sortiràs amb la reencarnació tu?. -Va riure un xic exageradament en Manolo.

-No home no!- Va acceptar amb una rialleta força sincera.

-Dic que una pedra esdevé sofa per a complir amb més exactitud, la utilitat de la primera: la de reposar-hi el cul! Varia la forma però allò que havia estat una utilitat, esdevé un concepte, que resta com una càrrega feixuga i tossuda fins tornar-se indiscutible... o millor encara, irrefutable! (Reno! que en feia de temps que havia esperat l'oportunitat d'encabir aquesta paraula en una conversa. I és que li semblava un dels mots més importants, tant per la seva fonètica, com per les seves categories: l'una la culta, l'altra per categòrica.

Animat per l'ocasió s'embolicà en

NORMES ESTRETES, MENTS TANCADES.

una sentència del tot capciosa.

-Mira tu, quina cosa més curiosa. Ara resulta que la reflexió civilitzada l'únic que promociona és el conservadorisme.

-Home no fotis! Si alguna cosa ha tingut la nostra civilització és que, constantment es qüestiona i per tant genera canvis l'un darrera l'altre...

-Això ben mirat ho han fet totes les civilitzacions...-El Manolo, tercer personatge en discòrdia, com sempre es limità a constatar el seu secular rebuig del sistema, tot acompanyant amb una ganya de despreci la seva intervenció.

-Digues-me algun cas que demostris que la direcció on s'adrecen aquests canvis no sigui conservadorista.-Desafià, amablement l'obrer vell amb cabell de boira.

-El pobre Boujan va restar una bona estona rumiant divertit. Al final va dir-li:

-L'honor de les dones!! Però no em refereixo a una qüestió d'honor ètic, sinó més aviat en el sentit antic de la paraula.

-Ah si, ...Però cau en el fet que la idea fonamentalment continua essent conservadora. No externament, que d'això ja se'n cuida el maquillatge dels costums, sinó perquè el que realment s'inculca com a civilitzat, és que el mascle faci un patètic esforç per ser comprensiu, només per preservar la idea de la família.

-Home intentar ser comprensiu no pot ser mai patètic!!

-I no dic que ho sigui. Em referixo a l'esforç, és a dir a l'obligació de ser-ho, per imperatiu!! I això, està clar que pot esdevenir patètic... I coses més gruixudes, potser...

-Sens cap dubte!!- Exclamà el tercer aprofitant amb oportunisme uns instants que s'intuïen silenciosos.

-Home, mirat així...Però d'aquesta manera et carregues els models, i és possible una actuació humana sense models?

Ep, ep, para el carro! -Sembla com si el tercer s'envalentonés, deixant entreveure que aquest era el seu terreny -Si desapareixen els rics a que podran aspirar els nostres fills?

...És això el que vols dir? Perquè no em negaràs que els models tendeixen a ser així de prosaics i no pas d'una altra manera.

-Aquest carajillo no valia res! Noi! porta'm una canya! -I com excusant-se baixà el to de veu, i es dirigí als seus companys de taula amb un:

-A veure si em trec el mal gust de boca que m'ha deixat.

-Aquesta si que és bona - Repregué la conversa amb divertiment el defensor de l'occidentalitat- Ja surten les qüestions socials- De fet -intercedí l'anticonservador- Les qüestions socials faciliten les condemnes, i tot per una malaltia de poder. El melic de la qüestió no és el model de conducta Boujan, sinó la mentalitat... la tècnica és ve-

lla, és vella i intel·ligent. És una tècnica que devora generació darrera generació empatxant, les idees primer i de dolces aspiracions després, per acabar mutant-se en tiberi carregat de proteïnes, que van enfortint la salut de tota la maquinària... Podries treure tot aquest vidre, sisplau? Gràcies, això és una altra cosa -Va afegir després d'empassar-se un bon glop de la cervesa que li acabaven de servir.

-Nen, porta una altra ronda que m'ha agafat set a la boca! L'àcrata gosà cridar-ho davant la mirada fiscalitzadora d'algú que prenia una taronjada de plàstic.

CARLES BLAY

AJUNTAMENT D'ARBÚCIES